

Apostolsk Kirke

1924-2004

REDIGERET AF:
Jørgen Mortensen

Apostolsk Kirke

1924–2004

Apostolsk Kirke

1924-2004

Redigeret af Jørgen Mortensen

1. udgave, 1. oplag

Oplad: 2000 expl.

© 2006, Apostolsk Kirke Danmark

Lykkegårdsvej 100, 6000 Kolding

www.apostolskkirke.dk

Tryk: Reprografisk Service

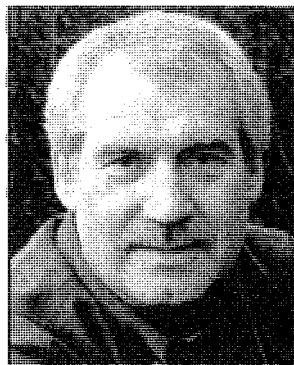
Sats: Markus Lindell

Færdiggørelse: Reprografisk Service

Korrektur: Eva Stage

Indholdsfortegnelse:

Introduktion	7
1 Wind of change Johannes Hansen	11
2 Os i forhold til de andre Leif Rasmussen	23
3 Kommunikationskrøniken Ove Dufke	31
4 Mission Søren Viftrup	37
Lejre og klubber – billeder	40
5 Fra Landssekretariat til Servicecenter Allan Tind	43
6 Apostolsk Kirkes Mission i 8 x 10 år Jens Erik Jacobsen	47
7 Mission Jesper Kure	79
8 Menighedsplantninger Johannes Hansen	85
9 Kirkens Lære Bent Bjerring-Nielsen	89
10 Kvinders tjeneste i kirken Anders Bartholdy	97
11 Kirken og Israel Eva Ravn-Møenbak	103
Højskole, Kildevæld og Euroclass – billeder	108
12 Kvinder i Apostolsk Kirke Gudrun Toldam	111
13 Apostolsk Kirkes Børne- og Ungdomsarbejde Jørgen Andersen	115
14 Skovbo Efterskole Jan Dufke	121
15 Fra Strengekor til Lovsangsgruppe Jørgen Mortensen	127
16 Sjælesorg og rådgivning Birgit Tind	133
17 100 år med Pinse Jørgen Mortensen	139

af Jørgen Mortensen

Indledning

Kirken er ofte blevet sammenlignet med et skib, og kirkens historie er beretningen om den rejse, skibet er på. Du har en jubilæumsbog i hånden, og det vil sige en markering af et årmål: fra 1974, hvor den sidste jubilæumsbog blev skrevet og frem til i dag 2006. Den kan læses som skibets logbog, hvor alle begivenheder, ruter, mønstringer og anløbne havne noteres. De mange oplevelser af Guds indgreb, omsorg og velsignelse, den repræsenterer, vil aldrig kunne gøres op i målbare værdier. De liv, kræfter og investeringer, der ligger bag de mange historier fra en kirke med firs års virke er overvældende. Det er historier om missionærers rejser til fjerne lande, om menighedsplanteres flytning til en by uden frikirke, om børnemedarbejdere, der uge efter uge holder 'børneklub', og om musikere, der har øvet i timevis – alt sammen historien om et kirkefællesskab, der søger at omsætte noget af alt det gode, vi har fået fra Gud, til noget, der kan være til velsignelse for andre. Det er historien om et fællesskab af menigheder, som udgør et kirkefællesskab, bundet sammen af apostolske tjenesterelationer. Her er et stykke moderne kirkehistorie men også urkristen teologi. Her er kulturhistorie om en tid, hvor frikirker kæmpede for anerkendelse, fik vielsesret, og ungdomsforeningerne blev godkendt til at modtage offentlig støtte. Det er også beretninger fra en periode, hvor individuel spiritualitet er blevet mere og mere udbredt, og mange laver deres egen gud, som oftest ikke passer ind i organiseret menighedsliv.

Jeg håber du vil læse hvert eneste kapitel, det fortjener det, men det er tilladt at hoppe lidt rundt. I redaktionen har jeg stort set kun sørget for, at teksterne kom frem til bogtrykkeren – men det har nu også kostet lidt anstrengelser. Ideen har været at lade hver forfatter dække sit eget emneområde, og et vist overlap har ikke

helt kunnet undgås. Hver skulle have lov at skrive sin egen artikel, hvorved der selvfølgelig fremstår en vis uensartethed, men også et mere personligt præg. I virkelighedens verden er Apostolsk Kirke ikke stor - måske fire tusind sjæle. Men med den foretagsomhed og de aktiviteter, der i denne bog berettes om, skulle man tro, vi var hundrede gange større. Da Apostolsk Kirke startede, kendte man ikke begrebet 'frivillig arbejdskraft'. Dengang hed det 'et kald' eller 'et offer'; i dag er 'frivillig arbejdskraft' noget, stat og kommuner regner med i budgetlægning på både børn- og ungeområdet og socialområdet. Set i det lys er en frikirke som Apostolsk Kirke og lignende organisationer i vort samfund en fantastisk positiv samfundsmæssig faktor.

Du kan her for første gang læse en samlet oversigt over Apostolsk Kirkes Missionsarbejde siden 1920-erne og frem til i dag. Skønt det tidsmæssigt rækker længere tilbage end 1974 er det taget med, fordi en sådan samlet kronologisk oversigt ikke tidligere er lavet. Det er også perioden, hvor traditionel missions forståelse udvides med f.eks. nødhjælpsarbejde til rumænske landmænd, hjælp til børn af AIDS-ramte i Afrika og hjem for gravide teenagemødre i Colombia m.m. Du kan læse, hvordan man trykkede 'mødeplaner' i gamle dage, om musikken i gudstjenesterne, der har ændret sig, og om kvinder, der blev kaldt 'søstre', som skulle 'tie i forsamlingen', og om hvordan, de fik frihed til at udfolde deres tjeneste.

Bogen udgiver sig hverken for at være objektiv eller fyldestgørende. Der ville være endnu mange emner, man kunne skrive om, og der var mange flere på listen.

Fælleskirkeligheden har haft meget stor betydning i den periode på 30 år, som bogen søger at dække. Det er ikke kun Berlin-muren, der er faldet. Mange af de traditionelle kirkeskel mistede, med den karismatiske fornyelse tilbage i 70-erne, deres tidligere store betydning. I dag finder menigheder med forskellig kirkelig baggrund sammen i lokale fællesskaber og danner nye grupperinger af præstefællesskaber og egns-netværker.

2006 kan også ses som 100 året for de pinse-karismatiske begivenheder, der udfoldede sig i Azusa Street i Los Angeles i 1906, det vi senere kom til at kende som 'pinsevækkelsen'. Denne vækkelse kom også til Danmark, og Apostolsk Kirke kom til verden i denne 'pinsevækkelse'. Det forvoldte megen smerte blandt kristne i vort land, da de to bevægelser 'gik fra hinanden' i 1924. Men der slutter historien ikke. Den fortsætter med beretningen om, hvordan de to bevægelser efter mere end 70 år fandt sammen igen ved to forsoningsmøder i 1998. I dag er forholdet mellem de to bevægelser så tæt og broderligt, at de første menighedssammenlægninger har set dagens lys i henholdsvis Tønder og Næstved. Den fulde konsekvens af heling af fortidens splittelse og smerte er ikke kompromiser men 'nyskabelse'. Det nyetablerede Frikirkenet kan meget vel vise sig at være den ramme, hvori Helligånden kan virke med sin opstandelseskraft til frembringelse af 'noget helt nyt', som

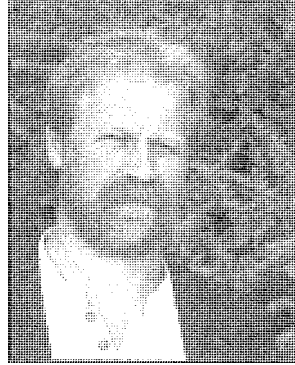
vort land aldrig har set før. I skrivende stund har både Apostolsk Kirkes ledelse (TR) og et nyetableret landslederteam for Pinsebevægelsen taget beslutning om at arbejde videre imod endnu tættere samarbejde i Frikirkenet. Fremtidsperspektiverne for menigheder, mission, skoler og hele det kristne vidnesbyrd i vort land har muligheder, som fordrer vores tro og mod. Guds folk har før stået ved sådanne 'overgange' - må Gud give, at vi ikke fejler, men går over, går ind og oplever det endnu større mål af velsignelser og forjættelser, som er forbundet med enhed og tro.

Bogens emner dækker bredt, fra forholdet til Israel over børn- og ungdomsforeninger og March for Jesus, fra menighedsplantning over spritduplikator og strengekor til lovsangsgrupper, gospel og kirkens lære om kvinders tjeneste og dåb.

Der skal lyde en stor tak til alle, der har bidraget med at skrive. Tak til Markus Lindell for arbejdet med layout og til de mange, som har været med til at læse korrektur især Eva Stage, som har taget en meget stor tørn. Tak til de mange, som har været med til at finde billeder, men mest af alt tak til Gud, som fandt os værdige til at være med i hans store projekt her på jorden. I al skrøbelighed har Apostolsk Kirke søgt at leve op til det kald og den åbenbaring, Gud gav os. Selvfølgelig er det ikke manglerne og nederlagene, man fremhæver ved udgivelse af en jubilæumsbog. Men vi ved alle, at de har været der. For at kunne leve i spændingen mellem Guds åbenbaring om menighed som fuldkommen, et redskab til at fremvise Guds visdom og den virkelighed af fejlbarlighed, syndighed og svaghed, som vi kan opleve, har vi brug for hans nåde. Kun i kraft af hans nåde har denne historie kunnet skrives.

March for Jesus samlede kristne til lovsang i gaderne verden over.

Af Johannes Hansen

Wind of change

– fra kirkesamfund til netværk

Den gamle antikke græske filosof Heraklit er blevet tillagt udsagnet: Alting flyder. Med det forstod han et verdensbillede, hvori alt til stadighed undergår forandring. Intet er i dag, som det var i går eller vil være i morgen. Den flod, du ser på i dag, er ikke den samme, som du så på i går.

For nogle vil forandringer let opleves som om alt roder eller flyder. Hvorfor ændre på tingene i stedet for blot at holde fast ved det, vi har? Spørgsmålet er relevant nok, men kan kun besvares ud fra, at det ganske enkelt ikke kan lade sig gøre at bevare tingene uændret! Dertil kan tilføjes, at det heller ikke er ønskeligt! For i morgen er det, jeg har i dag, ikke det samme, som det var i går. Verden er anderledes, og det samme gælder os som personer. Vi modnes og udvikler os til stadighed. Dermed ændres også vores måde at se verden omkring os på. Også vores gudsforhold er i stadig forandring.

Alt dette er et faktum, men det er ikke et faktum, som giver Gud et problem. Han har skabt det sådan, og han er den, der er evig ny. Altid har han mere, nye sider af sig selv, han ønsker at åbenbare. Derfor taler Paulus om, at vi profeterer og erkender stykkevis.

Denne sandhed gælder også for Hans kirke. Der må ske stadige forandringer, hvis den fortsat ønsker at være Hans kirke sendt til denne verden med et evigt relevant budskab.

Vi vil i det følgende berøre nogle af de forandringer, som er sket i Apostolsk Kirke inden for de sidste 25 år. Det kan naturligvis kun være nogle af dem, ligesom de kun kan berøres overfladisk.

Hvad var det, du sagde, din kirke hed ?

I midten af 70'erne begyndte de første menigheder at tænke i retningen af at bruge et andet navn for deres lokale kirke end "Apostolsk Kirke". Indtil da havde der stået "Apostolsk Kirke" med sirlige bogstaver uden på hver af Apostolsk Kirkes mødesale og kirkebygninger, men med Apostolsk Kirke i Herning i spidsen blev der taget initiativ til at finde navne, der var knap så mærkværdige for almindelige mennesker. Det er sjældent at opleve mennesker, der blot ved at læse vores navn, er i stand til at udtale det rigtigt, langt mindre at huske det eller forstå, hvad det betyder.

Apostolsk Kirke i Herning blev således til "Kristent Center", og senere fulgte andre trop. Navne som Valby Frikirke, Roskilde Frikirke, Herning Menigheds Center, Lemvig Kristne Center, Sjølundkirken etc. er blot nogle af de navne, der siden er blevet taget i anvendelse. Tendensen er klar. Den lokale menighed er kommet i centrum, og navnet er først og fremmest til for at kommunikere noget til lokalsamfundet udenfor og ikke for at signalere indadtil i det kirkelige landskab, hvilken familie man tilhører.

Denne drejning væk fra det ensrettede, nationale og fælles til det mere lokale, forskelligartede og decentrale er et gennemgående træk ved de sidste 25 års udvikling i Apostolsk Kirke i Danmark. Denne udvikling blev fra begyndelsen af lederskabet i kirken betragtet som et skred i en forkert retning. Siden er det gået fra accept til at blive hilst velkommen og befordret af lederskabet.

Enhed i mangfoldighed

En af overskrifterne her hedder mangfoldighed. Denne begyndende frihed til at lade den enkelte menighed udtrykke sig forskelligt betyder, at der bliver fokus på at finde sin lokale vision. Hver enkelt menighed måtte igennem en proces med at afdække, hvem de var, hvad Gud havde givet dem, og hvor de var på vej hen. I begyndelsen af 90'erne blev første skridt så taget på det økonomiske område. Tidligere havde Apostolsk Kirke som landskirke med Lære- og Tjenesteudvalget som de agerende stået som arbejdsgiver og suverænt været dem, der ansatte og flyttede pastorer. De fuldtidsansatte blev benævnt de "udkaldte brødre", og var man en gang blevet udkaldt, kunne man i princippet blive flyttet rundt i landet efter behov eller profetisk ledelse. Lønnen blev betalt af Apostolsk Kirkes Fælleskasse, hvortil alle menigheder bidrog efter særlige regler.

I begyndelsen af 90'erne blev der ændret på dette. Man fastholdt, at det var Apostolsk Kirkes til enhver tid siddende landsledelse, der ansatte pastorer eller

forstandere, som de hed dengang. Men nu indførte man, at den lokale menighed selv skulle betale for deres forstanders løn. Det betød med et slag, at de menigheder, som tidligere havde haft en lønnet forstander, men som ikke var store nok til helt selv at betale hans løn, nu ikke længere kunne have en leder på fuld tid. I kølvandet på dette opstår der mange nye konstellationer lige fra de velkendte ulønnede forstandere med fuldt arbejde ved siden af tjenesten, til halve, kvarte eller fuldt lønnede forstandere. Menigheder, som aldrig tidligere havde haft en lønnet forstander, kunne modsat nu selv aktivt begynde at arbejde hen imod dette.

Som en naturlig følge af denne ændring i lønpolitikken, bliver der også hen ad vejen behov for at se nærmere på ansættelsespolitikken. Der blev en bevægelse hen i retningen af større indflydelse til pastorerne og de lokale lederskaber. Dette er endt op med i dag, at enhver ansættelse, forflyttelse eller afsættelse af en forstander bliver til i et dynamisk samspil mellem pastoren selv, den lokale menighed, repræsenteret ved det lokale lederskab, og Tjenesterådet, som er kirkens nationale ledelse, typisk repræsenteret ved Områdelederen. Den enkelte pastor kan selv sige ja og nej til en forflyttelse, ligesom den lokale menighed har et vigtigt ord at skulle have sagt. I sidste ende skal ansættelsen dog stadig godkendes af Tjenesterådet.

Et andet vigtigt område bliver også berørt af dette, nemlig Missionen. Lige siden kirkens start er Apostolsk Kirkes missionsarbejde blevet varetaget af et Missionsudvalg med en Missionssekretær i spidsen. Disse varetog udsendelse af missionærer, den løbende kontakt samt udviklingen af arbejdet. Pengene hertil kom i begyndelsen primært ind via frivillige medlemsbidrag, hvor de enkelte medlemmer ud over deres almindelige tiende gav et månedligt beløb til mission. Efterhånden som disse første generationer forsvandt, gik det mere og mere over til, at hver menighed fik pålagt at betale en vis procentdel af sin indtægt til mission. Denne ordning viste sig imidlertid at have sine negative bivirkninger. Mission blev efterhånden uvedkommende for mange almindelige medlemmer, og mange var knap klar over, at deres menighed var involveret i mission. Pengene blev blot taget op af menighedens kasse og sendt til ”Kolding” (læs: Fælleskassen). Mange menigheder mistede ligeledes kontakten til missionærer jo længere tid, der gik, efter de var blevet udsendt. Trods forskellige forsøg på at rette op på dette med begreber som nærkontakt-menigheder etc. kunne udviklingen ikke vendes i den daværende struktur.

I slutningen af 90'erne besluttede Tjenesterådet at lægge missionen helt om efter de samme principper som forstanderlønninger og ansættelse. Det samlede missionsarbejde blev delt op i forskellige missionsfelter, ofte kaldet ”busser”, og de enkelte menigheder blev bedt om at adoptere det missionsarbejde, som de brændte mest for. På den måde kom to eller flere menigheder til at arbejde direkte sammen omkring at drive et missionsprojekt. Økonomien hertil skulle

de selv finde, bl.a. ved ikke længere at skulle sende den faste procentdel til mission ind til Fælleskassen. Efterhånden er der blevet identificeret en lang række sådanne missionsprojekter, der i dag ledes af en række styringsgrupper med en eller to repræsentanter fra hver af de involverede menigheder. Styringsgruppen har det fulde ansvar for sammen med partnerne på missionsmarken at virkeliggøre, drive og finansiere den vision, som ligger til grund for arbejdet. Til at samle og koordinere den mangesidede mission er der i dag ansat en Missionskoordinator, som har til opgave bl.a. at sikre information og viden til og imellem styringsgrupper, menigheder og Landsledelse. Der afholdes ligeledes hvert år et Missionsforums-møde, hvor alle styringsgrupperne samles, og vigtige fælles principper og politikker drøftes, ligesom hver styringsgruppe får mulighed for at orientere om sit arbejde.

Decentralisering

Nøgleordet i hele denne udvikling er decentralisering. Med dette ord menes den aktive proces at skubbe flere og flere funktioner væk fra landsledelsens bord og over til de enkelte menigheder og tjenester.

Samtidig med denne proces blev det klart, at det var nødvendigt at skabe en mere smidig og rationel daglig ledelse for Apostolsk Kirke i Danmark. Stort set siden kirkens start i 1924 i Danmark, har der, efter engelsk forbillede, været et Landsråd, der traf alle vigtige beslutninger i kirken. Landsrådet bestod af alle fuldtidsansatte forstandere og andre tjenester, der havde været "udkaldt" i mere end to år.

Da dette råd var på sit højeste, bestod det af hen ved 25 personer, som samledes to gange om året i 4 dage. Under Landsrådet var der bl.a. nedsat et Lære – og Tjenesteudvalg, som var ansvarlig for forflytninger af forstandere og sundheden i læren etc.

Efter en splittelse i begyndelsen af 90'erne opstod der for alvor et ønske om en mere enkel og handlekraftig ledelsesstruktur. Derfor vedtog man at opløse Landsrådet og satte i stedet et Lederteam, først på 3, senere på 6 mand, til at udgøre den daglige ledelse. Som en sikkerhed for at de ikke, med deres øgede beføjelser, skulle køre i en gal retning, fastholdt man et Lære – og Tjenesteudvalg, nu kaldet Tjenesterådet, og ophøjede det til at være øverste myndighed i kirken.

Senere er Lederteamet fjernet til fordel for en enstrengt model med et slanket Tjenesteråd som både øverste myndighed og daglig ledelse.

Idéen med både at decentralisere og samtidig styrke landsledelsen har været at undgå at miste fællesskabet og den fælles retning i denne decentraliseringsproces.

Som et led i denne strukturændring har Områdelederne fået en nøglerolle. Apostolsk Kirke inddelte allerede tidligt landet i områder eller distrikter og satte

ansvarlige ledere til at føre tilsyn med menighederne i hvert område. I den nye struktur blev denne Områdeleder-funktion meget central, idet Områdelederen blev regionalt agerende på Tjenesterådets vegne.

Et af de nye elementer, der blev lagt ind i Områdelederens opgave, var en årlig eller bi-årlig evaluering i menighederne. Ved denne evaluering sættes der fokus på forstanderen og forstanderfamiliens trivsel, funktion, tjeneste etc. Evalueringen inkluderer samtaler med alle i menighedens lederskab. Formålet er at sikre trivsel, sundhed og udvikling og at undgå eller imødegå mulige konflikter og blokeringer.

Kvinde, hvad er du værd?

Selv om Apostolsk Kirke i meget høj grad skylder en kvinde, Anna Larsen Bjørner, æren for sin opstart og store vækst i pionerårene, fulgte Apostolsk Kirke alligevel eksemplet fra stort set alle andre kirkelige bevægelser i ind- og udland og indsatte kun mænd som forstandere og ledere. Årsagen hertil var uden tvivl både historisk, kulturelt og teologisk betinget.

Der herskede ikke nogen tvivl om hos de første generationer af ledere af kirken, at kvinder ikke kunne beklæde poster som ældste, forkyndere, forstandere, evangelister og apostle m.m. Eneste undtagelse for denne regel var missionærerne! Her var der flere markante kvindeskikkelser, der op igennem Apostolsk Kirkes historie satte et kraftigt præg på udviklingen af missionsarbejdet i det store udland. Dette faktum ændrede ikke på den holdning, at det ikke blev set som værende bibelsk, at kvinder kunne fungere i ledende tjenester i kirken.

Miriam Eisen leder lovsang ved Koldingstævnet

Op igennem de sidste 30 år har dette punkt været genstand for gentagen granskning og drøftelse, uden at der derved blev ændret på praksis. I sidste halvdel af 90'erne blev der taget initiativ til oprettelse af et egentligt Læreudvalg, hvis opgave det var teologisk at tage fat på nogle af de varme kartofler.

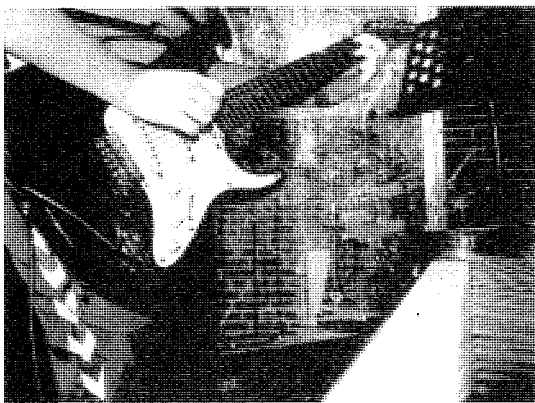
I 1998 fremkom Læreudvalget med en omfattende rapport om emnet, en rapport, som siden kom i bogform med Anders Bartholdy som forfatter og under titlen: "Mand og Kvinde i Guds frelsesplan". Konklusionerne i rapporten var, at der ikke fandtes noget klart belæg i Bibelen, for at kvinder ikke kunne tjene på et hvilket som helst niveau af tjeneste, som deres udrustning og salvelse i øvrigt kunne berettigg dem til. På hele spørgsmålet om det bibelske princip om underordnelse blev det understreget, at dette princip, selv om det står meget eksplicit i Bibelen omkring kvinden i forhold til manden, ikke var et princip, som eksclu-

sivt gjaldt kvinden som køn, men var en grundlæggende værdi og et princip i Guds rige, gældende for alle, kvinde eller ej, leder eller ej.

Tjenesterådet tilsluttede sig denne konklusion og åbnede dermed vejen for, at kvinder kunne blive indsat som ældste, ledere og forstandere. Dog blev der givet frihed til den enkelte menighed til selv at virkeliggøre dette ud fra deres muligheder og forståelse. Siden har der været indsat 3 kvindelige forstandere, ligesom kvinder helt naturligt er rykket ind i de lokale menighedsledelser.

Behøver det at være så højt?

Et meget vigtigt element i Apostolsk Kirkes menighedsliv har altid været sangen

og musikken. Heller ikke på det område adskiller Apostolsk Kirke sig fra andre kirker. Sang og musik har også en fremtrædende plads i Bibelen, og det synes som om, Gud ynder at omgive sig med sang og musik. Således ønskede Gud det i Templet i det gamle Israel, som også blev kaldt hans bolig på jorden, og det samme møder os i Johannes' syner af Guds himmelske bolig i den sidste bog i Det Nye Testamente, Åbenbaringen, hvor Johannes forundres og betages af sangen og musikken!

Men smag og behag er som bekendt forskellig. Også når det drejer sig om sang og musik. I de første årtier af Apostolsk Kirkes historie var det primært de gamle vækkelsessange, der blev sunget. Det var inderlige sangtekster, som meget handlede om den enkeltes personlige forhold til Jesus. Musikken var ofte hentet fra populære slagere, der var hotte i tiden. I mange menigheder blev der dannet såkaldte Strengekor, som glædede menigheden med deres musikalske indslag specielt ved de såkaldte "Evangeliske møder", der med deres mere afslappede stil henvendte sig specielt til nye og kirkefremmede. Disse møder var oftest søndag aften, hvilket gjorde, at de fleste menigheder havde to gudstjenester om søndagen. I løbet af 60'erne indførtes så småt det, der blev kendt under navnet lovsang, og som er en væsentlig bestanddel af en almindelig gudstjeneste i de fleste apostolske kirker i dag. I begyndelsen var lovsang små enkle kor, oftest med en tekst taget direkte fra et vers i Bibelen eller i lettere omskrevet form. Hele forsamlingen sang, ofte under ledelse af blot et enkelt eller to instrumenter. Musikken var meget enkel og iørefaldende.

Siden har lovsang udviklet sig meget og er blevet en helt ny genre også på det kommercielle marked for musik, på linie med pop, rock og klassisk.

Den moderne lovsang kan variere fra gospelagtige svingende og medrivende sange til at være mere eksperimenterende, meditativ eller hårdtslående og proklamerende.

I takt med lovsangens indtog i den almindelige gudstjeneste, ændrer den musikalske sammensætning sig også. I de tidligere år var vækkelsessangene oftest akkompagneret af orgel, klaver, harmonika, mandoliner eller guitarer. Instrumenter, der stort set blev spillet akustisk, dvs. uden brug af forstærkere, mikrofoner og andet.

Op igennem 70'erne blev instrumenter som el-guitar, el-bas, trommer og el-piano indført, og i takt hermed blev der investeret store summer i lydanlæg og mikrofoner. Hver menighed fik en lovsangsleder og en lovsangsgruppe, som sang og ledte menigheden i lovsang og tilbedelse.

Indførelsen af lovsang i de enkelte menigheder har ført til, at gudstjenesterne har fået et frisk pust, som positivt appellerer til specielt et yngre publikum. I takt hermed forsvandt søndagaftens-møderne, og menigheden samlede sig om én gudstjeneste søndag formiddag.

Den ældre generation har dog ikke opgivet de gamle vækkelsessange, og i mange menigheder arrangeres der særlige ældrearrangementer, hvor disse ærværdige sange holdes i hævd. Desuden arrangeres der særlige "seniorkurser" på Apostolsk Højskole i Kolding, hvor også den gamle apostolske sangskat er et trækplaster.

I takt med at de gamle vækkelsessange i mange menigheder er gledet i baggrunden, har mange menigheder på ny fået øjnene op for salmerne. Mange af dem er hundreder af år gamle, men har bevaret en "åndsfriskhed", som er imponerende. Mange lovsangsgrupper eksperimenterer i disse år med at friske de gamle salmer op med mere nutidige arrangementer.

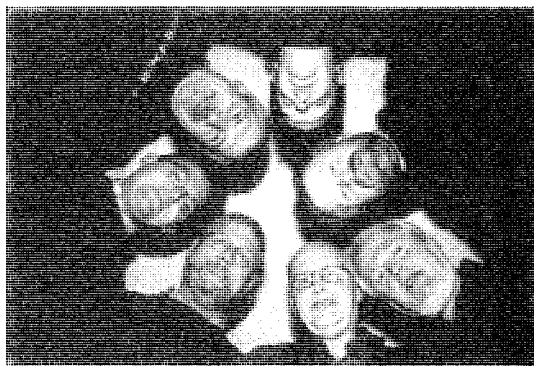

Fra arbejder til akademiker

Apostolsk Kirke var i sine tidlige år en udpræget arbejderkirke. De fleste var håndværkere, landmænd, specialarbejdere, småhandlende eller personer med en mellem-lang uddannelse såsom sygeplejersker, lærere, kontorpersonale etc. Apostolsk Kirke var i overensstemmelse hermed en lægmandsbevægelse, hvis man dermed mener, at lederne, i det her tilfælde præsterne, i de fleste tilfælde ikke havde en egentlig uddannelse som sådan. I kraft af Apostolsk Kirkes syn på og anerkendelse af de fem tjenester (apostle, profeter, evangelister, hyrder og lærere), var der dog en tydelig forskel på "personer i tjeneste" og det menige medlem i menigheden. Men altså ikke så meget i kraft af uddannelse som i karisma!

I gennem de sidste 25 år har det billede ændret sig en del. Flere og flere unge fra Apostolsk Kirke begyndte, i takt med den almindelige bevægelse i samfundet, at tage gymnasiale uddannelser og derefter fortsætte et uddannelsesforløb på en højere læreanstalt, herunder seminarier, universiteter, handelshøjskoler etc. Efterhånden som det generelle uddannelsesniveau blev højnet i menighederne, opstod også behovet for en egentlig præsteuddannelse. International Apostolsk Højskole opgraderede i sidste halvdel af 90'erne sin lederlinie og gjorde den til en egentlig lederskole med et særligt fokus på at uddanne præster og ledere. Sideløbende hermed startede SALT, Skandinavisk Akademi for Lederskab og Teologi, som et samarbejde mellem en række frikirker og den karismatiske fløj af Folkekirken. Apostolsk Kirke er siden blevet involveret i dette samarbejde, og de første præster herfra er nu ansat i Apostolsk Kirke. En anden udvikling som kan bemærkes her er, at der er et stigende antal unge med apostolsk baggrund, som læser teologi på universitetsniveau, enten ved et dansk eller et udenlandsk universitet. Også her ser vi, at de første med den baggrund er blevet ansat som præster i Apostolsk Kirke. Endelig er der en del unge, som søger til udlandet for at blive uddannet. Her er det i stigende grad Kaniki Bible College i Zambia, der trækker, men også Hillsong i Australien eller andre bibelskoler i den engelsktalende verden.

I takt med denne højnelse af det uddannelsesmæssige niveau både hos lederne og medlemmerne har menighedslivet undergået en del forandringer. Gudstjenesterne er generelt blevet lidt mere søgervenlige med flere moderne og pædagogiske elementer, forkyndelsen er blevet mere undervisende og ledertræning og coaching af medarbejdere vinder mere og mere indpas. Dette er, til trods for at det umiskendeligt skyldes en prægning fra det omgivende samfund, også i overensstemmelse med det bibelske syn af menigheden som et legeme, hvor hver enkelt har fået gaver og talenter, som de er ansvarlige for at bruge. Ledernes rolle bliver her i langt højere grad at træne, opmuntre, udruste og frisætte den enkelte til tjeneste. Derved sænkes skellet mellem "læg og lærd", og præsten vil typisk fungere i en anderledes rolle end tidligere. Præsten er ikke længere den, der ved det hele, og de andre dem, der skal lære det hele. Nu er præsten i langt højere grad teamleder, koordinator, inspirator, coach og den, der skal sørge for den "rette ånd" på holdet.

Tjenesterådet: Bent Christiansen, Finn Ravn Hansen, Johannes Hansen, Kenneth Skov-Martinet, Jürgen Eisen, Jørgen Mortensen, Søren Viftrup

Til forskel fra en del andre fri- og folkekirker har man dog i Apostolsk Kirke bevaret præsten som lederen af menigheden, og man har bevidst styret udenom demokratiet. Dette hænger sammen med synet på tjenesterne, som sat af Gud og respekten for salvelse og gaven også til at lede.

I stedet for demokratiet i den enkelte menighed har man valgt at fastholde det oprindelige apostolske syn, at der er givet autoritet til tjenester, typisk placeret som områdeleder eller i Tjenesterådet, der således udefra kan evaluere og gribe ind i tilfælde af, at tingene ikke går rigtigt til i den enkelte menighed eller i den enkelte leders liv og tjeneste.

Forbønsaktion i Thylejren

Må jeg sige du til Dem?

Det blev imidlertid ikke kun i forhold til præstens opgaver, at skellet mellem læg og lærd ophævedes. Det er også sket i hele omgangsformen og stilen i menigheden. Tidligere generationer lagde meget stor vægt på titler, høflighedsformer og positioner. I Apostolsk Kirke blev der i begyndelsen af 90'erne taget et opgør med titler. Det var specielt den offentlige markering af de fem tjenester, der blev nedtonet. Desuden blev den almindelige omgangsform mere afslappet. Præsten eller prædikanten optrådte i mere afslappet tøj, sproget var mindre højtideligt, og tiltaleformen var du frem for det tidligere De og Dem.

Medlem eller ej

Hen imod slutningen af 90'erne kom spørgsmålet om medlemskab op til nærmere vurdering. Indtil da havde et medlem været identificeret som en voksen person, der på en bevidst og bekendt tro på Jesus og kirkens lære havde ladet sig døbe med det vi kalder "troendes dåb" eller Voksendåb.

Spørgsmålet, der nu bliver rejst, handler om betingelsen for frelse. Med andre ord skal vi som kirke stille de samme betingelser for medlemskab i Apostolsk Kirkes menigheder, som Det Nye Testamente stiller for frelse og tilhørsforhold til Guds rige, eller skal vi stille andre og evt. mere skrappe krav til medlemskab? Dette førte til et nærmere studie i begrebet medlemskab og dåb og en konklusion, der mandede ud i en vedtagelse af, at Apostolsk Kirkes menigheder kan optage mennesker alene på deres tro på og bekendelse til Kristus, også selv om

der ikke endnu er foretaget en ”voksendåb”. Baggrunden herfor var, at man fandt, at såvel Luther som Paulus og Jesus var enige om, at det alene er troen på Kristus, der frelser, og ikke nogen ydre foregående eller efterfølgende handling. Det blev magtpåliggende for Apostolsk Kirkes ledelse at fastholde et syn på dåben, hvor dåben ses som et vigtigt skridt i efterfølgelsen af Kristus og som et ydre tegn på og bekendelse af en hjertes pagt imellem den enkelte og Kristus. Dåben forstås som indledningen til et liv med døden som fortegn, dvs. et helt nyt liv, hvor det ikke længere er mit og mit eget, der er i centrum, men Kristus og hans vilje. Paulus udtrykker det således: ”Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden, lever jeg i troen på Guds søn, som elskede mig og gav sig selv hen for mig” (Galaterbrevet 2,20). Denne dåbsforståelse er den, der kommer frem i forkyndelsen og undervisningen i menighederne.

I praksis betyder den nye medlemsforståelse, at mennesker i dag kan komme ind i en Apostolsk Kirke og blive optaget som medlem alene på deres bekendelse af en personlig tro på Kristus. En yderligere betingelse herfor er dog, at den, der ønsker at blive optaget som medlem, anerkender Apostolsk Kirkes syn på dåben, dvs. erkender, at Bibelen alene taler om dåb af mennesker, der først er kommet til tro og i øvrigt er loyal over for dette dåbssyn.

Kirkebygninger – fra gården til gaden

De fleste apostolske menigheder startede i private stuer, på høløfter og i lader eller i små, usle lejede lokaler. Allerede tidligt blev man dog mange steder i stand til at rykke væk fra baggården og længere frem mod gaden bl.a. i store patri-ciervillaer nødtørftigt indrettede som kirke eller for de heldiges vedkommende i egen nybygget eller ombygget kirkesal. Apostolsk Kirke i Danmark gjorde en aktiv indsats her, ikke mindst igennem kirkens Fællesbyggefond.

Den tiltagende individualisme og decentralisering slog dog også igennem her. Således blev Fællesbyggefondens nedlagt bl.a. på grund af pres fra de menigheder, der i realismens navn godt vidste, at de næppe nogensinde ville kunne regne med, at det blev deres tur til at få del i Fondens midler. Man ville hellere slippe for at sende disse penge til ”Kolding” og i stedet selv begynde at tage initiativ til at få en bedre og mere egnet kirkebygning.

Igennem de sidst 25 år er der mange af landets menigheder, der har været i stand til at bygge store og flotte kirkebygninger. Indretningen har også undergået en forandring. Ingen kirke med respekt for sig selv ville i dag drømme om at bygge en kirke uden at prioritere plads til en kirkecafé. Behovet for at styrke de sociale relationer er stort, samtidig med at overskuddet til at have et åbent hjem med mange gæster er lille. Løsningen synes at være socialt samvær før eller efter gudstjenesten i kirkens egne lokaler. Nogle menigheder begynder deres gudstjenester med morgenkaffe og rundstykker, andre tilbyder varm mad eller en lettere frokost bagefter.

Også platformen er blevet større. I takt med at Lovsangen er kommet mere og mere i centrum, er platformen vokset, således at en almindelig platform i en gennemsnitskirke let udgør op imod en femtedel af kirkerummet.

Drejningen væk fra den stærke centrale ledelse af kirken på landsplan har også på anden vis sat sig igennem i indretningen af kirkelokalerne i de enkelte menigheder. Der er i dag betydelig større forskellighed i stil, udsmykning, farver og indretning, end der var tidligere, ligesom udbuddet af aktiviteter og andre tilbud varierer meget fra by til by, fra menighed til menighed.

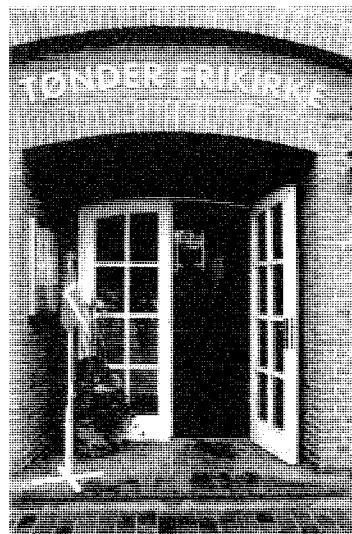
Apostolsk Kirke har valgt at holde fast ved, at kirkebygningerne alle ejes i fællesskab af Apostolsk Kirke i Danmark. Grunden til dette er, at den fælles solidaritet i forhold til bygninger har vist sig effektiv til at hjælpe menigheder i krise med at bevare deres bygninger til bedre tider, ligesom kreditværdigheden vurderes højere ved låntagning. På trods af dette ”fælleseje”, kan den enkelte menighed i vid udstrækning selv disponere over sin egen bygning, også om dette skulle involvere salg af de eksisterende bygninger og køb eller bygning af nye.

Har Gud mere end én kirke?

En af de væsentligste forandringer igennem de seneste 25 år er at spore i forholdet kirker og kirkesamfund imellem. På trods af Frikirkesamfundenes ringe størrelse i Danmark har der igennem det meste af kirkesamfundenes historie hersket en stærk konkurrenceånd og udpræget mangel på samarbejde. I forholdet Apostolsk Kirke og Pinsevækkelsen imellem har dette uden tvivl haft sin rod i det brud, der kom i 1924, da de to bevægelser skilte sig ud fra deres fælles rod.

Op igennem tiden har der været gjort flere forsøg på at bringe en bedring af dette forhold i stand, men uden nævneværdig succes. I 1997 blev der, foranlediget af flere profetiske tilskyndelser, etableret en fornyet kontakt mellem de to kirkesamfund med henblik på en egentlig forsoning. Dette initiativ førte til, at nogle udvalgte repræsentanter fra de to kirkesamfund satte sig sammen og igennem et år dykkede ned i historien bag bruddet. De så på teologi og praksis i de to bevægelser samt ikke mindst på den udvikling, som de hver især havde gennemgået i de mere end 70 år, der var gået siden splittelsen.

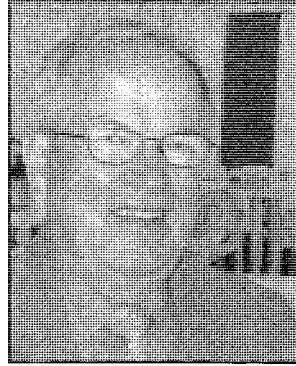
Resultatet var overraskende på flere måder. Naturligvis var det ikke overraskende, at der ikke var mange tilbage af dem, der i sin tid havde oplevet bruddet; 70 år gør sit indhug i flokken, men den store overraskelse lå i at afdække den udvikling, som de to bevægelser helt uafhængigt af hinanden havde gennemlevet. Det blev udtrykt på denne måde:

Tønder Frikirke, en fusion mellem Apostolsk kirke og Pinsevækkelsen, blev første konkrete udtryk for forsoningen.

”Som to personer, der går fra hinanden, med ryggen mod hinanden. I begyndelsen bevæger de sig langt væk fra hinanden, men langsomt nærmer de sig hinanden igen, uden at de dog selv lægger mærke til det. Da de til sidst vender sig om, viser det sig, at de stort set har flyttet sig til det samme sted.” Med andre ord: de to kirkelige bevægelser havde nærmet sig hinanden så meget, at der stort set ikke var nævneværdig forskel på teologi og praksis i de respektive menigheder. Denne erkendelse og ønsket om større samarbejde førte til en egentlig forsoning imellem Apostolsk Kirke og Pinsevækkelsen i 1998, markeret ved de to sommerstævner i henholdsvis Kolding og Mariager. Siden er der vokset et stærkt samarbejde frem, som indbefatter fusion af flere lokale menigheder, samarbejde Bibelskolerne imellem omkring lederuddannelse, udveksling af forkyndere og endog præster, der lader sig ansætte i det andet kirkesamfund.

Ud af denne forsoning kom efterfølgende ønsket om en bredere enhed frikirkerne imellem i Danmark. Dette førte til, at ledere fra Pinsevækkelsen, Baptistkirken og Apostolsk Kirke satte sig sammen og begyndte at drømme om at arbejde meget tættere sammen. Efter en hel del indledende vanskeligheder, hvor potentielle samarbejdspartnere valgte at stå af eller stå over, stiftedes ”Frikirkenet” officielt ved en konference i Kolding i november 2004. Siden da har ca. 90 menigheder meldt sig ind i Frikirkenet, som derved er blevet et bredt frikirkeligt samarbejdsforum, der ønsker at stå sammen i mission, lederudvikling, menighedsplantning og prægning af det danske samfund. Samarbejdet i Frikirkenet har også ført til dannelsen af et nyt fælles nyhedsorgan for Frikirkenets menigheder. Bladet, som hedder ”Domino”, er primært en fusion af Pinsevækkelsen blad ”Korsets Evangelium” også kaldet ”KE” og Apostolsk Kirkes blad ”Evangeliebladet” (EB). Til bladet Domino er knyttet en Pressetjeneste, som aktivt sørger for, at alle de bedste historier fra frikirkelandskabet når ud til de øvrige nyhedsmedier og dermed til den menige dansker. For når alt kommer til alt, så handler alt dette, også de mange forandringer, der er sket inden for de sidste 25 år, kun om én ting, nemlig at bringe de gode nyheder om Jesus ud til så mange danskere såvel som ikke-danskere som muligt. I Apostolsk Kirkes missionserklæring hedder det: ”Vi ønsker at være en førsteprioritetskirke.” Herved forstår vi en kirke, som ser Jesu sidste befaling (missionsbefalingen i Mattæus Evangeliet, kapitel 28, 18-20) som vores første prioritet!

2

Af Leif Rasmussen

Os i forhold til de andre

Det er måske ikke så let at få øje på, hvad det er, der har påvirket udviklingen i Apostolsk Kirkes seneste historie; men vi vil alligevel prøve at fokusere på nogle enkelte markante ting. I dag opfatter vi os selv som en frikirke blandt andre kirker. Det lyder måske ikke særligt exceptionelt, men sådan har vi ikke altid været. Vi mente nemlig, vi var noget særligt, og nogle beklager da også udviklingen; de ser det som tilbageskridt for Apostolsk Kirke, men andre er glade og hilser forandringerne velkommen.

Da vi ændrede vort navn

En af de ting der skabte røre var, da landsrådet i sin tid besluttede at ændre Kirkens navn. Man ønskede at slette ordet ”Den”, så vi for fremtiden bare kaldte os Apostolsk Kirke. Et mere beskedent og passende navn i samværet med de andre kirker.

Man skulle tro, at det var en formsag, og at der ikke var nogle særlige problemer i det, men det var der. De, som havde været med fra kirkens begyndelse i 1924, opfattede det som et alvorligt fald. Vi svigtede vor arv og fornægtede den Apostolske Åbenbaring, som man kaldte det. Nu var vi ikke længere den kirke, som Gud havde kaldet; vi var blevet som de andre.

Det blev mere og mere klart for os, at den stærke markering i vort navn var udtryk for en upassende kirkestolthed, som ikke var i overensstemmelse med det tværkirkelige engagement, som vi meget målbevidst ønskede at være en del af.

Hidtil havde vi haft den eksklusive opfattelse, at vi var Kirken med den endegyldige åbenbarelse af Kristi legeme, at læren om tjenestegerningerne og den måde, vi havde organiseret os på, var Guds fuldkomne tanke med Kirken, og det ville alle andre kirker før eller senere erkende.

Et navn, der passer til den forståelse, vi har af os selv

Det nye navn var udtryk for, at vi opfattede os selv som en del af Guds værk. Siden reformationen har Gud sendt den ene vækkelsesbølge efter den anden og givet sine sandheder tilbage til Kirken i det genoprettende frelsesværk, og hver gang nye sandheder blev givet tilbage, havde mennesker, der blev grebet af det nye, bygget kirkesamfund omkring det i nidkærhed for at bevare sandheden, og vor kirke er ingen undtagelse.

Da Jones og Dan William i sin tid begyndte deres tjeneste som apostel og profet, var visionen at tjene alle kirker, så sandheden om tjenesterne kunne spredes i hele kristenheden, men få år efter tog man initiativ til en konstitution og en strømlignet organisation, og så var Den Apostolske Kirke et selvstændigt kirkesamfund, og derved adskiller vor historie sig ikke meget fra andre kirkers historie. I samværet med andre kirker i det tværkirkelige arbejde, lærte vi at opfatte os som en del af det, Gud gør, og vort nye navn passede til vor selvforståelse.

Den karismatiske fornyelsesbølge

En anden begivenhed som satte sine spor, var den karismatiske fornyelse i 70-erne. Der var tale om en ny udgyldelse af Helligånden, som bredte sig ud over hele verden. På en overraskende måde skabte den nye vækkelse enhed og fællesskab mellem kristne ledere og lægfolk fra alle tænkelige kirker, menigheder, konfessioner og traditioner, også enhed og fællesskab blandt kirker, som ellers ikke havde haft så meget tilovers for hinanden på grund af lærespørgsmål o.lign. Noget nyt var brudt igennem, og alle de, der var berørt af det, oplevede nu et kærligt varmt fællesskab med hinanden.

Den første reaktion hos os var glæde og taknemlighed over, at de gamle historiske kirker havde åbnet sig for Helligånden, og mange mennesker fra disse kirker blev fyldt med Helligånden, og de talte i nye tunger og fungerede med de karismatiske gaver i deres menigheder. Det, som ingen havde regnet med, det gjorde Gud ved Helligånden på ganske kort tid.

Men det skabte også undren og en række spørgsmål hos os. "Hvorfor kom fornyelsen ikke til os, som så trofast havde værnet om disse sandheder gennem mange år? "Hvordan kunne Gud tillade, at Helligånden blev udgyldt over kristne, der var så forskellige i deres trosopfattelser? Nogle af dem havde vi helt afskrevet, fordi deres lære var ubibelsk. Hvordan kunne Gud velsigne dem?"

Det stemte ikke rigtig med vores teologi. Vi skulle endog acceptere det helt utænkelige, at Gud også regnede med katolikkerne. Vi hørte om, at en hel del katolske præster havde oplevet den karismatiske fornyelse.

Herren havde åbenbart en anden opfattelse. Hans grænser var ikke der, hvor vi havde sat dem. Han elskede og accepterede de sunde og bibelstærke kristne; men åbenbart også dem, som i vore øjne var tvivlsomme. Det gav os en ny forståelse af det, som skriften siger: ” Kristus har elsket kirken og givet sig hen for den for at hellige den ved at rense den i badet med vand ved ordet, for at føre kirken frem for sig i herlighed, uden mindste plet eller rynke, hellig og lydefri.” (Ef.5: 25 -27) Kristus ønskede samling og enhed i sin Kirke.

Enhedsbestræbelserne i Kirkernes Verdensråd

Der var mange enhedsbestræbelser i disse år. Den økumeniske bevægelse og Kirkernes Verdensråd var nået et stykke vej i deres bestræbelse på skabe enhed mellem de deltagende kirker, men bestræbelserne var, til trods for en stor ihærdighed og oprigtighed, en lang og besværlig vej. Det var ikke nemt at tilpasse forskellige kirkers lære og traditioner til hinanden.

Vi deltog aktivt i mange tværkirkelige udvalg, og vort medlemskab af Økumenisk Fællesråd og Kirkernes Verdensråd var et hedt emne ved flere landsrådsmøder i de år. Nogle mente, vi ikke skulle være med i det brede økumeniske arbejde, som mere og mere blev præget af liberal og verdslig tankegang, mens andre ønskede, at vi fortsat skulle blive i disse råd. Generelt var der ikke i vore rækker megen tro på, at disse råd kunne skabe enhed, for deres tilpasningsforsøg var efter princippet ”hug en hæl, og klip en tå”, og det var vanskeligt at se, at der kunne være nogen som helst åndelig enhed i sigte.

Længe spejdede man efter et modsvar til Kirkernes Verdensråd. For Kirkernes Verdensråd var på mange måder de intelligentes klub, hvor kun topledere, professorer og biskopper mødtes, og for det meste drejede det sig kun om resolutioner ved store konferencer, og meget lidt af det nåede ud til kirkefolket, og mange spejdede efter andre løsninger, der kunne blive et modspil til den økumeniske bevægelse.

Manden som Gud brugte

En af de mænd, som mere end nogen anden blev brugt af Gud til at bringe Åndens budskab til kirkerne i verden, var David du Plessis. Til hans egen store overraskelse havde Gud beredt ham til opgaven.

I mere end 40 år havde han tilhørt Pinsebevægelsen, endda et stykke tid som generalsekretær for deres verdenskonference. Han var kendt i vide kredse og

havde stor erfaring. I tidens løb havde han oplevet mange forskellige kirkers modstand mod Åndens dåb, og når det gjaldt tungetalen, var de totalt afvisende. Han måtte indrømme, at den modstand han havde mødt, havde affødt en tilsvarende modstand i hans sind og en kødelig kritik af disse kirker.

Men som det ofte går, når vi har med Gud at gøre, så var de mange oplevelser en forberedelsestid fra Guds side. En skønne dag bød Helligånden ham at rette henvendelse til disse kirker, og han skulle endda begynde med selve Kirkernes Verdensråd.

I første omgang kunne han slet ikke tage imod kaldet og protesterede over for Gud og sagde, at han vidste af erfaring, at de ikke ville høre på ham, og at han sandsynligvis ville blive smidt ud. Men Gud sagde: "Gå!" Og han gik! Der var ingen vej udenom. Da han handlede i lydighed, oplevede han, som vi også ser eksempler på i skriften, at Gud havde forudberedt disse kirkeledere, som han skulle møde, så de ligefrem tørstede efter at høre om Helligånden og efter at modtage Åndens dåb og nådegaverne.

Det var begyndelsen, og siden rejste David du Plessis i flere år rundt i hele verden og har mere end nogen anden bragt budskabet om Helligånden til alle slags kirker, og kendsgerningen er, at tusindvis modtog Helligåndens dåb ved hans tjeneste. Han oplevede stærke ting blandt katolikkerne. Han nævnte, hvordan åndsdøbte katolske præster i stedet for at citere de liturgiske bønner modtog inspiration til spontan bøn og profeti fra Helligånden, og derved bredte åndens fornyelse sig inden for kirkerne, og velsignelsen var så stor, at man fra højeste sted gav tilladelse til at forsætte denne praksis.

Noget helt fantastisk var sket. Ved Helligånden smeltede Herren disse åndsdøbte kristne lutheranere, katolikker, baptister og pinsefolk sammen i en åndens og kærlighedens enhed. Den økumeniske enhed, som man havde søgt at skabe i Kirkernes Verdensråd på teologisk, teoretisk plan, den skabte Gud nu ved sin Ånd på Helligåndens plan.

Den Karismatiske vækkelse nåede også Skandinavien

I Skandinavien dukkede den nye vækkelse op på de mærkeligste steder, særligt blandt de unge, uden at man kan sige, der var noget egentligt mønster. Den trængte ind i den akademiske verden og ind i studentermiljøet, og mange blev grebet af det.

Bøger blev oversat og udgivet og solgt i stort oplag. De mest betydningsfulde bøger fra den tid er nok "Korset og springkniven" af David Wilkerson, og: "De talte med nye tunger" af Sherrills, og Dennis Bennett bog: "Kl. 9 om formiddag-

gen". Disse bøger skabte søgen og spørgen overalt, også blandt mange folkekirkepræster.

Det var helt nye tider med karismatiske møder rundt i landet. Katolikkerne opdagede deres brødre i de protestantiske kirker. De begyndte tilmed at gå til møder hos protestanterne, hvor de oplevede en kærlighed ud over alle grænser. Det var sådan i de tider, at Helligåndens gaver fungerede mere i den nye vækkelse, end den gjorde i Apostolsk Kirke og i den ordinære Pinsevækkelse. Vi havde fået den for os lidt uvante rolle at stå på sidelinien og være iagttagere til det, der skete.

Som kirke havde vi en positiv indstilling til alt det nye. Vi ønskede at hjælpe og ville ikke afskære os selv fra at være med. Vores indstilling var nok den: Det er uklogt at lukke døren for en vækkelse, som vi ikke før har set, selv om der også sker ting, som vi må sætte spørgsmålstegn ved.

Det særlige kendetegn ved den karismatiske fornyelse var den overstrømmende kærlighed, som man mødte overalt. Det kom ikke så meget an på hvem, man var, og hvad man var, når blot man var åben for det karismatiske. Sjælefjenden kan kopiere alle ting men ikke kærlighed. Så kærligheden var det vigtigste, sagde man. Vi skulle elske hinanden, også dem man ikke forstod og dem med et andet teologisk mønster, som ikke passede ind i vort. Guds kærlighed gør, at vi kan elske alle, også dem, der ser anderledes på det, end os.

Da stolthed og forførelse sneg sig ind

Den stærke vægtlægning på kærlighed kan ende i noget sentimentalt føleri. Hvis ikke kærlighed og sandhed følges ad i alle situationer, så ender det ofte med, at det, som skal siges, ikke bliver sagt tydeligt nok, og her lå kimen til en snigende fare, som snart skulle vise sig i den nye bevægelse.

Enhver ny bevægelse skaber sine egne ledere, og det var også tilfældet i den karismatiske fornyelse i Danmark. Det første problem, der opstod, var en kompetencestrid mellem de nye ledere. Man kunne ikke blive enige om, hvem der skulle tegne bevægelsen, og der var en slags magtkamp mellem Jylland og København. Det var meget ulykkeligt, og det førte til, at nogle måtte trække sig. Det var den første alvorlige krise.

Andre problemer udviklede sig, fordi man ikke fik fat om dem i tide. I København var der en karismatisk præstegruppe, som mødtes og talte sammen og arrangerede karismatiske konferencer, bl.a. på Skt. Annæ Gymnasium. Gruppen var sammensat af præster fra Katolsk kirke, Folkekirken og Frikirkerne. Nogle af Apostolsk Kirkes ledere var også inviteret med.

Vi mente selv, at vi havde meget at byde på. Fra vor historie som bevægelse havde vi god erfaring med, hvilke fejl der kan opstå, når man i umodenhed gør brug af Helligåndens gaver. Vi kendte også til, hvad der sker, når profeternes tjeneste ikke er underordnet og bliver bedømt, men der var desværre ikke stor åbenhed overfor for os. Der var en frygt for, at apostolerne og pinselederne skulle "sætte sig" for meget på "tingene" og hindre fornyelsen, og det ønskede man ikke. Fornyetelsens ledere ville selv og kunne selv.

Det var der også forståelse for, og derfor var vore ledere forsigtige og tilbageholdende med at kritisere, skønt der foregik ting, som vi var skeptiske over for. Bl.a. misbrugte man den profetiske gave, der blev manipuleret og styret af regler for, hvem der måtte profetere, og hvordan gaven skulle bruges. Alle profetier skulle nedskrives og godkendes og læses op af mødelederen. Det blev mere og mere tydeligt, at der manglede erfaring med, hvordan man anvender og bedømmer profeti.

Forførelsen blev total, da en profetinde, der efterhånden tiltog sig stadig større magt i det karismatiske fællesskab i Ålholm Kirke, brugte sin indflydelse til at manipulere og forføre en af præsterne i kirken, samtidigt med at hun på den mest troskyldige måde kunne rive alle med, når hun fortalte de mest fantastiske oplevelser med Gud. Hendes historier blev bragt i BT med stor billedreportage på dobbeltside-opsætning. Alle troede på hende og beundrede hendes tjeneste.

Det viste sig, at hun, månederne før hun kom til Ålholm Kirke, havde været psykisk ustabil, og det blev senere klart, at hun var mytoman (i.e. sygelig trang til at fortælle opdigtede historier, oftest hvor man selv spiller en glørværdig rolle). Men forførelsen fortsatte også efter, at hun blev afsløret i store skandaleartikler i aviserne. Hun havde stadig stor indflydelse på sin præst og de mennesker, som troede på hende, og skaden på menighedsfællesskabet i Ålholm Kirke var en kendsgerning, som også spredte sig til andre karismatiske grupper.

Det rystede den karismatiske bevægelse, og naturligvis særligt den Lutherske Folkekirke, og mange, som forsigtigt havde åbnet sig, lagde nu afstand til alt det nye, og den karismatiske fornyelse havde fået et alvorligt knæk, som den siden aldrig rigtigt overvandt.

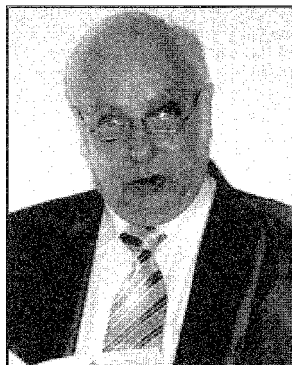
Vort forhold til Pinsebevægelsen

Der var i mange år et rivaliserende forhold mellem Apostolsk Kirke og Pinsebevægelsen. Det var der flere årsager til. De to bevægelser kommer ud af samme rod, men i 1924, da en stor del af den daværende pinsebevægelse med Anna og Sigurd Bjørner i spidsen skilte sig ud og besluttede at danne Apostolsk

Kirke, var det ikke smertefrit; megen vrede og sårethed og personlige krænkelser var iblandet.

En anden årsag var, at de to bevægelser ledelsesmæssigt var hinandens modsætninger ledelsesmæssigt. Pinsebevægelsen stod for et frit uafhængigt menigheds-syn, mens Apostolsk Kirke var organiseret med en central ledelse og med en særlig vægtlægning på de bibelske tjenester, omtalt i Efeserbrevet kapitel 4. Skønt de to bevægelser i liv og lære lignede hinanden meget, så fortsatte den uforsonlige holdning i flere generationer, og det har været meget svært at overvinde.

I det tværkirkelige arbejde, som Apostolsk Kirke gennem årene har lagt stor vægt på, oplevede vi en udvikling af stadig større fortrolighed og gensidig respekt med alle øvrige kirker, men der var fortsat vanskeligheder med at komme overens med vore brødre i Pinsekirken. Bevidst eller ubevidst har de to bevægelser alligevel gennem årene nærmet sig hinanden. Pinsebevægelsen har ved siden af deres frie menighedssyn set det nødvendigt at organisere sig med flere fælles tiltag, og Apostolsk Kirke har gennemført strukturændringer, som har løst op på den stramme organisering, så hver menighed i dag har den fulde selvbestemmelse. Selv om de to bevægelser stadig har bevaret deres grundsyn, så har de lært noget af hinanden og efter forsoningsmøder i 1998 må samarbejdet mellem de to kirkeretninger siges at være meget positivt.

3

Af Ove Dufke

Kommunikationskrøniken

Fra skrivemaskine til computer

Noget af det som altid har været vigtigt i vort menighedsliv og kirkeliv er kommunikationen.

Jeg skal i følgende artikel gøre et tilbageblik på vore skrevne og trykte kommunikationsmidler.

Noget af det første jeg husker, var en mødeplan skrevet med skrivemaskine, stencileret og duplikeret. Den indeholdt informationerne om, hvor der var møde, hvem der skulle tale og lede og ikke andet, og så var den forbeholdt en snæver kreds bestående af ældsterådet og andre vigtige personer.

Jeg dristede mig en dag til at spørge min forstander, Ernst Jensen: ”Hvem skal tale på søndag?” Hertil svarede han: ”Det skal du”. Jeg var 14 år og havde der min første debut på talerstolen. Jeg holdt i 2 minutter. Indrømmet, det kan jeg ikke klare mig med i dag.

Duplikatoren var samme slags som modstandsbevægelsen brugte til at trykke illegale blade under krigen. Nogle menigheder havde råd til at have en, andre måtte i byen og få det duplikeret. Roskilde menighed havde en. Samtidig havde Møller Jacobsen, som var forstander der, en ung praktikant, Roger Jotterand, nu forstander i Belgien.

Disse tekniske hjælpemidler var nok ikke Møller Jakobsens stærke side, så Roger blev sat på opgaven. Somme tider vred han sine hænder og udtrykte, at den maskine var en del af hans helliggørelse.

I Nibe var der et duplikeringsbureau ejet af Dora Hjort. Hun har trykt adskillige mødeplaner i sin tid. Forstanderne sendte blot deres manuskripter - sommetider

skrevet med kuglepen, da det ikke var alle forstandere, der ejede en skrivemaskine.

Mødeplanen blev da også senere tilgængelig for alle, og selvom den stadig var stencileret, kom der lidt tegninger på. Man kunne få sådan en ru stålplade og nogle penne, som man kunne ridse i stencilen. Nogle var meget dygtige til det; det krævede et stort talent. Heldigvis var der den røde korrekturlak (det lignede sådan en fræk neglelak). Med den kunne man slette sine fejl og skrive eller tegne oveni.

Udviklingen stod dog ikke stille.

Nogle ofrede penge på at få trykt et hoved med kirkens logo, så havde man til et helt år. Mødeplanen blev også en lille folder i stedet for et A4 ark, så lignede det mere et kirkeblad.

Det var ikke alle forstandere, der huskede at skifte farvebånd, så det var ikke altid lige tydeligt.

Jeg husker min egen første skrivemaskine. Det var det japanske firma ”Brother”, der lancerede en rejseskrivemaskine til kr. 348,00, og det var lige, hvad jeg kunne klare på den tid. Jeg meldte mig til et skrivemaskinekursus, men det blev ikke rigtig til noget, så jeg har klaret mig med tofingersystemet og gør det stadig, selv om Brotheren over en række andre maskiner er skiftet ud med en computer.

Hjemmebrænding

På kopieringsområdet skete der en spændende udvikling. Det var et apparat, som blev kaldt en stencilbrænder. Her kunne man på en tromle sætte sit A4-ark fast og på en anden side en speciel stencil. En fotocelle aflæste tekst og billeder, og via en nål og en elektrisk udladning overførte den det til stencillen. Det var virkelig et fremskridt. Første gang vi stiftede bekendtskab med den var, da Leif Rasmussen og jeg var på voksenpædagogisk grundkursus. Senere brugte vi den selv, da vi sammen med Olaf Damkjer havde den første undervisningslejr med ungdomsundervisning. Vi havde ikke noget materiale, så det blev fremstillet fra dag til dag og til langt ud på natten, ja stencilbrænderen kørte næsten i døgn-drift. Jeg husker endnu, hvordan luften var i lokalet. Det var som efter et kraftigt tordenvejr efter disse mange elektriske udladninger.

Vel, det gjaldt jo om at gøre materialet spændende, så der blev klippet og klistret. Det, der var bedst at anvende, var stregtegninger. Foto kunne den ikke rigtig klare, det blev bare nogle sorte plamager, hvilket også betød, at den var vanskeligere at køre på duplikatoren.

Jeg er bange for, at vi på den tid ikke var så opmærksomme på det begreb, som hedder copyright.

Spritudplikatoren

Sideløbende med sværteduplikatoren havde man også spritudplikatoren. Den blev især brugt i børne- og ungdomsarbejdet. Den havde den fordel, at man kunne arbejde med flere farver, selvom resultatet var noget mat. Den var billigere at arbejde med, men man kunne ikke trykke så mange eksemplarer på en stencil.

Kopimaskinens indtog

Udviklingen fortsatte. Nu begyndte kopimaskinerne at gøre deres indtog. De første var nu ikke særlig bevendte og dyre, og hvis man ikke havde en selv, så var det også dyrt at få kopieret, så der gik nogen tid, inden duplikatoren var udkonkurreret.

Hvis man skulle have et spændende resultat, måtte man bruge sin fantasi. Overskrifter kunne man klippe ud af andre blade. Det var på et tidspunkt, hvor limstiften var blevet opfundet. En anden lille god opfindelse var sletteark. Et lille stykke papir, der var præpareret med noget hvidt pulver. Det holdt man ind over teksten, og underet skete, det forkerte bogstav forsvandt, og man kunne skrive det rigtige.

Hvad skrivemaskinerne angik, var der også udvikling. For det første blev de elektriske. Nu skulle man blot røre tasten med et let tryk, så stod det på papiret. Man skulle være opmærksom på ikke at berøre to taster på en gang, hvilket let kunne ske for et par mandfolkenæver; der kom let et w for meget.

En stor landvinding var kuglehovedet. Denne lille metalkugle på størrelse med en bordtennisbold, hvor alle bogstaver og tegn sad placeret, ja, man kunne blive helt fascineret af at se den danse på papiret. Den blev dog hurtigt overhalet af skrivehjulet. Et hjul, som på tusindedele af et sekund drejede i position, hvorefter en lille hammer bankede bogstavet ind på papiret. En anden finesse ved både kuglehoved- og skrivehjulsmaskinerne var, at de havde slettebånd og slettetast. På de første kunne man slette ti tegn tilbage, men det blev hurtigt til, at man kunne slette flere linier. Man var også begyndt med engangsfarvebånd, så stod teksten altid tydelig og klar. Det gjaldt så om altid at have et ekstra farvebånd i skuffen.

Jeg har tidligere omtalt overskrifter, som man kunne klippe fra andre blade. Her var der også hjælp på vej. Der blev opfundet noget, som hed "Letrasett". Det var små ark med bogstaver og tegn. De kunne fås i flere størrelser og forskellige skrifter. Ved at skraverer hen over dem kunne man overføre bogstavet til papiret. Det var en langsom proces, men kunne give et pænt resultat. Man skulle være meget omhyggelig, for ellers dansede bogstaverne hen ad papiret. Ved en lejlighed lurede jeg de professionelle kunsten af. Jeg kom somme tider på Evangelietrykkeriet, hvor Helge Rosenå bl.a. trykkede Evangeliebladet. Han havde et stort lysbord. De brugte nemlig også teknikken med at klippe og klistre. Nogle hjælpestreger på lysbordet, og man kunne sætte tingene helt nøjagtig

op. Det gjaldt også, når man satte forskellige tekster eller billeder ind. Da jeg havde set det, gik jeg hjem og fandt en gammel skuffe, hvor jeg installerede et par pærer, købte en råglasplade og monterede den, og så havde jeg et lysbord. Dette med at klippe og klistre havde også sine problemer. Kopimaskinerne var tilbøjelige til at lave skygger, så enten skulle man sætte den på lys, og så stod det ikke så skarpt, eller også skulle man tage en kopi og så med slettelak fjerne skyggerne, ja, det var lidt kompliceret.

De gamle duplikatorer fik nu lov at stå og samle støv, indtil vi fandt på at sende dem til Afrika. Det var i den tid, da Jens Erik Jakobsen pakkede adskillige containere og sendte af sted. Nu vil de hverken eje eller have dem, nej, de vil også gerne have de nye computere, som er kommet ned i en rimelig pris. Faktisk kan man få en topmoderne computer til samme pris, som vi i sin tid gav for en skrivemaskine.

Det store spring ind i computeralderen

Midt i "firserne" skete der noget afgørende. Vi var lige flyttet til Odense. I menigheden havde vi et par familier, som havde en computerforretning. Det var den lille Macintosh, de solgte. Jeg kom forbi forretningen en dag og kiggede ind til dem. De demonstrerede det lille vidunder for mig, og jeg så hurtigt, hvilke muligheder der lå i den. Der var bare det ved det, at den kostede 40.000, så det var mere end en forstanderløn kunne bære. Jeg havde også haft en lidt valen holdning til computere. Olaf Damkjær, som var landssekretær, havde i landsrådet søgt om midler til et tekstbehandlingsanlæg, men vi var da vist en del, som mente, at når han havde sin skrivemaskine med slettetast, så var det godt nok. Jeg må indrømme, at jeg blev omvendt. Jeg fik lov til at arbejde på maskinerne, når de var ledige, jeg fik lov til at låne en med hjem. Det som var det fine ved det var, at jeg kunne udskrive det på en laserprinter. En kvalitet der lå tæt op ad bogtryk, ja bogtrykkerne kunne godt se forskel, vi almindelige mennesker skulle bruge en lup for at se forskel. Det var lidt sejt som den første at komme med en laserudskrift til landsrådsmøde.

Dengang udtalte jeg, uden at ville være profet, at der, inden der var gået fem år, ville stå en computer i hvert forstanderkontor; jeg tror nok det kom til at passe. I løbet af de 20 år, der er gået siden, har udviklingen været rivende. Fra den lille computer med eksterne harddiske på 10 og 20 megabyte har vi nu maskiner med 200 gigabyte. Vi har fået scannere, hvor vi kan scanne billeder m.m., digitalkameraer, så vi kan levere billeder fra de sidste begivenheder, og farveprintere, der godt nok kan være dyre i brug, men som, hvis det ikke er for store oplag, godt kan anvendes. Der er også kommet farvelaserprintere, som er billigere i brug, og som nu er nede i en pris, hvor man godt kan være med. Og så har vi jo ikke set det sidste endnu.

Fremtidsperspektiver

Et andet område er brugen af projektorer i menigheden. Da jeg i mine unge dage rejste rundt og holdt børnekampagner, brugte jeg først flip-over, så kom overheadprojektoren, og den har sådan set holdt sig lige til i dag, men nu er den ved at blive overhalet af den lille smarte computerprojektor. Jeg vil forudse, at i løbet af få år har alle menigheder sådan en, de store menigheder både to og tre. Lovsangstjenesten har helt taget imod den, og jeg kan godt forudse, at der, hvor man stadig synger fra Evangeliesangbogen, der vil man også have sangbogen liggende på den bærbare og så lige vise sangene på storskærmen.

Jeg må nok erkende, at den sangbog vi arbejdede på i næsten 10 år, og som blev færdig i 1998, at det er den sidste der bliver lavet, ikke at der ikke kommer nye salmer og sange, de bliver bare vist på storskærm. Der er sikkert nogle, der vil savne at holde en sangbog i hånden

Vi har set vore gæstetalere komme med deres bærbare, placere den på talerstolen for at ledsage deres budskab med et powerpointshow. Vi er da også ved at komme med selv. På vore seniorkurser anvendte vi teknikken ved de sidste kurser, vi havde.

Jeg kunne også godt forestille mig, at vi ved sommerstævnet på missionsdagen kobler op til vore missionærer, som ikke er hjemme, og får direkte hilsener på storskærmen, ligesom de også kan se os. Den mulighed er der også i menighederne, når man måske på årsfesten stiller om til de missionærer, man som menighed har ansvar for, og er i direkte kontakt med dem.

I den verden er der et lille ordspil, som også gælder i mange andre sammenhænge: ”Det er kun fantasien, der sætter grænser”

Forskrækker det os? Ikke mig! Jeg tror, det er vigtigt, at vi på det område følger med og udnytter de tekniske hjælpemidler. Vi har verdens bedste budskab at kommunikere ud. Så lad os også anvende de bedste muligheder for at nå mennesker med evangeliet.

af Søren Viftrup

Mission

Forandringsproces

Apostolsk Kirkes Mission har de seneste år gennemgået en forandringsproces. Udgangspunktet var en voksende erkendelse af, at menighederne havde tabt ejerskab og passion for den mission, der var startet i midten af det 20. århundrede. Missionsområderne fik stadig aftalte støtte- og udviklingsbeløb, men menighederne levede kun med ved at sende de penge, der var aftalt – år for år.

Jo, der var også enkeltpersoner, der fortsat lod sig begejstre og greb til pungen og til løftede hænder, men samtidig var der en ny generation af menighedsmedlemmer, der stort set ikke var kendt med indsatsen på missionsområderne. Årsagerne var mange, og der er ikke plads her til at gennemgå disse, men erkendelsen blev smertelig klar.

Tiden har ændret sig – og missionsområder er ikke længere ”fjerne steder”.

Fly, fax, mobil og e-mail har afløst skibe og breve.

Mange rejser i dag ud på ferier til fjerne destinationer, ferie ’med mening’, på besøg hos bekendte på andre kontinenter, og unge tager på jordomrejse, alt

sammen noget, der vidner om, at verden er blevet mindre.

Evalueringer i forstanderkredsen fører til beslutninger om at tilstræbe en udvikling, hvor mission bliver forankret i menighederne, og hvor ansvaret ligger lige der, hvor ansvaret udspringer.

Strukturdebat

Over et par år gennemlevede vi en strukturdebat og forandringsprocesser, der førte frem til, at den for den eksisterende mission opdeltes i nogle indsatsområder, der på rimelig måde kunne forankres i menigheder, der brænder for netop dette område.

Eksempel 1. Indsatsområde med udgangspunkt i forpligtende, samarbejdende menigheder:

Som eksempel kan nævnes Grønland.
Både indsatsmæssig og geografisk et afgrænset område.

En gruppe af menigheder slutter sig sammen og tilsiger økonomi til at bære dette arbejde.

En ledelsesgruppe (styregruppe) dannes med repræsentanter fra de samarbejdende menigheder.

Gruppen udpeger en leder – og med jævne mellemrum samles gruppen for at drøfte udviklingen og for at fremme visionen og udvikle indsatsen i samråd med missionærerne på Grønland.

Den økonomiske forvaltning foregår ved, at hver menighed sender sin aftalte andel til servicekontoret, som ud fra ledelsens udmeldinger bogfører og sender midler til Grønland.

Evald Nielsen, Vejle og Aqqalo Bertelsen, Nuuk Grønland

Det er så op til hver menigheds repræsentant i arbejdet at være ”tændt” for mission og at tænde hjemmenigheden ved at informere og opflamme til forbøn.

Missionærerne er knyttet til disse menigheder, sender informationer og billeder og besøger især disse menigheder under orlov.

Således blev det eksisterende arbejde altså delt op i indsatsområder, og yderligere blev arbejdet omkring Kina et erkendt indsatsområde, ligesom arbejdet i Colombia, nemlig Amparo, blev indplaceret i denne struktur.

Eksempel 2 - indsatsområder, hvor baglandet ikke har givet bindende tilsagn, men dog tilsagn om støtte i det omfang, midler kan findes.

Dertil kommer så alle de spændende arbejdsgrene og indsatsområder, hvor der ikke er lavet en aftalt økonomi og ikke er tilsagt løfter men hvor man blot vil tilstræbe at støtte efter de givne muligheder: Taiwan, Kasakhstan, Moldavien, Letland, Rumænien m.fl.

Her kan sagtens være mange enkeltpersoner og menigheder, der støtter op, men der er ingen formel samarbejdsgruppe og ingen beløbsløfter.

Med arbejdets udvikling kan det så ske, at der bliver behov for at danne en ansvarsgruppe og at indgå mere forpligtende samarbejde og ansvar.

Dette kan så ske ved at drøfte det med interesserede menigheder og med Missionskoordinator.

Koordinering og sammenhæng

Apostolsk Kirkes Mission hører således under kirkens ledelse – i dag kaldet TR (Tjenesterådet)

TR har udskilt dette ansvarsområde til en missionskoordinator og med denne 1-3 yderligere missionsaktive, der danner AKM's koordineringsgruppe.

Store udfordringer

Missionsindsatsen står over for meget store udfordringer.

1. Missionsbefalingen må føres videre ud.
2. Anvendelse af økonomiske midler må evalueres og prioriteres.
3. Exitstrategier må udvikles.
4. Ny mission må iværksættes på nye områder – ikke mindst i 10/40-vinduet.
5. Korttidsindsats må yderligere opprioriteres.
6. Vægtlægning på partnerskab med kristne i indsatsområdet må øges og lokale kristne støttes til at plante menigheder.
7. Nye ressourcemuligheder må dyrkes og udbygges.
8. En del seniormissionærer pensioneres inden for de næste 3-5 år.

Status her i 2006

Vi har set en voksende indsats fra mange menigheder. Vi har set ny mission udgå fra enkeltmenigheder med stærk vægtlægning på outreach og facilitering ud fra lokalmenigheden.

Vi har set vækst i økonomisk indsats og mange menigheder i brand for mission.

Vi har set menigheder, der endnu ikke er kommet ind i ilden og endnu mangler at blive antændt.

Nye områder er under opdyrkning

Pakistan, Sri Lanka, Togo – kan nævnes. Her har enkeltmenigheder og persongrupper været på besøg, og der arbejdes med at finde partnere her i Danmark, der vil tændes i brand for at etablere og videreudvikle den spæde start.

Lejre og klubber

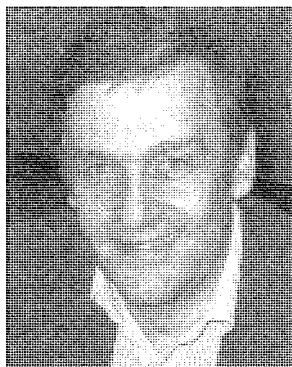

Peter Pan- og Kaptajn Klo fest, Påruplejren

Sansegudstjeneste

Af Allan Tind

Fra Landssekretariat til Servicecenter

Fællesskab og Fælleskasserne

Apostolsk Kirke har siden sin tilblivelse bygget på en stor grad af solidaritet. Det kom til udtryk både i tjenestesyn, mission, men nok tydeligst i måden at håndtere økonomien på. Det lå således i sagens natur, at den enkelte menighed skulle se ud over sin egen grænse – og have overskud og syn for – at kunne hjælpe andre menigheder. Det var naturligt, at man kunne glæde sig over at være med til at hjælpe nabomenigheden.

Man valgte helt fra starten, at menighederne skulle være én kirke – økonomisk og juridisk. I begyndelsen med en meget stram central styring - men de sidste 25 år med en relativ stor grad af selvstændighed og ansvar i den enkelte menighed. Dette betød og betyder, at alle kirkens ejendomme er ejet af landskirken, samt at alle lån er optaget af landskirken. Dette medfører, at der er en stor grad af sikkerhed for vore långivere, hvilket har resulteret i fornuftige rente- og bidragsforhold.

I praksis er der en udtalt grad af selvbestemmelse under ansvar i den enkelte menighed omkring køb/salg og drift af ejendommene.

Relativt tidligt oprettede man Fælleskassen, der primært havde til formål at være en slags lønningskasse, hvorfra man kunne udbetale løn til den enkelte

forstander. Menighederne indbetalte så deres lønudgift til Fælleskassen. Dette medførte en stor grad af sikkerhed, for at de lønnede forstandere fik deres løn.

Senere oprettedes Missionskassen. Mission har altid ligget højt på kirkens prioritetsliste. Herfra udbetaltes løn og økonomisk støtte til kirkens mange missionsarbejder verden over. Også her blev disse bidrag finansieret af de enkelte menigheder, ligesom der udviklede sig en stor grad af ekspertise omkring missionsærens forhold ude omkring i verden.

I 50'erne oprettedes Fællesbyggefondet og i 60'erne oprettedes Centrallånefondet. Disse havde til formål at forøge det økonomiske grundlag for ekspansion. Fællesbyggefondet havde som opgave at kunne yde lån til kirkebygninger efter fordelingen: 1/3 indsamlet lokalt, 1/3 fra eksterne låneformidlere og 1/3 fra fællesbyggefondet. Det økonomiske grundlag herfor blev skabt ved, at menigheder og privatpersoner frivilligt indsatte deres større eller mindre opsparring i en Fællesbyggefond.

Inge-Marie Christensen, servicekonteret

Centrallånefondet var en slags bank i mini-format. Her havde menigheder og private mulighed for at indskyde indlånsmidler til forrentning. Dette gav grundlag for forøgelse af udlån fra Fællesbyggefondet.

I dag eksisterer Fælleskassen og Missionskassen stadig. Fællesbyggefondet og Centrallånefondet er som begreber nedlagt, men der finder stadig et internt pengekredsløb sted, således at indlån fra en menighed eller fra private kan bruges til udlån til en anden menighed.

Centralisering – og decentralisering

Juridisk og økonomisk er Apostolsk Kirke meget centraliseret, hvilket har helt indlysende økonomiske fordele, f.eks. i forbindelse med låntagning (sikkerhed og renteforhold).

Over tid har der været stor forskellighed i, hvorledes arbejdsopgaver blev løst centralt eller decentralt. Der har været perioder, hvor man på det centrale administrationskontor har haft flere arbejdsopgaver end til andre tider. Dette har hængt sammen med forskellige tiders ønsker om forskelligt serviceniveau.

Tiden har vist, at der sker en stadig skiftet imellem centralisering og decentralisering, herunder hvor meget man ønskede at bruge på den fælles servicering.

Det har dog vist sig, at der er et stort behov for en administrativ sammenbinding imellem vore menigheder.

I de seneste år har vi set en vis tilbagevenden til centralisering af arbejdsopgaverne, men med stor og udtalt beslutningskompetence i menighederne.

Hvad laver servicecentret?

Opgaverne her er mangeartede. De kan groft deles op i følgende hovedarbejdsområder:

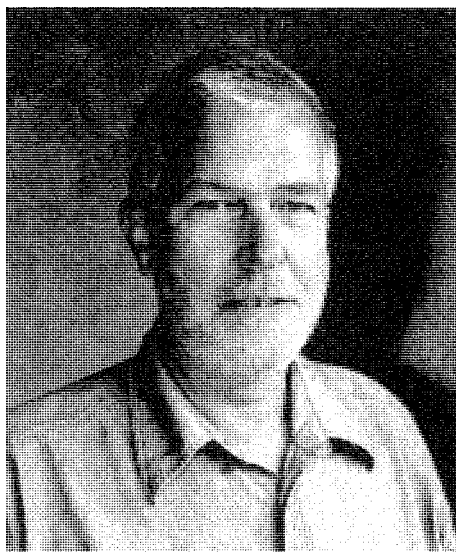
Regnskab

Der udarbejdes 3 hovedregnskaber

- et samlet regnskab for alle menigheder, der er en sammenlægning af de enkelte i menighederne udarbejdede regnskaber
- et regnskab for Fælleskassen, der dækker områder som: Landsleder, servicecentret samt øvrige landsdækkende funktioner
- et missionsregnskab, der udviser såvel et samlet regnskab som et delregnskab for samtlige af vore missionsprojekter.

Mission

Servicecentret foretager bogføring og pengeoverførsler af alle missionsgaver. Herudover er vi involveret i alle ansættelser, lønudbetalinger, forsikringer, pension og de fleste rejser m.v. for vore missionærer.

Leif Ravn Hansen, servicekonteret. Har varetaget kirkens økonomi i mere end 25 år.

Service- og sekretærfunktioner

Her udføres mange forskellige arbejdsopgaver, af de større kan nævnes:

- lønudbetaling for vore ca. 80 ansatte (hel- eller deltids)
- bogføring/regnskab for Fælleskassen
- ansøgning om midler fra Tips og lotto
- lønkontrakter
- ejendomme (køb, salg og omprioritering)
- vejledning til økonomiske procedurer i forvaltningen i menighederne
- vejledning i gavebrevsordninger
- forsikringer – pensioner
- administration af vielsesret m.v.
- statistik
- sommerstævnet
- information
- sekretærfunktioner for landskirken

Administrativt arbejde for andre

I de senere år er opgaverne blevet udvidet til at omfatte andre end de centrale funktioner. Flere menigheder får – mod betaling – ført deres menighedsregnskab. Herudover foretages administration for bl.a. FrikirkeNet og enkelte mindre missionsorganisationer.

Servicecentret og fremtiden

Vi vil sandsynligvis i fremtiden se et forøget behov for administrativ hjælp til den enkelte menighed – det er som om, at tingene ikke ligefrem forenkles – vi vil derfor gerne tilbyde os som et servicecenter, der er til for menighedernes skyld, og som en støttefunktion til det lokale selvstyre.

Vi tror, at vi kan medvirke til at binde kirken sammen, og det tager vi som en stor udfordring.

Apostolsk Kirke har igennem årene haft et særligt kald til at række ud til andre end os selv. Vi tror derfor også, at vi i de kommende år vil se et forøget behov for servicering af menigheder og organisationer – uden for vort eget ”kirkesamfunds grænser”.

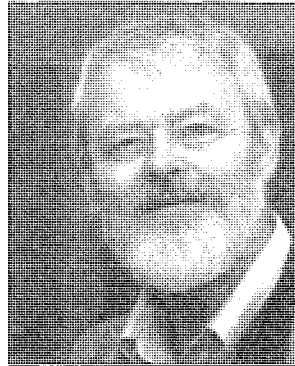
Et par ting til at anskueliggøre lidt om kirkens størrelse

På Servicecentret er vi pr. 1. maj ansat 3 personer, svarende til ca. 2,1 fuldtidsmedarbejder.

Vi har p.t. 32 menigheder samt 2 lejre.

De samlede tiendeindtægter for 2004 androg	kr. 15.170.000
Lokale mærkede gaver androg	kr. 2.859.000
Eksterne ejendomsindtægter androg	kr. 4.423.000
Øvrige indtægter	kr. 1.772.000
I alt	kr. 24.224.000

Anlægsaktiverne, der består af menighedernes ejendomme, var i 2005 bogført (meget forsigtigt ansat) til kr. 71.300.000, andre aktiver (likvider m.v.) udgjorde 12.904.000. Den samlede gæld udgjorde kr. 41.248.000, hvilket medfører, at kirken har en samlet egenkapital på næsten 43 mio. kr.

6

Af Jens Erik Jacobsen

Apostolsk Kirkes Mission i 8 x 10 år

Jubilæumsbogen Apostolsk Kirke i Danmark 1924 – 1974 gør på udmærket vis rede for enkelthederne i de første 50 år af Apostolsk Kirkes Missions historie. Så her vil kun blive beskrevet hovedlinierne og de større begivenheder for hvert 10-år i AKMs arbejde samt navne og udsendelsesår for missionærer. Der vil ligeledes i de følgende afsnit om mission især blive fokuseret på tiden efter 1974.

1920'erne: En kirke født i mission

Apostolsk Kirke i Danmark blev født i mission. En stærk mission med udbredelse af evangeliet i Danmark og en stor længsel efter at rejse ud med det samme budskab til mennesker i den store verden omkring os.

Kirkens første og bedst kendte missionær var Dagny Pedersen, som ankom til Kina første gang den 27. april 1911 og fik sit virke i Lin Cheng i Hopei-provinsen. Igennem årene arbejdede hun sammen med missionærer både fra Danmark og andre lande – fra 1923 Viola Hagemann / Berg, senere gift med Hector Gardiner fra New Zealand. Men ellers var Dagnys medarbejdere mest kinesere, og et stort ansvar lå på hendes skuldre for byggeri, økonomi og oplæring af nye ledere – og ikke mindst da Kina blev besat af japanerne og siden under de kommunistiske tropper, hvor hun var fange i sin egen missionsstation, inden hun som en af de sidste europæere fik lov at rejse hjem i marts 1948.

Når man læser Dagny Pedersens bog: '33 år i Kina', kan man undre sig over, at vi i Apostolsk Kirke mere end 50 år efter behøver at rejse spørgsmålet, om Gud bruger kvinder i sin tjeneste.

Evangelieforsamlingen i København havde allerede før den blev til Apostolsk Kirke i 1924 missionærer i Kina som nævnt, men også i Indien/ Ceylon (Sri Lanka): Anna Liwini, og i Argentina: Anna og Niels Sørensen, som fortsatte under Pinsevækkelsens tilsyn og støtte.

I protokollen fra ledermøderne i Evangeliehuset fra 1923 nævnes yderligere 10 navne på medlemmer, som forberedte sig til at rejse ud og virkeliggøre deres kald også i Grønland: Ingeborg Olsen (1923), Estland/Rusland: Emy Hedlund (1927), Argentina: Anna Kildegaard (1928) og Kina: Carl og Camilla Bengtson (1928). Ligesom der også sendtes missionærer fra Apostolsk Kirke i Danmark til andre steder i Kina.

Ved besøg fra Danmark blev den apostolske åbenbarelse ved Anna Larssen Bjørner bragt til Italien (1926) og Frankrig ved cand.theol. Carl Næser, hvor den første Apostolske Kirke blev opført i Aignan i 1929. Det skete i samarbejde med det internationale missionsudvalg for Apostolsk Kirke i Storbritannien.

1930'erne: Kirkens missionsudvalg og missionsbrevet begynder

I 1935 fik kirken sin egen missionskomité, og man begyndte året efter at udsende (missionscirkulærer eller) missionsbreve med informationer og bønneemner til missionsbedemøderne, som blev afholdt den første mandag i måneden i menighederne rundt om i landet.

I 1935 rejste en apostolsk delegation til Norge for at undersøge mulighederne for at etablere et apostolsk arbejde, men det blev dog først til noget midt i 40'erne.

Midt i 20'erne var den første kontakt blevet knyttet til de baltiske lande ved William Fetler, som var leder af et russisk missionsselskab og en stor menighed i Riga. Det førte siden til Emy Hedlunds udsendelse og mange tjenesterejser i Estland, hvor danske og britiske brødre i 1938 - 39 oplevede en vækkelse. Mange blev frelst og døbt med Helligånden fra forskellige kirkesamfund med pastorerne George Sech og Josef Leisberg - og pastor Nymann, der sammen med 17 andre estlændere deltog ved stævnet i Kolding i 1939, inden Sovjetunionen senere på året besatte landet og umuliggjorde en fortsat kontakt. Og skønt tre af kirkens ledende brødre havde kald til Østeuropa og Rusland, blev det aldrig til nogen længerevarende tjeneste for dem der.

Missionsinteressen blomstrede, og flere unge søgte videre træning i Guds ord og det engelske sprog på Apostolsk Kirkes Bibelskole i Wales.

I 1939 startede Bibelskolen i Kolding, og den blev et vigtigt redskab i forberedelsen af mænd og kvinder til mission i både ind- og udland.

30'erne var ellers præget af konsolidering af de mange hjemlige apostolske menigheder, der var blevet plantet i kirkens første år. Ligesom der var stor iver efter at nå endnu længere ud med 'det fulde evangelium' til nye steder i Danmark - ofte begyndende med teltmøder.

I 1934 startede således evangelisk arbejde i 7 nye byer. 300 medlemmer blev lagt til menighederne, og 39 nye tjenere blev udkaldt.

1940'erne: Kald og sendelser til Europa og længere ud

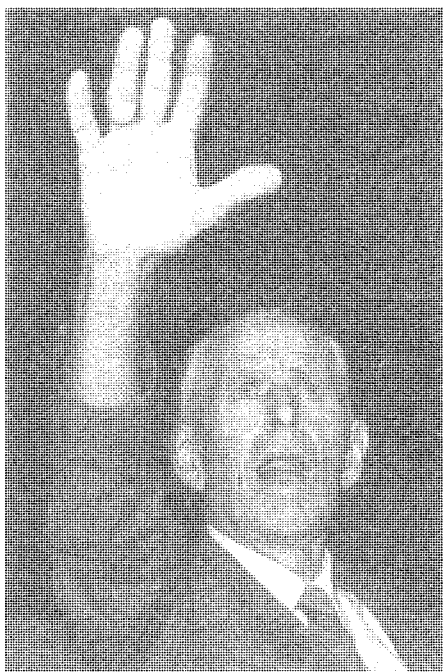
Så kom krigen, hvor det var umuligt at sende missionærer ud, men missionsbevægelsen levede.

Ved landsstævnet i 1941 aflagde 30 - 40 deres vidnesbyrd om kald til at gå til andre lande med evangeliet, og de blev sammen med flere andre uddannet som såkaldte missionselever og forberedt til en kommende missionsgerning gennem korrespondancestudier.

Ligeledes var der ca. 80 andre unge, som meldte sig til en pionergerning i Danmark, og det blev begyndelsen til, at unge i snesevis - typisk efter et bibelskoleophold - i de næste to årtier blev sendt som ulønnede pionerer til menigheder og udposter for at hjælpe med i arbejdet - fortrinsvis i Danmark, men nogle få også i udlandet.

Allerede i 1942 kaldte Gud profetisk flere til tjeneste i Norge, Tyskland og Østeuropa og i 1945 yderligere nogle til tjeneste længere borte. Det blev startskuddet til en større dansk, apostolsk missionsudfoldelse, som allerede i november 1945 indledtes med, at N.P. Jensen og Hugh Mitchell foretog en opmuntrings- og trøsterejse i det krigshærgede Tyskland, som siden blev fulgt op af flere samt et decideret flygtningearbejde ved Ruth og Axel Gram-Hanssen i Danmark.

- Grethe og Nathanael Folkersen udsendtes i 1946 til Norge, for at etablere et apostolsk brohoved i Oslo. Men det apostolske slog aldrig rigtig rod i den norske hovedstad, og efter tre år blev menigheden lukket. Nathanael rejste med sin familie til Canada.
- Alis Sørensen nåede 3. august 1946 efter 7 ugers rejse til Thule i Nordgrønland som sygeplejerske udsendt af den danske stat, endnu før andre trosretninger end Folkekirken var tilladt deroppe. Desværre blev Alis Sørensens virke kort, idet hun allerede samme år døde af blindtarmsbetændelse.

- Inger Lange Christensen udsendtes i 1947 til Ny Hebriderne – nu Vanuatu - som pioner-missionær til undervisning og sundhedsarbejde på øen Aoba sammen med missionærer fra Apostolsk Kirke i Australien. Inger Lange virkede her i 18 år, indtil hun vendte hjem til en tjeneste som tolk på Bibelskolen i Kolding i 1965.
- Elsa og Arne Thomsen og Anna Ungermann udsendtes i 1947 til Nigeria af Apostolsk Kirke i Storbritannien.
- Dagny Andresen udsendtes i 1947 til Kina som en tiltænkt aflastning for Dagny Pedersen i Lin Cheng, men på grund af kommunisternes magtovertagelse nåede hun kun til Sydkina. Hun rejste herfra til New Zealand i 1949 og deltog i næsten 17 år i ungdoms- og menighedsarbejdet blandt kinesere i Baptistkirken i Wellington

- I 1948 kunne Bibelskolen i Kolding byde velkommen til de første udenlandske elever
- I 1949 tilsluttede menigheden på Solbergmoen i Norge sig Apostolsk Kirke, med Margrethe og Leif Rødningsby som lederpar.

1950'erne: De første danske missionsfelter

Missionsgløden var tændt, og ekspansionen fra slutningen af 40'erne fortsatte i 50'erne – både med mange sendelser til Europa, som gennem 30'erne og 40'erne især havde været fokus for den danske missionsindsats, og i stigende grad til Sydafrika og Zambia, hvor man fik sine egne første missionsfelter.

- Edith og N.P. Jensen udsendtes i 1950 til Tyskland som forstanderpar i menigheden i Neuköln i Berlin. De flyttede herfra til Schweiz i 1952 i en rejsetjeneste ud fra Oberhofen og var fra 1954 forstanderpar i menigheden i Zürich.
- Ruth og Axel Gram-Hanssen rejste i 1951 for første gang til Israel i en vidnetjeneste med uddeling af bibler, som de vendte tilbage til flere gange.
- Elsa og Arne Thomsen udsendtes i 1951 af Apostolsk Kirke i Storbritannien til Inanda Missionsstationen ved Durban i Sydafrika

- Lilly og P. Møller Jacobsen udsendtes i 1953 til Norge som forstanderpar for menigheden i Solbergmoen
- Laura Hansen rejste i 1954 som sygeplejerske til Godthåb og blev en af pionererne i den frikirkelige Grønlandsmission. Hun flyttede et par år senere til Frederikshåb og blev gift med John Eliassen, og sammen stod de i et åndeligt arbejde, til de flyttede til Danmark i 1968.
- Nanny og Otto Schmidt udsendtes i 1954 til Tyskland som forstanderpar i menigheden i Neuköln i Berlin, og fortsatte året efter som forstanderpar i menigheden i Hamburg-harburg.
- Magnus Hedegaard udsendtes i 1956 til Tyskland som pioner i Bremen og videre derfra i 1958 til hjælp bl.a. i søndagsskolearbejdet i menigheden i Rudow i Berlin.
- Elsa og Arne Thomsen rejste i efteråret 1956 til Syd Rhodesia og måtte vente her, til de i marts 1957 fik deres opholdstilladelser til Nord Rhodesia – nu Zambia - for at begynde en pionertjeneste som de første pinsemissionærer i landet – denne gang udsendt af Apostolsk Kirke i Danmark.
- Ninna Larsen udsendtes i 1958 som sygeplejerske gennem Dansk Missionsråd til hospitalet i Luanshya og for at bistå Elsa og Arne Thomsen i arbejdet i Nord Rhodesia. Hun rejste i 1961 til Sydafrika og tog en lignende tjeneste op der.

Zambia blev således Apostolsk Kirke i Danmarks første eget missionsfelt – med hvad dermed fulgte af ansvar for økonomi, menighedsplantning og ledelse.

I Sydafrika var Apostolsk Kirke i Storbritannien med den tiltagende indflydelse af apartheid kommet i store problemer med deres arbejde blandt de farvede og zuluerne, og de besluttede at trække sig ud af landet og overdrage hele missionsfeltet i Sydafrika til Danmark – inklusiv brugsretten til de to missionsstationer i Inanda og Hillcrest.

- Knud Scheiby rejste i 1958 som pioner til Sydafrika og var her til stor hjælp som bindeled mellem missionsudvalget i Danmark og de apostolske zulume-nigheder omkring Durban under ledelse af John Ndlovu.

- Ingeborg og Olaf Damkjer udsendtes i 1958 til Tyskland som forstanderpar i menigheden i Charlottenburg i Berlin
- Else og Leif Mortensen udsendtes i 1958 til Tyskland som pionerpar i menigheden i Hamburg – Wilhelmsburg.
- Ingrid og Børge Christensen udsendes i 1959 til Holland som forstanderpar i menigheden i Amsterdam i Holland.
- Ruth og J. Kr. Larsen udsendtes i 1959 til Schweiz som forstanderpar i Geneve-menighed og havde fra 1969 en rejsetjeneste bl.a. i Frankrig, Italien og Ungarn.

1960'erne: Ekspansion i arbejdet i Sydafrika og Grønland

Apostolsk Kirke i Danmark stod således i løbet af et par år med eget ansvar for to missionsfelter, som i 60'erne førte til udsendelse af missionærer i et hidtil ukendt antal – især til udbygningen af arbejdet i Sydafrika.

- Hugh Dawson, tidligere leder af Apostolsk Kirke i Storbritannien, udsendtes i 1960 af Apostolsk Kirke i Danmark som leder af missionsarbejdet i Sydafrika for to år.
- Hanne og Harald Thorsen udsendtes i foråret 1960 til at supplere Elsa og Arne Thomsen i arbejdet i Zambia. Her blev Haralds primære opgave som byggemand at opføre Apostolsk Kirkes første kirkebygning i bydelen Mikomfwa i Luanshya. Det følgende år flyttede familien til Sydafrika for at gå ind i arbejdet blandt zuluerne, da Hugh Dawson rejste hjem til Storbritannien.
- En kirke med 60 menigheder med 2.500 medlemmer i Ungarn tilsluttede sig i 1960 Apostolsk Kirke, og i 1963 foretager N.P. Jensen og Jens Erik Friberg de første besøg her fra Danmark.
- I 1960 besøger Asger Grenov Estland og Rusland på et profetisk ord om, at han er manden til Rusland. Han møder bl.a. pastor Josef Leisberg i Estland.
- Sophia og Jacob Sode rejste i 1961 til Papua, Ny Guinea som missionærer.

Da Ninna Larsen ligeledes flyttede til Sydafrika i 1961, var familien Elsa og Arne Thomsen igen alene tilbage i pionerarbejdet på Kobberbæltet i Zambia. Det synes at have passet godt til Arnes personlighed og tjeneste, og arbejdet kom naturligt nok til at bære præg af hans stærke kald til at bringe evangeliet til

den jævne arbejderbefolkning, men også af Elsas undervisningstjeneste blandt børnene og en gruppe unge mænd.

I Sydafrika fik missionsarbejdet flere strenge at spille på med de følgende sendelser:

- Camilla og Helge Hansen udsendtes i 1962 som leder af missionsarbejdet i Sydafrika.
- Elisabeth Pfister udsendtes i 1963 af Apostolsk Kirke i Danmark og Schweiz i fællesskab til undervisning i børnearbejdet og blandt kvinderne i Sydafrika.
- Hanna og Leif Holm rejste i 1963 som pionerer til Norge for at hjælpe med i menigheden i Solbergmoen.
- Dorli Schwemmer fra kirken i Schweiz udsendtes i 1964 til at lede klinikarbejdet på missionsstationen i Inanda men gik kort tid efter over til Sildigregnsbevægelsen i Sydafrika.
- Maren Andersen, som i 1964 rejste til Sydafrika for at søge arbejde som sygeplejerske, overtog klinikarbejdet i Inanda.
- Carlo Jensen, som ligeledes i 1964 var rejst til Sydafrika for at søge arbejde som sygeplejerske, blev gift med Maren og kaldtes som leder af ungdomsarbejdet i Apostolsk Kirke i Sydafrika.
- Minna Norgaard var i 1963 – 65 som frivillig i kibbutz og som sygeplejerske i Israel og senere igen fra 1968 som medarbejder på børnehjemmet 'Pardes Hanna' ca. 50 km syd for Haifa.
- Ingeborg og Olaf Damkjær udsendtes i 1965 til Tyskland som forstanderpar i menigheden i Wedding i Berlin.
- Elsa og Arne Thomsen begyndte i 1966 deres missionsture til nabolandet Zaire, nu Congo.
- Inger Lange blev i 1966 sekretær for den frikirkelige sømandsmission med arbejde især i Aalborg og Århus havn med besøg på udenlandske skibe – og en litteraturcentral i Kolding.

Men også Grønland kom på det apostolske missions-verdenskort:

- Esther Bejer Pedersen rejste i 1968 til Grønland som sygeplejerske i Frederikshåb og startede senere et daghjem, 'Fredhjem' for børn i Godthåb.
- Astrid Bidstrup rejste i 1970 til Grønland og arbejdede som sygeplejerske og med Grønlandsmissionens børneblad.
- Birgit og Gunnar Andersen udsendes i 1971 som lederpar til Missionshuset i Godthåb.

1970'erne: Visionen om bibelskolecentre i Zambia og Sydafrika

Mens missionærerne i Zambia og Sydafrika hidtil havde fulgt den traditionelle missionsstrategi med forkyndelse af evangeliet og efterfølgende plantning og etablering af menigheder, gav Gud i begyndelsen af 70'erne kirkens daværende missionssekretær Jens Erik Friberg en vision om opbyggelse af uddannelsescentre i Afrika i lighed med Bibelskolen i Kolding, hvor unge i kirkerne i Zambia og Sydafrika skulle undervises og oplæres til evangelister, pastorer og kommende ledere.

Igennem undersøgelser og studier i missionsudvalget konkretiseredes visionen. Strategier, undervisningsplaner mv. fra andre missionskoler blev fremlagt ved et par missionskonferencer for menighedernes missionssekretærer og repræsentanter i begyndelsen af 70'erne, således at de kunne være med til at sætte deres præg på planerne og få ejerskab af visionen. Det lykkedes i den grad at skabe opbakning i interesse og forbøn, offervilje og parathed til at rejse ud og være med, så det blev den bærende vision i de næste 20 års dansk, apostolsk missionsarbejde.

Clara Marie og Peter Pedersen var ledere af Kaniki Bible College i mere end 20 år

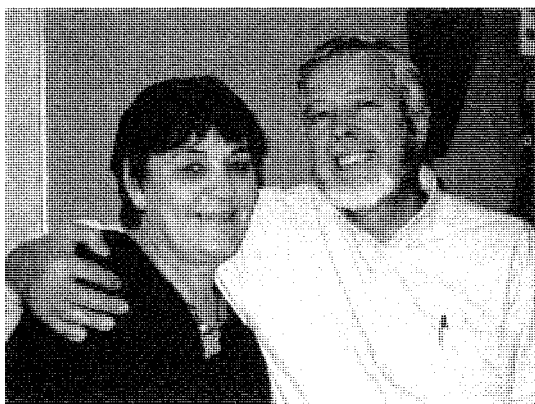
I løbet af 10 år udsendtes 10 familier til opbygning og betjening af de to bibelskolecentre i Zambia og Sydafrika og til befæstelse af arbejdet i de to lande i øvrigt. Antallet af missionærer voksede fra ca. 10 til 35.

I samme årti skete der en større udbygning af Missionshuset i Godthåb. Mange frivillige, hvis navne der ikke er plads til her, var med i arbejdet i kortere eller længere tid. Et daghjem for børn blev åbnet i Fredhjem, og litteraturmissionen med udgivelse af kristne bøger og blade blomstrede op i Grønland i disse år.

- Nellie og Théo Lachat udsendtes i 1972 til Zaire, nu Congo, hvor Théo underviste ved Kimbanguist Kirkens theologiske fakultet i Kinshasa.
- Clara Marie og Peter Pedersen udsendtes i 1972 som ledere af missionsarbejdet i Zambia
- Elisabeth og Jørn Pedersen rejste i 1973 til Zambia, hvor Jørn som Danida-udsending underviste fem år i kristendomskundskab på et gymnasium i Mpatamatu, en bydel i Luanshya. Mange af Jørns elever gav deres liv til Jesus og er i dag ledere i forskellige kirker og i offentlige eller private sammenhænge.
- Hanne Hedegaard rejste efter to år i Spanien i 1973 til Mexico for at arbejde på et børnehjem, hvor hun mødte Mark Larson, som hun senere blev gift med.
- Ruth og Henry Knudsen rejste i 1974 til Sydafrika som pionerer i Johannesburg området, hvor Henry arbejdede for Mercedes Benz, og hvor de bl.a. startede et børnearbejde i Soweto. De blev senere engageret på fuld tid bl.a. med menighedsplantning og socialt hjælpearbejde i de fattige bølgebyer.
- Kirsten og Erling Rasmussen udsendtes i 1975 for at lede opbygningen af et uddannelsescenter i Zambia.
- Birthe og Jan Erdal og Jens Peder Pedersen gav et halvt år som frivillige i Zambia i 1975.
- Else og Christian Hansen rejste i 1975 til Sydafrika og betjente menighederne i Transvaal.
- Elsa og Arne Thomsen flyttede i 1975 til Lubumbashi i Zaire, nu Congo, og fortsatte den tjeneste, som de allerede i nogle år havde udøvet fra deres bopæl i Zambia.
- Jette og Henning Larsen rejste i 1975 til Grønland for at tjene med i Godthåb

Alice og Iver Larsen var pionere for Wycliffe-bibeloversættere. I dag er Iver sprogkonsulent for Wycliffe-arbejde i Kenya.

- Til uddannelsescentret i Zambia købtes i 1976 Kaniki Centret og i 1979 Baluba Valley Farm.

- Alice og Iver Larsen udsendtes i 1977 som Wycliffe-bibeloversættere – først til Etiopien og siden til Kenya. Hermed blev der åbnet for et helt nyt område i dansk mission i det hele taget, hvor Alice og Iver var pionerer og forbilleder også for folk fra andre missions-sammenhænge i Danmark. På baggrund af deres initiativ og forarbejde er næsten hele

Bibelen i dag oversat til sabaot sproget.

- Inger og Jørg Uwe Chercka udsendtes i 1977 som medarbejdere, byggemand og bibellærer ved Bibelskolen i Hillcrest i Sydafrika.
- Inga Berg rejste i 1977 til Grønland som børnehaveleder og medarbejder i Missionshuset i Godthåb.
- Til uddannelsescentret i Sydafrika købtes i 1978 en stor nabogrund til missionsstationen i Hillcrest.
- Henning Lauridsen blev i 1978 udsendt som den første et-års-missionspraktikant / volontør til arbejdet i Zambia.
- Gerda og Evald Kjeldsen rejste i 1978 til Grønland som sygeplejerske og medarbejdere i arbejdet i Godthåb.
- Tove og John Thomsen udsendtes i 1978 som medarbejdere og bibellærere ved Bibelskolen i Kaniki i Zambia.
- Inger og Konrad Meier Andersen udsendtes i 1978 til Grønland som lederpar til Missionshuset i Godthåb.
- Frida og Hans Christian Stochholm udsendtes i 1979 som ledere af korrespondanceskolen 'All Africa School of Theology's' afdeling i Zambia.
- Grethe og Børge Beck udsendtes i 1979 som ledere af litteraturarbejdet, 'Christian Book Centre' i Zambia.

- Kirsten og Erling Rasmussen udsendtes i 1979 som ledere af Bibelskolen i Hillcrest i Sydafrika.
- Birthe og Ejvinn Linde udsendtes i 1979 som medarbejdere og ledere af landbrugsafdelingen på Bibelskolen i Hillcrest i Sydafrika.
- Bibelskolen i Kolding fejrede 40 års jubilæum i 1979. Af skolens ca. 2.000 elever var – eller havde 1/6 været i fuldtidstjeneste i minimum to år i deres hjemland eller ude.
- Vibeke og Hanan Lokes rejste i 1979 til Israel, hvor de er aktive medlemme i en messiansk menighed i Haifa.

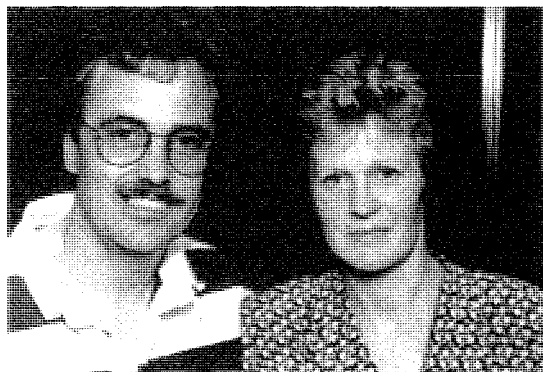
1980'erne: Kort tids missionærernes og volontørernes tid i Zambia

Der udsendtes missionærer til nye missionsområder, og som noget nyt udsendtes mange unge som missionspraktikanter / volontører og korttids-missionærer til specielt den praktiske opbygning og hjælpefunktioner på bibelskolecentret i Kaniki i Zambia.

En anden skelsættende begivenhed, som fik stor indflydelse på de kommende årtiers missionsarbejde, var jerntæppets fald og åbningen mod Østeuropa, Sovjetunionen og Kina.

På grund af de mange, som rejste ud i disse år, er den følgende liste af udsendinge ikke komplet, idet volontører med under 1-2 års tjeneste ikke er medtaget.

- Ingelise og Leon Klitgaard Jensen udsendtes i 1980 som ledere af 'Baluba Valley Farm' i Kaniki i Zambia.
- Gudrun og Dan Toldam rejste i 1980 til Grønland, hvor Dan var lærer i Nuuk, tidligere Godthåb, og fra 1984 var de lederpar i Missionshuset.
- Charlotte og Johannes M. Petersen rejste ud i 1980 med Caravane Missionen. De har siden 1992 været menighedsplantere i Ukraine og Moldavien - under navnet 'Pilgrims International'.
- Barbara & John Ronaldson indgik i 1981 som medarbejdere ved Bibelskolen i Hillcrest

Ulla og John Østergaard Nielsen, Nuuk Grønland

- Erna og Christian Pedersen udsendtes i 1981 til Grønland som lederpar i Missionshuset i Nuuk
- Vagn Pedersen rejste i 1982 til Grønland for at arbejde og være med i missionsarbejdet i Nuuk.
- Helga Nerger og Nancy Walper rejste i 1982 til Grønland for at være med i arbejdet blandt børnene i Nuuk.
- Hanne Buch Nielsen udsendtes 1983 af kirken i Schweiz til Cameroun som sygeplejerske ved klinikken i Banga.
- Anne Grethe og Allan Nielsen rejste i 1984 til Grønland og havde bl.a. ansvar for juniorarbejdet i Nuuk.
- Inna og Evald Nielsen udsendtes i 1984 til Zambia som ledere af litteraturarbejdet og senere som medarbejdere på Kaniki Centret.
- Elisabeth og Jørn Pedersen udsendtes i 1985 til Zambia som medarbejdere og lærere ved Bibelskolen i Kaniki
- Jørgen og Bjørn Højgaard Jensen udsendtes i 1985 til Zambia som ledere af 'Baluba Valley Farm'. Samme år udsendtes Ester Hansen, som i 1986 blev gift med Jørgen.
- Margrethe Friberg udsendtes i 1985 gennem UMO som læge blandt flygtninge i Thailand

Anne Grethe Frøslev

- Lone og Johnny Andersen udsendtes i 1985 til Grønland som medarbejdere i missionsarbejdet i Nuuk.
- Ulla og John Ø. Nielsen rejste til Grønland i 1987 som ledere af menigheden og forlagsarbejdet i Nuuk
- Birthe og Ejvinn Linde flyttede i 1987 fra Sydafrika til Zambia som ledere af 'Baluba Valley Farm' i Kaniki.
- Jørgen Højer udsendtes i 1987 til Zambia som leder af AAST korrespondancebibelskolen

- Esther B. Hansen rejste i 1987 til Israel som frivillig blandt ældre i Dansk Jødisk venskabs arbejde i Jerusalem.
- Connie Mosekjær Madsen rejste i 1987 til Israel som sekretær ved den Kristne Ambassade i Jerusalem.
- Jan Sonesson rejste i 1987 til Grønland for at være medarbejder i missionsarbejdet i Nuuk.
- Anna-Grethe Møller og Kaj Bonde rejste i 1987 til Grønland og arbejdede på Sømandshjemmet i Sukkertoppen. De var samtidig med i missionsarbejdet i byen og giftede sig i 1988.
- Inga Fyhn udsendtes i 1988 gennem UMO som sygeplejerske blandt flygtninge i Thailand.
- Evelyne Lachat udsendtes i 1988 af kirken i Schweiz som sygeplejerske til arbejdet i Burkina Faso og senere som leder af kvindearbejdet.
- Thorkild Jakobsen rejste i 1988 til Grønland og var medarbejder i missionsarbejdet i Godthåb og senere i Jakobshavn.
- Helle Baltzer rejste i 1988 til Grønland og var medarbejder i missionsarbejdet i Nuuk.
- Marianne og Arne Kiilerich udsendtes i 1989 til Zambia som praktiske medarbejdere på Kaniki Centret.
- Steen Bærentsen udsendtes i 1989 til Zambia som praktisk medarbejder på Kaniki Centret.
- Bent Pedersen udsendtes i 1989 til Zambia som medhjælper på 'Baluba Valley Farm' i Kaniki.
- I 1989 etableres de første kontakter til en pinsepræst i Tjekkoslaviet og ligeledes til pinsemenigheder i Cluj-området i Rumænien.
- I 1989 knyttes efter 50 års afbrydelse nye kontakter til Estland.

1990'erne: Mission i Østeuropa, unåede folk, 10 – 40 vinduet og Kina igen
Arbejdet i Østeuropa startede med transporter af humanitær- og nødhjælp, gensidige besøg og outreaches med Euromission og teams bl.a. fra Bibelskolen og Euroclass i Kolding.

Lige fra begyndelsen var det menigheder og grupper, som førte an i arbejdet – ofte med bred opbakning fra firmaer og folk uden for menighederne, mens missionssekretariatet havde en mere koordinerende og faciliterende rolle.

Med tiden førte det til etablering af venskabsmenigheder i bl.a. Rumænien, Slovakiet, Polen og Letland og enkelte selvstændige arbejder f.eks. med fængselsmission og menighedsplantninger i Rumænien, Ukraine, Moldavien og Letland.

Ligesom mange østeuropæiske unge gennem årene har været elever på International Apostolsk Højskole i Kolding.

De to bibelskolecentre i Zambia og Sydafrika udbyggedes såvel med flere elever som med større og bedre faciliteter. I Kaniki kom en helt ny arbejdsgrænse til med børnehjemmet 'Jabulani Childrens' Village' under Ruth og Tom Dufkes ledelse.

Missionærer blev udsendt til nye missionsområder – heriblandt Kina, som efter 50 års lukkethed igen åbnede sig for udsendinge. Det er dog på grund af de specielle forhold i Kina ikke muligt her at fortælle nærmere om arbejdet i Kina.

- Lene og Jan Mott udsendtes i 1990 til Sydafrika som medarbejdere ved Bibelskolen i Hillcrest.
- Inge Axberg udsendtes i 1990 til Zambia som leder af kontoret på Kaniki Centret.
- Poul Fyhn Pedersen udsendtes i 1990 til Zambia som praktisk medarbejder på Kaniki Centret.

Gerd og Frits Hammershøj, Bogotá, Colombia

- Merryann og Flemming Kjær udsendtes i 1990 til Colombia af Kristent Center i København til at arbejde blandt gadebørn i Bogotá. Et arbejde, som Apostolsk Kirkes Mission gik ind og støttede i nogle år, og som der også sendtes flere volontører ud til fra Apostolsk Kirke.

- Brita og Helmuth Lundsteen indledte i 1990 en årlig besøgstjeneste i menighederne i Ungarn.

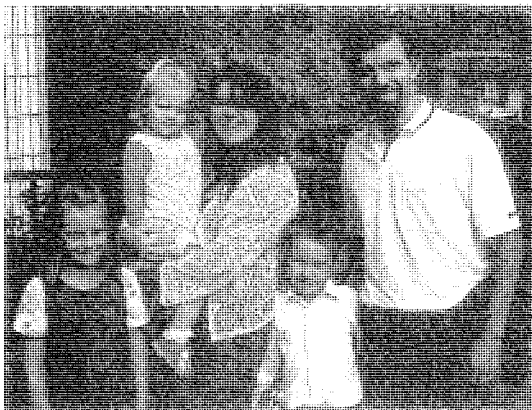
- Kirsten Grarup og Esben Christensen rejste i 1990 til Rumænien som de første volontører fra Apostolsk Kirke til Sincray. De har begge senere haft deres virke i Rumænien med henholdsvis børn og praktisk hjælp.
- Annelise og Benny Mortensen udsendtes i 1991 til Sri Lanka i forbindelse med 'International Christian Hospital Fellowship', som de allerede havde arbejdet for i nogle år i Holland.
- Regula og Niels Christiansen udsendtes i 1991 som Wycliffe-bibeloversættere til nomade-folket idaksahak i Menaka-området i Mali.
- I 1992 flyttede en zambiansk familie som missionærer til det unåde soli-folk i et isoleret bjergområde i nærheden af Lusaka i Zambia.
- Torben Andersen rejste i 1992 til Zambia som praktisk medarbejder på Kaniki Centret, hvor han mødte Diana Foster fra England, som han blev gift med i 1994.
- Erik Christiansen rejste i 1992 til Indonesien for sammen med et UMO-team at arbejde blandt det unåde folk, madureserne, på Østjava.
- Ester og Jørgen Højgaard udsendtes i 1993 til Zambia som medhjælpere på 'Baluba Valley Farm' i Kaniki.
- Inna og Evald Nielsen udsendtes i 1993 til Zambia som praktiske medarbejdere på Kaniki Centret.

- Jesper Kure rejste i 1993 til Zambia som den første danske elev på Bibelskolen i Kaniki – og tjente herefter med et år i menigheden i Kitwe.
- Judith Kynde rejste i 1994 til Grønland og var med i arbejdet i Jakobshavn.

Ruth og Tom Dufke Jabulani Childrens Village, Kaniki.

- Anne Grethe Frøslev udsendtes i 1994 til Kina af Det Danske Missionselskab og Apostolsk Kirkes Mission som engelsklærer ved seminariet i Changshu.

Familien Christiansen.

- Gerd og Frits Hammershøj udsendtes i 1995 til Colombia, hvor de senere har startet et arbejde for gravide teenage-mødre, 'Amparo' i Bogotá.
- Bodil og John Lyng rejste i 1995 til Sydafrika for at være med til en udbygning af Bibelskolen i Hillcrest.
- Et konsulentfirma og en sprogskole startedes i 1996 op i Kina som base for et arbejde i Yunnan-provinsen.

- Jette og Erik Bjerre udsendtes i 1996 til Zambia som praktiske medarbejdere på Kaniki Centret.
- Tove og John Thomsen udsendtes i 1996 til Tanzania af Brødremenighedens Danske Mission.
- Aase og Viggo Hedelund udsendtes i 1998 til Zambia som lederpar på 'Baluba Valley Farm' i Kaniki.
- Ruth og Tom Dufke udsendtes i 1998 til Zambia i samarbejde mellem Kristen Center i Herning og Apostolsk Kirkes Mission til etablering af børnehjemmet Jabulani Childrens Village i Kaniki.
- Eva og Søren Ullersted udsendtes til Zambia som praktiske medarbejdere på Kaniki Centret.
- Alexa og Jens Erik Høj Pedersen udsendtes i 1999 til Zambia som medarbejdere og lærer ved Bibelskolen i Kaniki.

Rose og Rodwell Simokunda, første indfødte lederpar for Kaniki Bible College

- Naja og Felix Paljor rejste i 1999 til Nordindien for at arbejde med kristen litteratur til tibetanerne i området.

2000: Et nyt årtusinde med nye visioner

Omkring årtusindskiftet skete store omskiftelser i missionsarbejdet hjemme og ude.

Med det stigende antal missionærer var der allerede i 80'erne lavet en ordning med nærkontakt-missionærer for at knytte tættere bånd mellem de enkelte missionærer og menigheder. Selvom det aldrig blev den store succes, tænkte man alligevel i missionsrådet, at det ville være godt med en større uddelegering. Der blev i 1996 udnævnt område-missionssekretærer med ansvar for Sydafrika og Grønland og nedsat en gruppe under navnet 'Ung Mission' til at planlægge, lægge strategier for og motivere unge til mission.

Allan Smith, Kasakhstan.

Nogle menigheder følte deres bidrag til missionsarbejdet som påtvunget, og missionsrådet fremsatte et forslag til omlægning af missionsøkonomien, så en eller flere menigheder kunne overtage de enkelte missionærers løn, men man mente ikke, at det ville være godt med en decentralisering af hele missionens ledelse og økonomi – specielt ikke for de store missionsområders vedkommende. Imidlertid blev det i 2001 besluttet at omstrukturere hele missionsarbejdet og afvikle missionsrådet og missionssekretariatet. Arbejdet blev delt op i 7 – 8 områder og lagt i hænderne på styringsgrupper bestående af repræsentanter for menighederne med ansvar for de enkelte områder.

Netop på den tid var de to største missionsområder: bibelskolerne i Zambia og Sydafrika inde i vanskelige overgangstider, som gav deres to nye og uerfarne styringsgrupper store udfordringer både omkring bemanning og økonomi. For Bibelskolen i Hillcrest førte det til beslutningen om at stoppe med at drive bibelskole på stedet og senere til salg af hele centret.

Trods begyndervanskeligheder for nogle af de nye Styringsgrupper med den samlende funktion og koordinering, var der fortsat stor trofasthed over for de hidtidige missionsområder, samtidig med at nyt spirede frem.

Missionen i Grønland oplevede det helt store gennembrud i det nye årtusinde med Helligåndens vækkelse, som tog sin begyndelse ved store møder i Nuuk i påsken 2003.

- Ingela og Erik Christiansen udsendtes i 2000 til menighedsplantningsarbejde med UMO i Taiwan.

- Gitte og Andreas Vedel rejste i 2000 til Grønland for at tage job og for at være med i arbejdet i Nuuk.
- Rose og Rodwell Simukonda indsattes i 2000 som de første indfødte ledere, for Bibelskolen i Kaniki.
- Rita og Gert Nielsen udsendtes i 2000 til Zambia som praktiske medarbejdere på Kaniki Centret.
- Lars Bie Mikkelsen udsendtes i 2001 til Zambia som kontormedhjælper på Kaniki Centret.
- Karen og Peter Stochholm udsendtes i 2001 til Sydafrika som lederpar på Bibelskolen i Hillcrest.
- Tove og John Thomsen udsendtes i 2002 til Sydafrika som medarbejdere og lærer ved Bibelskolen i Hillcrest.
- Allan Smith udsendtes i 2003 til Kasakhstan for at støtte evangelisation og menighedsplantning – efter at have været med i Pilgrims arbejde i Moldavien fra 1997.
- Kontaktbesøg i Pakistan i 2004 - med opfølgning fra Aalborg menighed og Bibelskolen i Kolding til menighedsplantning og ledertræning.
- Kirsten og Peer Vesterager udsendtes i 2004 til en støttetjeneste i arbejdet i Letland
- Kontaktbesøg i SriLanka efter Tsunamien i 2005 – og med opfølgning fra Vejle Menighed til menighedsplantning.
- Ingrid og Torben Frederiksen udsendtes 2005, med midler fra Danida, gennem Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling som administrativ rådgivere for kirken i Zambia.
- Henritte Bengtsen udsendtes i 2005 til Zambia til et arbejde blandt gadedrenge i Ndola.
- Dorthe og Anders Jacobsen udsendtes i 2005 til Kenya som koordinator for Pinsevækkelsens Nødhjælps- og Udviklingsorganisation IAS– Kenya og Tanzania

Og videre: Indtil verdens ende

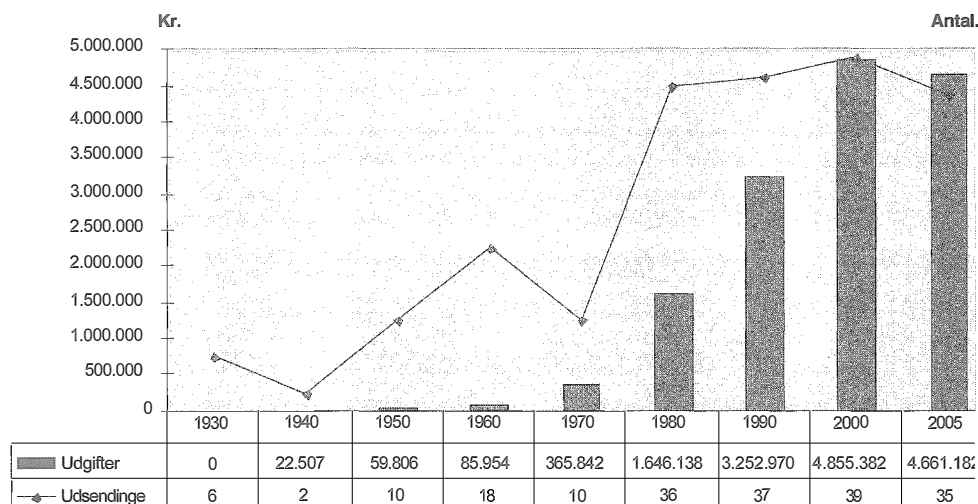
Efter 80 år er der således stadig liv i missionsbevægelsen i Apostolsk Kirke i Danmark og ud over jorden. Der er stadig unge til at tage arven op efter pionererne fra 50'erne og anden generations missionærer. Med kommunikations-samfundets rivende udvikling føles selv de fjerneste afkroge i verden at komme nærmere på os, og det virker inspirerende for nye visioner og mål såvel for den enkelte som for menighedernes missionsengagement. Og frem for alt er der tro og vilje til at være med i opfyldelsen af missionsbefalingen om at gå ud og forkynde evangeliet i al verden.

Udviklingen i gaveindtægter og antal af udsendinge i AKM 1930 - 2005

	Indtægter	Udgifter	Missionærer / fuldtids	Voluntører / tekmagere	Ialt
1930			6	0	(6)
1940/41		22.507 kr.	2	0	(2)
1944/45		43.549 kr.	1	0	(1)
1949/50	40.394 kr.	59.806 kr.	10 (inkl. 4 i Europa)	0	(10)
1958/59	58.321 kr.	85.954 kr.	11 (inkl. 8 i Europa)	7 (inkl. 3 i Europa)	(18)
1969/70	460.365 kr.	365.842 kr.	7	3	(10)
1979/80	1.560.539 kr.	1.646.138 kr.	26	10	(36)
1990	3.094.965 kr.	3.252.970 kr.	23	14	(37)
2000	4.848.049 kr.	4.855.382 kr.	23	16	(39)
2005	4.758.680 kr.	4.661.182 kr.	33	2	(35)

Udgifter og udsendinge siden 1930

Kirkens missionssekretærer 1936 - 2006

Victor Hansen	1936 - 38	
Arne Thomsen	1939 - 45	
Jens Erik Friberg	1946 - 54	
Helge Hansen	1955 - 62	
Jens Erik Friberg	1963 - 76	
Jens Erik Jacobsen	1977 - 2001	
Søren Viftrup	2005 -	missionskoordinator

Zambia

5 x 10 års apostolsk ekspansion

De første 15 års historie af Apostolsk Kirkes Mission i Zambia fra begyndelsen i 1957 er på udmærket vis beskrevet i Jubilæumsbogen Apostolsk Kirke i Danmark 1924 – 1974, som der hermed henvises til.

Fokus i missionsarbejdet i Zambia har siden midten af 70'erne været bibelskolen, 'Kaniki Bible College'.

Kaniki Centret, ca. 15 km uden for Kobberbæltets hovedby Ndola, blev købt i 1976 til virkeliggørelse af visionen om uddannelse af kommende ledere i kirken i Zambia.

Det blev Erling Rasmussen, som kom til at forestå den første etape med ombygning og opgradering af eksisterende bygninger, således at stedet kunne bruges til kortere kurser og undervisningssamlinger for kirkens pastorer.

Mange af kirkens pastorer havde ikke været kristne så længe, og de savnede mere bibelsk-teologisk oplæring end den, de havde fået ved gudstjenesterne. Derfor var det vigtigt for den nye generation af missionærer at samle pastorerne regelmæssigt, og Kaniki Centret blev stedet, hvor de over nogle dage kunne være sammen og undervise og dele liv med dem.

Da standarden i de lokale skoler i Zambia faldt drastisk måtte Kirsten og Erling Rasmussen med deres fem, store børn forlade Zambia, og i deres sted fik Clara Marie og Peter Pedersen ansvaret for at opbygge og lede Bibelskolen i Kaniki.

Den bærende vision var fra begyndelsen fire-generations-tanken i 2.Tim. 2,2, og skolens logo med de modne vindruerklaser symboliserer troen på multi-vækst. En profetisk vejledning i 1979 førte til visionen: 'training an army of prophets' (at oplære en hær af profeter) – hvor forståelsen var, at Gud ville en trænet hær bestående af disciplinerede mænd og kvinder, som havde lært at lytte til Guds Ånd, så de kunne være profetisk inspirerede i den åndelige krig, alle kristne befinder sig i. At være profetisk

Birthe og Evin Lind har tjent både i Sydafrika og i Zambia. Evin er landbrugsuddannet og ledte farmen i Zambia, Baluba Valley. Birthe er læge og ledte den lokale klinik i Kaniki.

betyder i den sammenhæng at kunne høre fra Gud og være ledt af Gud i strategi og målsætning i enhver sammenhæng.

I januar 1983 havde man undervisningsplan og faciliteter klar til at åbne dørene for det første elevhold, som ud fra skolens optagelseskriterier og gennem bøn og overvejelser var blevet udvalgt blandt de mere end dobbelt så mange ansøgere.

Det første lærerkollegium bestod sammen med Peter Pedersen af John Thomsen og Børge Beck – og i 1985 kom Jørn Pedersen til.

Foruden den grundlæggende bibelsk-teologiske undervisning lægges der stor vægt på karakterdannelse og disciplineret livsstil.

Det er sagt om kirken i Afrika, af Reinhard Bonke at den er tusinder af kilometer i udstrækning, men kun få centimeter i dybden. Der var derfor fra begyndelsen et ønske om at lægge et bibelsk dybt og solidt fundament i elevernes personlighed.

Elisabeth og Jørn Pedersen, lærer på Kaniki og leder af School Mission for Christ International.

Gennem årene er Kaniki Centret blevet opgraderet og udbygget med gode faciliteter til såvel Bibelskolens undervisning og elevernes daglige liv som for skolens stab og andre, som har deres virke og hjem her. En del af disse forbedringer blev finansieret ved salg af brugt tøj, som der var god brug for. En stor del af dette var pakket mellem værktøj, møbler, biler, reservedele, traktorer og maskiner i 49 containere, som i perioden 1985 – 2000 sendtes i en jævn strøm til Zambia, hvor det var næsten umuligt at købe sådanne ting.

Udbygningen og vedligeholdelsen af centret skete i høj grad i kraft af næsten 100 volontører og korttids-missionærer, som ofte på lommepengebasis eller f.eks. på forældreorlov eller andre ordninger rejste ud for et år eller mere og stillede deres arbejdskraft og faglige kunnen til rådighed – også på farmen.

'Baluba Valley Farm', som er en del af centret, blev købt med det formål at støtte Bibelskolen økonomisk og være et træningssted for eleverne. Ligesom der skulle dyrkes gode produkter til det omgivende samfund, og det er i farmens 25 års eksistens lykkedes de forskellige ledere at gøre den til et mønster-landbrug med en stor produktion af mælk og kød, slagtekyllinger, tomater og bananer.

Kaniki Centret rummer ligeledes et EuroClass-hus, hvor eleverne fra EuroClass bor, når de er på deres årlige outreach til Zambia. Og endvidere et AQ-hus, som er hjemsted for African Quest's årlige 9 måneders Afrika-introduktionskursus for unge mennesker. AQ er en engelsk missionsorganisation, som gennem årene har været meget behjælpelig med både at finansiere og bygge kirker og andet både i Kaniki og andre steder i Zambia.

I 1998 kom Jabulani Childrens' Village til. Her ca. to kilometer fra Kaniki Centret er der under Ruth og Tom Dufkes ledelse blevet opbygget et børnehjem for forældreløse børn fra Ndola-området. Børnene lever her i familiegupper sammen med en 'mor' og en medhjælper, og fuldt udbygget vil der være 7 sådanne familiehuse med hver 10 børn. Børnene vil efter endt skolegang få mulighed for at blive oplært i forskellige håndværk på stedet, hvor der allerede findes et større savværk, som finansierer hjemmet.

Alt i alt har ca. 150 zambianere fra lokalområdet deres arbejde på de tre dele af Kaniki Centret.

Da Peter Pedersen i 1999 ønskede sig afløst på grund af den voksende arbejdsbyrde som leder af hele stedet sammen med sit ansvar også i den zambianske kirke, blev løsningen en zambianisering af ledelsen på 'Kaniki Bible College' og en udskillelse af den administrative ledelse af Kaniki Centret, som stadig bliver varetaget af danskere.

Bibelskolens ledelse har siden 2000 været i hænderne på Rodwell Simukonda, som var med på det første elevhold. Forandringer er sket, og flere nye fag er ved at blive introduceret, så eleverne kan være bedst muligt udrustet til tjenesten, som venter dem i menighederne og til at plante nye menigheder. Men skolen holder stadig fast ved sine to grundpiller med en sund bibelsk-teologisk undervisning og vægtlægning på karakterudvikling. Og ved sidste års skoleafslutning udtalte lederen af en af de store kirker i Lusaka, biskop Edgar Ngambi, at 'Kaniki Bible College' er den bedste bibelskole, han kender – netop på grund af kvaliteten af de mænd og kvinder, som uddannes her.

Missionsarbejdet fra Danmark startede med Elsa og Arne Thomsen i 1957, og er som nævnt beskrevet i bogen Apostolsk Kirke 19245-1974.. Uden at forklejne den store indsats, som de og John Thomsen og andre missionærer gjorde for at starte og udvikle Apostolsk Kirke, blev vendepunktet uomtvisteligt tilførslen af

unge, målrettede pastorer fra Bibelskolen i Kaniki. Gamle menigheder fik nyt liv, og nye menigheder blev plantet.

Et væsentligt incitament til denne vækst har været Joshua Evangelisation med økonomisk støtte i op til fem år til snesevis af nyuddannede elever fra Kaniki som medpastorer i større menigheder og menighedsplantere på nye steder. I 2006 støttes således mere end 50 sådanne evangelister i Zambia.

Store menigheder er vokset frem i Kitwe, Ndola og Lusaka, og 'Apostolic Church in Zambia' tæller i dag ca. 15.000 medlemmer i over 200 menigheder ud over hele Zambia.

Desværre har kirken også oplevet, at ledere ville bestemme selv og tog en del af menigheden med sig. Men i det store og hele har kirken været forskånet for skandaler og ødelæggende splittelser. Det skyldes sikkert i høj grad en kombination af den livsforvandlerne træning, lederne har været igennem på Bibelskolen, og så det store fokus på enhed både mellem zambianerne selv og missionærerne. En bevarende og udviklende faktor er også Clara Marie og Peter Pedersens nuværende apostolske rejsetjeneste med undervisning og omsorg for menighederne og deres ledere både i Zambia og 7 andre afrikanske lande, hvor elever fra Bibelskolen i Kaniki står i kirkeligt arbejde.

Korrespondance bibelskolen 'All Africa School of Theology' i Zambia går tilbage til Clara Marie og Peter Pedersens første tid i Luanshya, da også grunden lagdes til en litteraturmission, som i løbet af nogle få år voksede fra bogsalg fra trillebøre til store bogbutikker i 4 - 5 af landets største byer. Men mens bogsalget blev overgivet til andre, lever korrespondance-bibelskolen i bedste velgående under ledelse af Berrington Sikazwe. Hundrede af mænd og kvinder, som ikke har økonomi eller mulighed for at tage på bibelskole, har på den måde fået en grundig indføring i Guds ord og kristne livsprincipper til inspiration og fornyelse af deres liv og tjeneste.

Peter Hedelund, leder af den danske styringsgruppe, som står bag School Mission for Christ International.

School Mission for Christ International, som Jørn Pedersen bl.a. på baggrund af sine erfaringer som gymnasielærer i Mpatamatu i 70'erne tog initiativ til at starte omkring 1990, har som formål at nå ud med evangeliet til elever og lærere i gymnasier, universiteter og andre højere læreanstalter i Zambia og andre lande. Skolemissionen står i dag med sine 9 fuldtidsansatte sideløbende med det

evangeliserende arbejde over for store udfordringer med at oplyse om aids-faren. Hvert år dør mange zambianske lærere af aids, og skolemissionen har gennem Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling fået en større bevilling til et oplysningsprojekt netop på dette område.

Aids har de seneste år kostet manges liv i Zambia, og utrolig mange børn er blevet forældreløse.

Mange menigheder hjælper med bispisning og hjælp til de forældreløse børns skolegang. Som oftest med hjælp fra udlandet laves der børnehjem og såkaldt 'home based care'-arbejde med omsorg og pleje af de meget syge og døende i hjemmene.

Lene Pedersen startede sammen med andre i 2005 'Lifeline in Zambia' for at hjælpe netop på dette område ud over landet. Sammen med en medarbejder har hun været igangsætter for andre lignende projekter i apostolske menigheder med deltagelse af utallige andre kirker gennem de seneste 6 år.

I snart 50 år har Apostolsk Kirkes Mission haft udsendinge i Zambia. Man kan glæde sig over det gode samarbejde mellem missionærer, bibelskole og menigheder dernede såvel som over en sund og stærk Apostolsk Kirke, som er i vækst og med til at velsigne tilbage med tjeneste i Danmark

Ved Bibelskolens 20 års jubilæum i 2005 for det første elevholds 2. års uddannelse kunne skolen se tilbage på træning af godt 300 mænd og kvinder, hvoraf mange i dag tjener i Apostolsk Kirke og andre sammenhænge både i og uden for Zambia. Også nogle få danske unge har været elever på skolen.

Gennem årene har følgende udenlandske missionærer og nogle få korttids-volontører tjent med i arbejdet i Zambia. Fra USA: Norma og Jack Denmark (litteraturmission) og Linda Faber (AAST korrespondancebibelskolen) – og fra Storbritannien: Sarah og Glen Chaplin og Carolyn og George Powell (farmen), Karen og Chris Henderson (DaneShop), Beverly og Mike Robinson, Matthew Steel, Janet og Peter Fryman, Tim Herbert, Wendy og John Hunt, Lisa Barcroft og Linda Foster (Kaniki Centret) – og fra New Zealand: Sheryn og Bruce Burnett (Jabulani).

En opdateret liste over missionærer, volontører og elever fra Danmark og andre lande vil kunne fås ved henvendelse til kirkens servicecenter i Kolding.

Sydafrika

7 x 10 års apostolsk udfordring

I 1938 ankom William Cathcart og brødrene John og Isaac Hewitt – også kaldet 'the Revival Party' (vækkelses-gruppen) til Durban for at begynde vækkelses- og helbredelseskampanjer. De var oprindeligt udvandret fra Storbritannien til Australien og havde her været med til at grundlægge Apostolsk Kirke der. I Sydafrika virkede de mest blandt den hvide, engelsktalende del af befolkningen og startede først en menighed i Durban og senere en i Cape Town.

Faktisk havde John Hewitt allerede fra 1927 sammen med sin hustru virket som evangelist i Sydafrika i en længere periode, inden han tilsluttede sig Apostolsk Kirke.

Som pionerer uden støtte udefra kom de i finansielle vanskeligheder og mødte tillige modstand fra andre kirkelige retninger og oplevede udslag af racediskriminering. Så da vækkelsesarbejdet svandt hen, opløstes 'the Revival Party', og de rejste alle tilbage til Australien.

I 1939 sendte kirken i Storbritannien den første missionær, H. L. Copp, til Sydafrika for at genoptage det apostolske arbejde blandt hvide og sorte.

I 1943 blev Fred Phillips, som var en varm fortaler for ligeberettigelse mellem racerne, leder af arbejdet, og han fordømte racismen som umenneskelig og ukristelig.

I hans tid opførtes en ny kirkebygning i Durban til en blandet menighed på ca. 50 hvide og farvede medlemmer. Arbejdet blandt zuluerne voksede og talte i 1946 hele 50 menigheder med ca. 2.000 medlemmer. Desværre kom det til uoverensstemmelser især omkring racediskriminationen i Sydafrika mellem pastor Phillips og rådet i Storbritannien, og Phillips forlod arbejdet.

En ny begyndelse blev gjort i 1949 med udsendelsen af H. W. Ogilwie som leder og med hjælp af den daværende præsident for kirken i Storbritannien, Hugh Dawson, i genopbygningsperioden.

En ny kirke til ca. 1.000 personer blev erhvervet til zuluarbejdet i Durban. I 1949 kom Inanda Missionsstationen til, og her opførtes en kirkesal til 800 personer, en missionærbolig, et børne- og hvilehjem og otte treværelses huse til indfødte familier med hver en td. land jord til at dyrke – og med eget el-og vandværk.

Elsa og Arne Thomsen blev som de første danske missionærer udsendt til Sydafrika af kirken i Storbritannien i 1951. Ved deres ankomst til Inanda

Missionsstationen, som lå på en af højderyggene i 'De Tusinde Højes Dal', beskrev Arne stedet som en udfaldsport til selve arbejdet blandt zuluerne i Natal-provinsen som helhed.

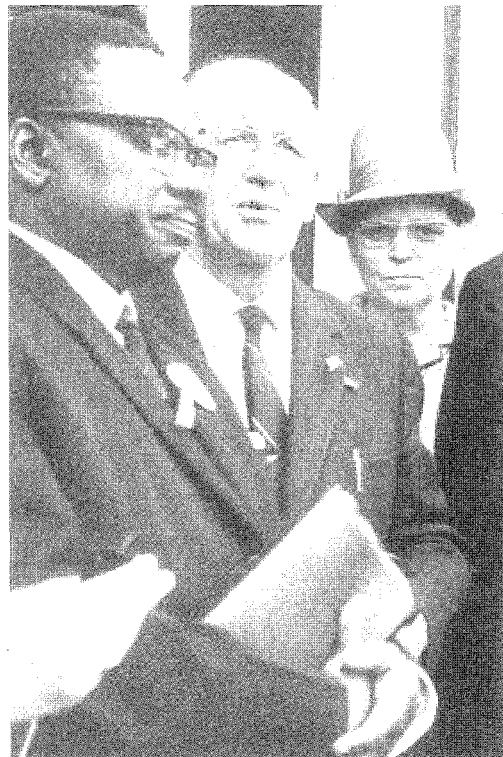
Desværre voksede tendensen til apartheid, og det var svært for briterne at holde sammen på deres arbejde, som både omfattede en mindre menighed for hvide og en menighed for farvede i Durban by og så arbejdet blandt zuluerne. Arne Thomsen betegnede det således i missionsbrevet i 1955 som et raceproblem, da en familie på grund af deres barns mørke hudfarve blev tvunget til at forlade den hvide menighed.

T. N. Turnbull, der udsendtes som midlertidig leder, anbefalede at opgive arbejdet, og desillusionerede forsøgte briterne i 1957 forgæves at sælge deres missionsstationer. På et profetisk ord om – at såfremt man ikke kunne sende en frivillig apostel – så burde man overgive arbejdet til et andet land, og for at Herrens værk i denne del af verden ikke skulle hindres, overlod briterne i 1958 zuluarbejdet til Apostolsk Kirke i Danmark.

Elsa og Arne Thomsen havde allerede året før forladt Sydafrika for at følge deres kald til at pionere et arbejde i Nord Rhodesia, nu Zambia. Fra Danmark kom Knud Scheiby ud som frivillig i 1958 og blev en stor hjælp som mellemmand og medhjælper for pastor John Ndlovu, som havde været med siden 1944 og nu stod alene med ansvaret for zuluarbejdet, der på grund af modsætningerne i og omkring arbejdet var reduceret til kun 400 medlemmer i 16 menigheder.

Ved deres rådsmøder i maj 1959 besluttede kirken i Storbritannien at overdrage hele missionsfeltet i Sydafrika til Danmark – inklusiv brugsretten til de to missionsstationer i Inanda og Hillcrest, som var blevet overdraget til briterne af pastor C. Behrens i 1943, mens de solgte en tredje missionsstation sydvest for Durban.

Knud Scheiby gik sidst i 1959 over til Reg Evans, en helbredelsesevangelist, som ledte en større pinsemenighed, og som der senere blev et godt samarbejde med. Og det blev Hugh Dawson, der som pensioneret tidligere leder af Apostolsk

John Ndlovu, første zulu-leder for Apostolsk Kirke i Sydafrika, her sammen med Harald og Hanne Thorsen. Apostolic Church of South Africa ledes i dag af Simo Mntambo.

kirke i Storbritanien, der udsendtes af kirken i Danmark, for tredje gang kom til at opbygge arbejdet sammen med pastor John Ndlovu.

Udviklingen i arbejdet herfra og frem til midten af 70'erne, under ledelse af Hanne og Harald Thorsen og Kamila og helge Hansen, findes beskrevet i bogen 'Apostolsk Kirke i Danmark 1924 - 74'. Hanne Thorsens bog 'Farmor er missionær' giver et levende billede fra den periode, ligesom missionærerne er nævnt i kapitlet 'Apostolsk Kirkes Mission i 8 x 10 år'.

Det blev sikkert den danske missions held, at de kun arbejdede blandt zuluerne, således at de ikke blev direkte involveret i den umenneskelige apartheid, som i disse år tog mere og mere til i landet.

Arbejdet blev gennem årene konsolideret med mange nye menigheder navnlig i Zululand/Natal og i Pongola og Swaziland – og enkelte i Transvaal, nu Gauteng, således at kirken ved sin registrering som Apostolic Church, Bantu Section i 1968 talte 46 menigheder. Kirken fik sin fulde selvstændighed i 1971 med pastor John Ndlovu som den første præsident.

I 1975 begyndte missionsudvalget sammen med kirkens ledere i Sydafrika at lægge planer både for bygning af et uddannelsescenter i Sydafrika og for indholdet af undervisningen. I 1978 blev nabogrunden til missionsstationen i Hillcrest købt til formålet, så opførelsen af missionærboliger og skolebygninger kunne påbegyndes. Inger og Jørg Uwe Chercka sendtes ud i 1977 for at forestå dette arbejde, og resten af centrets bemanning faldt på plads med udsendelsen af Kirsten og Erling Rasmussen som lederpar og Birthe og Ejvinn Linde til et landbrugsprojekt på stedet i 1979. I 1981 kom det sydafrikanske ægtepar Barbara og John Ronaldson til som medarbejdere, og Hillcrest Centret indviedes officielt samme år.

Det første elevhold rykkede ind på Hillcrest Mission Bible College i 1983. Søgningen var stor af elever fra mange kirkelige retninger, ligesom der var en stor opbakning fra mange lokale menigheder og præster i Hillcrest området – bl.a. i form af undervisning på skolen. En helt speciel opbakning kom fra den nærliggende menighed, Hillcrest Christian Fellowship og dens leder Eric Tocknell. Ligesom en lokal, kristen forretningsmand og andre var med til at finansiere opførelsen af en ny tofløjet skolebygning og en stor hal til skolen, som sammen med en tilsvarende stor spisesal og køkken samt elevfaciliteter gjorde det muligt at øge skolens elevkapacitet til over 100.

Efterhånden kom en stor del af eleverne fra andre afrikanske lande, og efter endt uddannelse blev de til stor velsignelse som evangelister, menighedsplantere, pastorer og bibelskoleledere rundt om i hele det sydlige Afrika. Og skolen levede

således fint op til sit nye navn All Africa Bible College.

Imidlertid løb man ind i problemer, da myndighederne begyndte at kræve økonomiske garantier for de mange udenlandske elever og stille større krav til fortsat godkendelse af skolen. Det førte til, at det hidtidige 3-årige skoleprogram ophørte i 1999. Der var så drøftelser med folk fra Danmark og skolen samt lokalt og bl.a. fra Apostolsk Kirke i Australien om et samarbejde. Desværre førte det ikke til noget, og gamle støtter faldt

Kirsten og Erling Rasmussen

fra, uden at det lykkedes at finde nye. Samtidig var man i Danmark i gang med omstruktureringen af hele missionsarbejdet. Så da Kirsten og Erling Rasmussen besluttede at forlade skolen for at gå helt ud i deres kald til at hjælpe med opstart af satellit-bibelskoler i hele Afrika, blev det den nye SA-styringsgruppe, som sammen med det nye centerlederpar Karen og Peter Stochholm kom til at stå med ansvaret for en rekonstruering af bibelskolearbejdet.

Man videreudviklede et påbegyndt bachelor-program til et to års studie forløb, samtidig med at et kristent, socialt projekt, 'World Changers' med Joe White, fyldte mange af skolens bygninger fra slutningen af 2002-2005, og der blev arbejdet på at starte et egentligt bibelskolekursus op igen.

Til trods for alle anstrengelser lykkedes det ikke at skaffe den nødvendige økonomi til at drive centret, og SA-styringsgruppen besluttede så i 2003 at neutralisere udgiften til centerdriften ved at ophøre med at drive stationær bibelskole og at sætte undervisningen på hjul. Efter længere tids overvejelser og forhandlinger blev Hillcrest Centret i 2005 solgt til den kristne organisation 'Focus on the Family'. De sidste elevkurser blev afviklet og centerlederfunktionen nedlagt. Dermed var Karen og Peter Stochholm uden ansættelse, men de ønskede dog at fortsætte deres tjeneste i Sydafrika med bibelskole på hjul og andre undervisningsinitiativer. Det samme gjorde Tove og John Thomsen, som kom ud i 2002, hvor John gennemførte et missionsstudium, og Tove bl.a. engagerede sig i et såkaldt 'granny-projekt' med forældrelose børn. Kirsten og Erling Rasmussen fortsatte ligeledes deres tjeneste med opstart og formidling af undervisningsmateriale til bibelskoler op gennem hele Afrika.

Gennem tiden har der været rejst mange spørgsmål omkring missionen i Sydafrika.

"Hvorfor sende missionærer til et rigt land med flere aktivt troende end i Danmark?"

Ingen, som har besøgt Sydafrika, vil være i tvivl om, at her findes store, hvide menigheder med mandskab og økonomi til at gøre en langt større indsats i mission. Med rette kunne man måske mene, at de kunne klare opgaven selv – og ville kunne gøre det bedre, da de kender landet og kulturen og ikke ville have problemer med sprog og afstande mm.

Store Guds mænd som Smith Wigglesworth, David du Plessis og Dennis Clark kom fra Sydafrika.

Alligevel må man konstatere, at de hvide sydafrikaneres missionsiver inden for deres eget land har været og er meget begrænset, og man må spørge, om ikke apartheidens bitre rod og negative fortolkning af den sorte befolknings kultur og levemåde bærer en stor del af skylden for denne lammelse af det væsentligste kristne kendetegn: at elske og forkynde evangeliet til alle folk. Men tænk nu på vores egen situation og udfordring med et tiltagende antal nydanskere.

Et meget positivt eksempel er dog, hvorledes mange menigheder og enkeltpersoner bakkede op omkring Bibelskolen i Hillcrest og var med til at give tjeneste og store midler til missionsarbejdet herudfra. Således at man kunne sige, at de havde hjertet på rette sted, men manglede viljen og initiativet til selv at gøre et sådant arbejde.

”Hvordan kunne man som dansker være i mission i Sydafrika uden at gøre sig til ét med apartheid-systemet?”

Sådanne spørgsmål går nu lykkeligvis snart 20 år tilbage, men kan alligevel være relevant at kende svaret på. Man kan nok ikke fornægte, at missionens tilstedeværelse i Sydafrika på sin vis har kunnet tages til indtægt for en godkendelse af apartheid, og desværre har der gennem årene været eksempler på, at det smittede af på holdninger, så man under briternes ledelse syntes at gå for langt i systemets ærinde.

Hugh Dawson skrev i 1961, at ”de politiske, sociale, umoralske og økonomiske problemer i Sydafrika er større og vanskeligere end i noget andet civiliseret land i verden”.

Den danske missions store lykke har uden tvivl været, at man formelt kun arbejdede blandt de sorte. Man har på den måde i vidnesbyrdet, gennem tjeneste, venskab, økonomiske midler og praktisk indsats været med til at fremme den afrikanske kirkes udvikling og ikke mindst opmuntret og styrket deres tro og selvværd både som kristne og mennesker.

Der er stadig en kamp at kæmpe både mod fordomme og for at give tro og ligeværd til alle. Det sydafrikanske folk kæmper ikke bare med raceforskelle mellem hvide og sorte, men i høj grad også mellem sorte, indere og farvede. Ligesom der findes rivalisering mellem de forskellige stammer, som stadig har en stærk lokal identitet med eget sprog og kultur.

Det vil derfor ofte stadig være mest bekvemt og naturligt, at man også menighedsmæssigt samles med dem, som man forstår og trives bedst sammen med kulturelt og socialt.

Apostolsk Kirke i Sydafrika består således i dag hovedsageligt af zuluere, selvom der med tiden er plantet nogle få menigheder i Transvaal, nu Gauteng- og Cape Provinserne.

”Hvorfor alle disse vanskeligheder netop i missionen i Sydafrika?”

En stor del af svaret ligger givetvis gemt i baggrunden for de foregående to spørgsmål.

For nogle britiske udsendinge blev hensynet til apartheid for stor en udfordring at leve med som missionærer, og de valgte at søge deres egen vej. For de fleste har det været et kors, man måtte bære for tjenestens skyld, en åndelig kamp, men ofte også en reel hindring i arbejdet, når apartheidlovene skulle overholdes. Men samtidig en fristelse til at vænne sig til tingenes tilstand.

En anden faktor ligger - i modsætning til missionærlivet i andre afrikanske lande - i den store, hvide befolkningsgruppe i Sydafrika. Missionen i Sydafrika lever ofte dør om dør med et moderne, rigt, hvidt samfund på højde med USA og Europa og med store, levende og velfungerende menigheder. I sandhed en velsignelse, når man tænker på de problemer, som missionærer andre steder kan have med bl.a. mangel på gode skoler, fornødenheder og venner, men samtidig en fristende indflydelse på holdninger, forventninger for børnene og det daglige familieliv i det hele taget – og i forholdet til dem, man er sendt ud for at tjene.

Desværre fik Bibelskolen i Hillcrest aldrig den store betydning for fornyelse af Apostolsk Kirke i Sydafrika, som tilfældet var i Zambia, da kun få elever kom herfra. Man kan spørge, om det var udtryk for en mere hvid, sydafrikansk strategi, som i modsætning til den oprindelige vision fra Danmark snarere sigtede på at bruge Sydafrika som base for mission i hele den sydafrikanske region og internationalt end egentlig at arbejde i den sydafrikanske befolkning. Men det kan på ingen måde borttage glæden ved, at skolen i 20 år var med til at træne unge fra hele Guds folk i det sydlige Afrika

Skønt Apostolsk Kirke aldrig officielt sendte elever til skolen, kom mange på eget initiativ, og 11 af landsrådets nuværende medlemmer og tre af fem i 'eksekutiv' er tidligere elever fra AABC. Så Bibelskolen har haft sin indflydelse i kirken, men dens lederskab synes ikke at have været åbent for inspiration og fornyelse udefra, og menighedslivet bærer præg heraf.

Alligevel sker der noget i kirken, som har sit hovedkvarter og konferencecenter på en nedlagt champignon-farm kun få hundrede meter fra Hillcrest Centret, som man investerede pengene fra en ekspropriation af missionsstationen i Inanda i 1990 i.

Efter lukningen af Bibelskolen i Hillcrest er SA-styringsgruppens vision bl.a. at hjælpe kirken med regionale lederkurser. Der gøres ligeledes en stor indsats med telt-evangelisation for at nå ud til nye steder, og en kommende evangelistskole på Hillcrest vil med hjælp fra Joshua Foundation være med til at styrke denne udvikling.

Apostolsk Kirke, der trods sit nye navn 'Apostolic Church of Southern Africa' hovedsageligt stadig er en zulukirke, tæller i dag over 100 menigheder.

Det er trods apartheidlovenes ophør ikke lykkedes at samle de forskellige racer i én apostolsk kirke i Sydafrika. Der var ellers i 70'erne et meget nært fællesskab mellem de danske missionærer og nye, voksende, apostolske menigheder blandt både farvede og inderne, men desværre fik det et knæk, da Apostolsk Kirke i Storbritannien i 1981 sendte et missionærpar ud for at hjælpe i arbejdet blandt hvide, farvede og indere og registrerede en 'Apostolic Church of Great Britain' for dem.

Inderarbejdet er siden blevet selvstændigt, mens der stadig er en britisk missionærfamilie tilknyttet arbejdet blandt farvede i Cape Provinsen.

Gennem årene har bl.a. følgende udenlandske missionærer tjent med fuldtids på Hillcrest Centret: Jacky og Ivor Lewis, Marilyn Hoffman, Canada, Anita og Stan Freme, Eilene Crowhurst, Tim Brisco og Caron og Mark Visser, Sydafrika, Pat og Ron McDonald, Deanna og Mark Agnew, USA, Andrew Wilkinson, Wales.

INO - Grønlands Frikirke.
En stadig strøm af nye mennesker til menigheden i Nuuk medførte behov for en større ombygning og udvidelse af det gamle missionshus, som huser menigheds- og børnearbejdet. Herfra koordineres også forlagsarbejde og rejsetjeneste med undervisning i byerne og i de små bygder på vestkysten, og rummer desuden bolig for familien Østergaard Nielsen.

7

af Jesper Kure

Mission i et nyt millenium

Milleniummet er stadig nyt. Kun 6 årgange har vi taget hul på. Missionen er uforandret. Vi lever i en tid med forandring, men Guds mission er den samme, netop fordi det er Guds mission (missio dei) først og fremmest. De første ord, Gud sagde til mennesket, var ”mangfoldiggørelse”. Nogle af Jesus sidste ord var ”gør folkeslagene til mine disciple”. Gud tænker stort. Hans tanker må være styrende for (vores) mission. De må gennemsyre vision, strategi og struktur. Vi må identificere os kollektivt som menighedsfællesskab og enkeltvis og dermed personligt som deltagende i Hans mission.

Denne artikel vil være af mere mission-teologisk og praktisk karakter og afklare begrebet ”missional kirke”. Som ordet missional kirke mere end antyder, er det en integration og samhørighed, der søges mellem menighed og mission. Alt for ofte er menighed og mission blevet behandlet som to adskilte faktorer, hvilket artiklen tager et opgør med.

Missional menighed

De styrende visioner for omlægningen af missionen, som er blevet beskrevet i en anden artikel, blev ikke blot fulgt op gennem en strukturforandring. Der var en stigende bevidstgørelse og erkendelse af, at der var behov for ”sindets fornyelse”. Et mentalitetsskifte var påkrævet, og det måtte inspireres gennem et stykke missions-teologisk arbejde. Teologien tog sit udgangspunkt i menighedsforståelse (ekkesiologien).

Missionsteologen Charles van Engen formulerer mission som grænseoverskri-

dende, men ikke som vi traditionelt har tænkt mission som geografisk grænseoverskridelse, som f.eks. fra Danmark og til Sydafrika, men der hvor tro møder ikke-tro, hvor kirke møder ikke-kirke. Van Engen er således med til at gøre mission mere nærværende. Kirken og kristne må udtrykke og udleve menighedens natur og væsen, uanset hvor den og man er som menneske. Kirkens natur er bl.a. at være apostolsk, dvs. sendt. Kirken er sendt til verden, og som en har udtrykt det, "kirken er den eneste klub, der eksisterer for dem, der endnu ikke er en del af den." Forståelsen af at "være apostolsk" og modtagelsen af Helligåndens kraft til "at være vidne" (Ap.g. 1:8) fjerner også det anstrengte og præstationsfyldte, som noget af kirkens missions- og evangelisationstiltag har været kendetegnet af. Bevægelsen fra "at gøre" til "at være" er ikke bare befriende men nødvendig i en samtid, der understreger helhed og ægthed. Rækkefølgen er afgørende, således at ud af vores "væren" kommer vores "gøren", og ikke den anden vej rundt.

En anden væsentlig pointe i Van Engens formulering er, at det er kirken, der må være pro-aktiv – opsøgende og inviterende, og ikke afventende og tillukket. Det er kirken, der møder ikke-kirke. Og ikke omvendt! Det bør bl.a. afføde overvejelser i forbindelse med at tænke praktisk evangelisation og mission som menighed og bane vej for nytænkning og eksperimentering. Billederne, som Ny Testamente giver os i beskrivelse af at være menighed, er til inspiration og indblæser mod til at være missionale menighed. I flæng kan nævnes billeder som "I er jordens salt", "I er verdens lys", "I er sendebud" eller i en anden oversættelse "ambassadør", for ikke at nævne den righoldige billedverden, Paulus bruger i Efeserbrevet i det hele taget. Rent faktisk kan der formes en menighedsteologi (ekkesiologi) ved billedbrug af læsning af det Nye Testamente, som mere end noget andet understreger kirkens missionale væsen.

Den teologiske bølge af sammenhængskraften mellem menighed og mission var nok for de få "lærde" – typisk enkelte pastorer, bibelskolelærere og teologistuderende. Langt bredere og mere folkeligt fik denne tankegang sin udtryksform

gennem bl.a. en mand som Jack Haynes fra Penrith, en forstad til Sydney i Australien. Den daværende apostolske landsleder fra Australien, Joseph Bowes, havde inviteret pinsepræsten Jack Haynes med til Sommerstævne i Kolding i 2000. Jack Haynes er en meget lidenskabelig mand med motivationskraft og fremragende kommunikationsfærdigheder. Jack Haynes havde bygget sin store menighed på over 2.000 medlemmer op omkring

sætningen "at være en 1. prioritets-menighed". I det lå der tanken om at gøre Jesu sidste befaling og ord til den første prioritet for menigheden. Med andre ord var opgaven: Hvordan kan vi omsætte missionsbefalingen, der er givet os i Mat.

28:18-20, i praktisk liv i menigheden ind i vores samtid? Hvordan vil det f.eks. påvirke vores lederskab, vores gudstjenester (indhold/form/stil), musik, indretning, børnearbejde, seniorarbejde, cellegrupper, menighedsbudget m.v.? Dette er en god praktisk øvelse at arbejde med.

Jacks Haynes evne til at formulere og formidle passion for mission blev hilst velkommen i vores kirkesamfund. Måske fordi det hænger uadskilleligt tæt sammen med det apostolske gen, der ligger i vores identitet og vores missionshistorie i det hele taget? Der blev fulgt op på dette tema på efterfølgende præstesamlinger, hvor man begyndte at arbejde mere systematisk med denne tilgang til menighed og mission. Første prioritets menigheden gav genklang, og man aflagde bl.a. i foråret 2001 et ugelangt besøg i Jack Haynes menighed for at studere, hvordan denne tilgang til menighed og mission blev udtrykt der. Sideløbende hermed arbejdede man på at indarbejde og formulere det klarere og tydeligere i vores kirkes værdier.

Et internt arbejdsnotat fra april 2001 formulerer det således: ”Vi ønsker at være en apostolsk bevægelse, hvis overordnede mål, største passion, og eneste eksistensberettigelse er: at gøre Jesu sidste befaling til vores første prioritet.” Kan det siges meget klarere og tydeligere?

Under vort besøg i Australien 2001 kom vi i kontakt med en yngre amerikansk missionærsøn og teolog, Joel Holm. Dette bekendtskab blev vi også beriget af i Danmark, idet Joel Holm kom hertil året efter. Her havde vi missionskonsultationer med ham som missionsledelse, ligesom Joel Holm deltog i vores ”Missionsforum”, som er et årligt møde i vores netværk for missionsinteresserede. Joel Holm understregede også nødvendigheden af at ”bygge på sin kirkes DNA”, og med det mener han den særlige udtryksform, som Gud har givet til sin kirke. DNA kan ikke skabes men må opdages, og det er kirkens udfordring. Et andet væsentligt bidrag som Joel Holm gav var en forståelse af ”exit-strategi”. En exit-strategi er ikke udtryk for ophør af relationer for at rydde den eventuelle misforståelse af vejen. Exit-strategi er derimod en plan for at udvikle partnerskab, som sætter parterne i stand til at afslutte på et givent tidspunkt. Det er således en ærbar måde at afslutte et projekt på, så man kan se afslutningen på ens forpligtigelser. Flere af kirkens styringsgrupper er begyndt at tænke i disse baner og ser det som et ledelsesværktøj. Man udarbejder mere aktivt partnerskabsaftaler, afklarer gensidige forventninger, opsætter mål, tidslinier samt evaluerer. Der ligger en konstruktiv skærpelse i en sådan tænkning.

I begyndelsen af det nye årtusinde er missionsmobilisering blevet sat på dagsordenen. Ralf D. Winther, US Center for World Mission, går så langt som til at sige, at ”missionsmobiliseringsaktivitet er mere afgørende end missionsmarksaktivitet.” Winther spørger retorisk: ”Er det ikke bedre at vække 100 sovende brandmænd end i håbløshed selv at stå med sin egen lille spand vand og slukke en stor ildbrand?”

Winther siger endvidere i forbindelse med mobilisering af menigheder til mission, at dette sker ved ”at undervise troende i den lokale menighed i forståelse af Guds globale plan, motivere dem til et kærlighedsfyldt gensvar på Guds Ord og give anledninger til dem om at bruge deres gaver, evner og ressourcer, alene og sammen.”

I ovenstående sætning er der nogle væsentlige grundlæggende forståelser, som må komme ind under huden. For det første er den lokale menighed Guds primære instrument til at evangelisere verdenen (”missional kirke”). Det betyder ikke, at der ikke er andre aktører så som missionsselskaber og bibelskoler m.v., men det understreger mere kirkens primære rolle. For det andet den lederskabsmæssige udfordring, som det er at øve indflydelse i at bevæge menigheden hen imod missional kirke. For det tredje en forståelse af, at mobilisering ikke er et hurtigt ”fix”, men en længerevarende proces. Denne proces indeholder forskellige elementer: bl.a. en bibelsk forståelse for mission (missions-teologi), og at denne missions-teologi bliver til en praktisk omsat livs- og tjenestefilosofi for menigheder og den enkelte. Hvordan kan man f. eks. konkret involvere mennesker i brug af deres gaver, evner og ressourcer for Guds rige? Derfor må mobiliseringen personliggøres. Dette sker primært ved identifikation og involvering. Personliggørelsen sker eksempelvis ved et givent projekt. Flere menigheder har fået ”ny kærlighed” til et projekt, en befolkningsgruppe, eller hvad det nu måtte være ved at rejse ud i teams gennem en kortere periode for at ”se, høre, betragte og røre ved”. Er det ikke netop denne sanselighed, som Johannes understreger i sin aflæggelse af vidnesbyrdet omkring inkarnationen af Ordet? (Se 1. Johs. 1:1 ff.) Missionen må inkarneres, omsættes til kød og blod for på den måde at få ejerskab gennem identifikation og involvering.

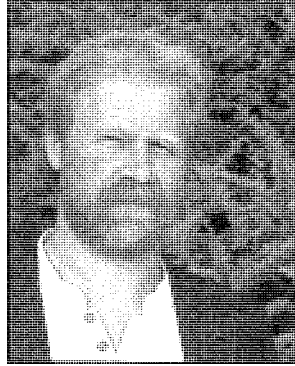
Endelig er det vigtigt, at der foregår en bevægelse fra et støtteparadigme (som er mere ensidigt) til et partnerskabsparadigme (som er mere tosidigt). Partnerskab kan være med til at personliggøre en missionsopgave. Partnerskab kan være en katalysator til yderligere engagement eksempelvis i forbøn og i økonomi. Partnerskabet kan derfor ses som et instrument til ekspansion. Skiftet i missionstænkning fra støtteparadigmet og til partnerskabsparadigmet må ske hos begge parter. Der påhviler her et ansvar ikke blot hos dem, som udsender (menigheden), men også hos udsendingene (missionærerne). Missionærer må eksempelvis ikke blot se sig selv som ”kun” dem, der udfører missionsopgaven, men også som dem, der er medaktører i mobilisering af missionsressourcer. Og menigheder må eksempelvis ikke blot se sig selv som ”kun” dem, der er arbejdsgiver, men også som dem, der er praktisk deltagende i udførelse af missionsopgaven.

En afsluttende opsummering er, at en apostolsk menighed, der i sit væsen er sendt til verden, må indarbejde en missionsstrategi, der berører 4 områder. Disse dimensioner har sit afsæt i Ap.g. 1:8 og forståelsen af at være vidne i:

Jerusalem, som er lokalt (byen)
Judæa, som er nationalt (landet)
Samaria, som er tværkulturelt
Jordens ende, som er internationalt

Enhver apostolsk menighed bør arbejde med disse overvejelser, tænke mission i mødestedet mellem tro og ikke tro, kirke og ikke kirke. Mission er ydermission, men den starter ikke der. Missionen starter uden for kirkedøren. ”You are now entering you missionfield” (”du træder nu ud på din missionsmark”) stod der at læse over udgangsdøren i en zambiansk kirke. Når du går ud af din kirkedør, møder du mission! Kirken er kun apostolsk, når den er i kontakt med verden.

8

Af Johannes Hansen

Menighedsplantning

– en strategi for ekspansion

Ser man på Apostolsk Kirkes historie i Danmark, kan man med en vis ret sige, at der har været to pionerfaser. Den første falder i perioden fra starten af 20'erne og frem til anden verdenskrigs begyndelse. I denne periode blev der plantet mange menigheder i kølvandet på ægteparret Anna Larsen og Sigurd Bjørners rejser rundt i landet med "Gamle Anna", deres hestetrukne cirkusvogn. Overalt hvor de kom frem, samlede de mange mennesker, som ønskede at se og høre den kendte Anna Larsen fortælle om sit liv. Ved disse møder blev mange vundet for evangeliet, og der opstod nye menigheder i mange store og små byer.

Denne pionerfase klingende af med anden verdenskrigs udbrud og blev siden erstattet af andre former for pionerindsatser. Således bliver bibelskolen i Kolding startet i 1939 som en naturlig følge af de mange nye menigheder og kristne, som havde behov for yderligere undervisning. Efter anden verdenskrig kommer der ikke for alvor gang i menighedsplantning igen i Danmark, men mission uden for landets grænser kommer meget i fokus.

Den anden menighedsplantningsbølge i Apostolsk Kirke kommer så småt i gang i kølvandet på sommerevangelisationerne fra midten af 70'erne. Den første af slagsen blev afholdt i Middelfart i 1976 og resulterede i plantningen af en lille forsamling, der dog først hen imod slutningen af 80'erne bliver til en selvstændig menighed. I de mellemliggende år var den under Odenses ledelse. Også sommerkampagnen i Vordingborg året efter resulterede i en mindre plantning, som dog efter nogle år måtte give op. Det næste sted, hvor menighedsplantning blev forsøgt, var i Ikast, hvor Kristent Center i Herning i begyndelsen af 80'erne

begynder et udadrettet virke. Denne menighed bliver selvstændig i slutningen af 80'erne.

Den egentlige menighedsplantningsbølge bliver sat i gang af mødet med en hollænder ved navn Johan Lukasse, der stod i spidsen for et succesrigt menighedsplantningsarbejde i Belgien. Paradoksat nok, fordi Holland netop har været et af de steder, hvor Apostolsk Kirke i Danmark forgæves har forsøgt at etablere et arbejde tilbage i tiden.

Min kone Else-Marie og jeg mødte Johan Lukasse ved en missionskonference i Holland i 1987 og blev fanget ind af visionen for menighedsplantning. Kunne det lade sig gøre i Belgien, måtte det også være muligt i Danmark. Johan Lukasse sagde ja tak til en invitation til at komme til Danmark i februar 1988, hvor han talte til alle forstanderne og efterfølgende afholdt en weekend for alle, der var interesseret i menighedsplantning.

Det første synlige resultat af dette blev iværksættelsen af en plantning i Lemvig i sommeren 1989. Modellen, som her blev forsøgt, var en teammodel efter belgisk

Johannes Pedersen, Nick Vandeputte og John Noer.
”Pilgrims” - et menighedsplantningsteam i Øst-europa.

forbillede. 10 unge gav sig et år på et fuldtidsteam til at hjælpe i opstarten af den nye menighed på vestkysten. I samme periode begynder der også at komme inspiration andre steder fra, bl.a. fra vores søsterkirke i New Zealand. Lis og Aron Jensen og senere Inge og Hans Erik Friberg kom hjem fra besøg i New Zealand og berettede om den vældige fremgang, som kirken der havde ikke mindst igennem menighedsplantning. Den vision, som den New Zealandske kirke havde koblet sig på hed DAWN,- et akronym, dannet af det engelske ”Discipling

A Whole Nation”. Visionen gik i al sin enkelthed ud på at plante en levende menighed for hver 1000 mennesker.

Visionen tænder også i Danmark, og der bliver kontakt til den internationale DAWN-bevægelse. I løbet af kort tid breder det sig som ringe i vandet. Andre kirkesamfund begynder at koble sig på, der dannes et DAWN-menighedsplanternetværk, som samlede 50 menighedsplantere 2 gange om året, ligesom der blev formet en dansk DAWN-komite bestående af repræsentanter fra så forskellige kirkeretninger som Folkekirken, Frelsens Hær, Baptisterne, Pinsevækkelsen, såvel som Apostolsk Kirke og uafhængige husmenigheder.

I Apostolsk Kirkes egne rækker viste der sig snart at være lydhørhed for visionen om menighedsplantning. Der blev søsat en plantning i Nykøbing Sjælland, dernæst i Hedensted, Brejning, Glamsbjerg, Kolding Nord, Helsingør, Frederikssund, Hornslet, Viborg og Borup. Senere kom der plantninger i byer som Ringe, Herning, Valby og på Amager. De fleste af disse plantninger opstod spontant og blev ledet af entusiastiske unge, der aldrig havde fået nogen træning eller været tæt på lederskab i de menigheder, de kom fra. De fleste af disse plantninger opstod i løbet af tre år i perioden 1989 til 1992. Allerede hurtigt viste det sig at der skulle mere end entusiasme til at plante en menighed. Mangel på træning, apostolsk tjeneste og modne modermenigheder gjorde, at en hel del af disse plantninger efter få år gik i sig selv igen.

Alligevel er det en kendsgerning, at ca. en fjerdedel af Apostolsk Kirkes nuværende menigheder er plantet efter 1988, og at cirka en fjerdedel af alle medlemmer i Apostolsk Kirke i dag er medlemmer i en af disse nye menigheder.

Den meget store entusiasme omkring menighedsplantning, som ikke mindst havde ramt Apostolsk Kirke i slutningen af 80'erne og begyndelsen af 90'erne, led en krank skæbne i forbindelse med den voldsomme interne splittelse, som mødet med Trosbevægelsen medførte i nogle af de største menigheder i Apostolsk Kirke. Fokuset kom væk fra ekspansion og over på overlevelse, fra offensiv til defensiv. Menighedsplantningsbølgen stoppede reelt omkring 1993/94, og med få undtagelser, såsom Valby og Amagerbro, har den ligget i dvale siden.

Der er dog tegn på, at den er ved at komme til kræfter igen. Således er Kolding menighed ved at lægge an til menighedsplantning i Røde Kro og på Djursland. Alt tyder på, at det kun er et spørgsmål om tid, inden der kommer luft under den tredje menighedsplantningsbølge. Vi må dog håbe, at fortidens mangler bliver rettet, så langt flere af de kommende plantninger bliver til levende, voksende og vitale menigheder.

Af Bent Bjerring-Nielsen

Kirkens lære

Apostolsk kirke står i en tradition, hvor man i udstrakt grad bygger videre på teologiske landvindinger og åndelige erfaringer, som kristne har gjort gennem århundreder i meget forskelligartede sammenhænge. Det drejer sig f.eks. om reformationens genopdagelse af Bibelen og understregningen af retfærdiggørelse af tro som det centrale i det kristne liv; hvad det angår, står man i kølvandet på Luther og (ikke mindst) Calvin.

Når det drejer sig om dåbssynet, er det, som i mange andre frikirker, baptistisk, hvor man understreger dåben som en konsekvens af troen, altså noget som den enkelte dåbskandidat selv vælger at sige ja til.

På andre områder har Apostolsk Kirke været præget af en traditionel pinse-teologi. Det drejer sig om spørgsmålet om Helligåndens dåb, altså en specifik modtagelse af Helligånden, som på en særlig måde kan åbne op for tjeneste for Gud. Tungetalen (evnen til at udtrykke sig i et sprog, der ikke er den talende bevidst) er blevet set som det specifikke tegn på eller udtryk for modtagelsen af Helligåndens dåb og som noget, der var til rådighed for alle kristne, der ønskede at modtage den. I forlængelse af det har Apostolsk Kirkes opfattelse af nådegaverne været sammenfaldende med almen pinseteologi. Begrebet nådegaver er en betegnelse for evner og gaver, som Gud giver det enkelte menneske til gavn for andre. I det Ny Testamente er de mest omfattende lister over nådegaver at finde i henholdsvis Romerbrevet 12:4-8 og 1. Korinterbrev 12:7-11; i Romerbrevet er fokus mere på de naturlige gaver, mens 1. Korinterbrevet mere er orienteret mod de overnaturlige manifestationer. Pinseteologiens fortjeneste har blandt andet været at sætte fokus på disse ekstraordinære og overnaturlige gaver som f.eks. helbredelse, der ellers i

megen teologi har været enten oversat eller direkte benægtet. Apostolsk Kirke er på disse områder påvirket af en klassisk pinseteologi.

Ud over denne generelle påvirkning fra forskellige teologiske traditioner har Apostolsk Kirke i Danmark været præget af, at man har en International Højskole i Kolding med både elever og lærere fra en lang række nationer; der har således på Højskolen været en del lærere fra Schweiz med reformert baggrund; dette har medvirket til en tendens, som ses i mange frikirker, men har været særlig markant i Apostolsk Kirke, nemlig en internationalisering af teologien.

Indoptagelse af inspirationer fra en bred kirkelig baggrund har betydet, at Apostolsk Kirke historisk set har været økumenisk anlagt. Man har anerkendt, at man er en del af en langt større sammenhæng – ultimativt: Guds Kirke på jord – og har ønsket at leve dette ud igennem en åbenhed over for samarbejde med andre kristne. Konkret er det blevet manifesteret igennem deltagelse i fora som Dansk Frikirkeråd, Evangelisk Alliance og (i en periode) Økumenisk Fællesråd, men nok så vigtigt igennem en stor åbenhed over for at indgå i netværk og samarbejde med andre kirker om konkrete projekter på mere lokalt plan. I dette ligger der læremæssigt en anerkendelse af, at Apostolsk Kirkes eksistensberettigelse ikke er kirkesamfundet alene, og at Guds rige og Guds kirke er langt større end enkelte kirkesamfund.

Tjenesterne

Der er dog ét område, hvor Apostolsk Kirke har haft en særlig lære, en særlig teologi, og det drejer sig om synet på Kirken og opfattelsen af Kirkens ledelse. Et nøglevers, hvad dette angår, har altid været Efeserbrevet 4:11-16:

Og han har givet os nogle til at være apostle, andre til at være profeter, andre til at være evangelister og andre til at være hyrder og lærere for at udruste de hellige til at gøre tjeneste, så Kristi legeme bygges op, indtil vi alle når frem til enheden i troen og i erkendelsen af Guds søn, til at være et fuldvoksnet menneske, en vækst, som kan rumme Kristi fylde. Da skal vi ikke længere være uforstandige børn og slynges og drives hid og did af hver lærdoms vind, ved menneskers terningkast, når de med snedighed fører os på lumske afveje, men sandheden tro i kærlighed skal vi i ét og alt vokse op til ham, som er hovedet, Kristus. Ud fra ham føjes hele legemet sammen og holdes sammen, idet hvert enkelt led hjælper til med den styrke, det har fået tilmålt, så legemet vokser og opbygges i kærlighed.

Efeserbrevet er et brev til en lokal menighed med en meget omfattende vision af, hvad Kirken (i omfattende over-lokal forstand) er; det er en vision af menigheden som Kristi legeme med en konkretiseret undervisning om, hvad dette

betyder i praksis, inklusiv en omfattende gennemgang af, hvordan menigheden ledes bedst.

I Afsnittet fra Efeserbrevet er udgangspunktet, at Kristus som kirkens hoved og Herre har givet særlige tjenester til sin kirke, specifikt fem, som er de centrale i forhold til kirkens vækst og udvikling. Det kontroversielle vedrørende dette angår særligt de to førstnævnte tjenester, Apostel og Profet, idet der har været en tidsmæssig lang og teologisk udbredt forståelse af dem som tjenester, der ophørte med de første apostle, altså noget der kun vedrørte den første generation af kristne. Apostolsk Kirke har altid fastholdt, at disse tjenester var givet til hele kirken og ikke ophørte med urkirken; dette blev i mange år anset for at være Apostolsk kirkes teologiske specialitet og blev gerne omtalt som ”det apostolske syn”. Det var også en af årsagerne til, at kirken antog navnet ”Den Apostolsk Kirke”; dette blev dog senere ændret til ”Apostolsk kirke” ud fra en erkendelse af, at det apostolske som sådan ikke var noget, Apostolsk Kirke som kirkesamfund kunne tage patent på.

I de sidste tiår er der imidlertid sket væsentlige ændringer i den almene holdning til ”det apostolske syn”. Opfattelsen af apostle og profeter som noget nutidigt og samtidig væsentligt for kirkens vækst og udvikling er i større og større grad blevet fælleseje blandt en bredere kreds af pinsekristne og karismatiske kristne. De senere år har f.eks. amerikaneren Peter Wagner, der er en indflydelsesrig person i brede dele af de karismatisk orienterede kirker, David Cartledge fra den australske pinsekirke og Mike Breen med rødder i den Anglikanske kirke i England, skrevet bøger, der på en særlig måde fokuserer på den apostolske funktion i kirken i dag. Det er alt sammen udtryk for, at dét, der engang var en teologisk specialitet for den Apostolske Kirke, nu er accepteret i brede dele af den karismatiske orienterede kirkelighed, men dog ofte i fortolkninger, der kan afvige en del fra de fortolkninger, man mødte i Apostolsk Kirkes oprindelse.

I opfattelsen af den apostolske funktion er der normalt tre områder, som fremhæves:

- 1) Pioneraspektet. Evnen til at bryde igennem til nye områder og etablere nye ting i Guds Rige. Dette tager udgangspunkt i selve betydningen af ordet apostel, nemlig ”udsendt”, og i konstateringen af, at den apostolske tjeneste i det Ny Testamente i høj grad blev manifesteret igennem pionerende nybrud.
- 2) Det strategiske lederskab. I det Ny Testamente optræder apostlene som de strategiske ledere, der dirigerer og overvåger menighedernes udvikling.
- 3) Tegn og undere. De centrale nytestamentlige apostle som Paulus og Peter virker typisk i det overnaturlige med tegn, undere og helbredelser.

Der kan i forskellige sammenhænge være mere eller mindre fokus på hvert af disse elementer, men det apostolske som sådan vil som oftest defineres igennem disse tre kendetegn.

Det er ikke alene det apostolske, men også synet på det profetiske, der er blevet nydefineret i mange kirkelige sammenhænge de seneste par år. I Apostolsk kirke har man traditionelt haft en skelnen mellem den profetiske gave og den profetiske tjeneste. Den profetiske gave er hér blevet defineret ved at bevæge sig inden for rammerne angivet i 1.Korintherbrev 14:3: "...den, der taler profetisk, taler til mennesker, til opbyggelse, formaning og trøst". Den profetiske tjeneste er blevet bestemt ved at kunne bevæge sig ud over disse rammer og derfor være mere dirigerende; den profetiske tjeneste taler med større vægt og autoritet. Et nyttestamentligt eksempel på det kunne være profeten Agabus, som omtales i Apostlenes gerninger 11:28 og 21:10-11. Anerkendelsen af den profetiske nådegave har været temmelig udbredt i pinsekredse og karismatiske kredse, mens påstanden om, at man decideret kan tale om nutidige profeter, har været mere omstridt. Også her har der imidlertid været en bevægelse hen imod en mere almen anerkendelse.

Tendensen i de seneste tiår har altså været, at det, der teologisk set har været Apostolsk Kirkes særkende, har bevæget sig hen imod at blive karismatisk fælleseje.

Samtidig har man i de senere år i Danmark set en udvikling i, hvordan det apostolske syn er blevet udmøntet praktisk i forhold til kirkens ledelse.

Apostolsk Kirke har traditionelt haft en temmelig centraliseret og hierarkisk ledelse organiseret omkring Apostle. Der har de senere år været en tilbageholdenhed med at udnævne folk til apostle med navns nævnelse, idet der dog samtidig har været en fastholden ved synet af den apostolske funktion som noget centralt i kirkens ledelse. Konkret har dette udmøntet sig i en mere decentral og mindre hierarkisk ledelsesstruktur med større ansvar til de lokale menigheder. I synet på det apostolske er der sket en ændring af fokus fra struktur til funktion.

Dåbssynet

Åbenheden over for andre kristne har også på et andet område fået en praktisk udmøntning de seneste år. Apostolsk kirke har et baptistisk dåbssyn. I forlængelse af det var det i Apostolsk Kirkes oprindelse kun muligt at blive medlem af kirken, hvis man var blevet døbt med troendes dåb, altså dåb i en alder, hvor man selv kan tage bevidst stilling til at lade sig døbe som et udtryk

for en personlig tro. Dette er stadig Apostolsk Kirkes dåbsteologi, men det er nu blevet muligt at blive medlem af Apostolsk Kirke uden troendes dåb, forudsat at man anerkender kirkens dåbssyn.

Herlighedsteologien

Et af de områder, der har affødt nogle af de mest omfattende teologiske diskussioner i Apostolsk Kirke de sidste tiår, er holdningen til den såkaldte Trosbevægelse og til dennes læremæssige udtryk, herlighedsteologien.

Baggrunden for diskussionerne var den meget konkrete, at Apostolsk Kirke flere steder oplevede en splittelse, hvor markante ledere og menigheder forlod kirkesamfundet. Baggrunden for denne splittelse var bl.a. en inspiration fra den såkaldte trosbevægelse, som i firserne fandt sit mest markante skandinaviske udtryk i menigheden "Livets Ord" i Uppsala med en stor bibelskole og Ulf Ekman som leder; Ulf Ekman var en af de væsentlige inspiratorer for de mennesker, som valgte at forlade Apostolsk Kirke. Dette førte indlysende nok til en del diskussioner af den teologi, som Ekman, Livets Ord og trosbevægelsen som sådan repræsenterede, idet man dog skal erindre sig, at trosbevægelsen ikke er en entydig teologisk størrelse.

Nogle af hovedpunkterne i den teologiske diskussion var menneskesynet, den åndelige verdens karakter, lidelsens plads i den kristnes liv, forsoningen, opfattelsen af tro som sådan, og endelig var der en del diskussioner af ledelsesformer i menigheden. Hvad det sidste angår, vil man i trosbevægelsen typisk finde en temmelig hierarkisk fortolkning af den apostolske funktion. Apostlen defineres som den markante leder med den særlige salvelse, den særlige udrustning fra Gud. Der var her vigtigt for Apostolsk Kirke at markere opfattelsen af de forskellige tjenester som et samspil, hvor der ikke kan og må gives for meget magt til den enkelte person.

Mange af diskussionerne omkring menneskesynet drejede sig om, hvor vidt man kunne skille menneskets ånd ud som et særligt domæne isoleret fra legemet og sjælen, der samtidig blev defineret som det egentlige menneske; holdningen fik sit formelagtige udtryk i Kenneth Hagins formulering: "Mennesket er en ånd, der har en sjæl, der bor i et legeme". Det var det typiske menneskesyn i herlighedsteologien, der i sine mere ekstreme former blev til forestillinger om menneskets ånd som det sted, mennesket kunne herske ud fra og dermed sætte sig ud over lidelse, smerte og sygdom. I modsætning til det fastholdt man i Apostolsk Kirke et helhedssyn på mennesket som en enhed af ånd, sjæl og legeme – et helhedssyn der også er realistisk i forhold til tilværelsen på en jord, hvor synd, smerte, lidelse og død er en virkelighed. Det herlighedsteologiske menneskesyn kom til udtryk i en særlig fortolkning af forsoningen, den såkaldte JDS-lære (Jesus Died Spiritually/Jesus døde åndeligt), som blev formuleret af E.W. Kenyon (1867-1948). Hovedpointen i JDS-læren er baseret på forestillingen om ånden som det egentlige, hvorfor det centrale i forsoningen ikke er Jesu

fysiske død på korset, men det, der udspiller sig bagefter, i dødsriget. Hvis man ikke anerkender den grundlæggende forudsætning i JDS-læren, den kraftige adskillelse mellem sjæl, legeme og ånd med ånden som det egentlige, bliver hele konstruktionen temmelig spekulativ. Den fyldte imidlertid meget i de teologiske diskussioner i perioden.

Endelig fyldte divergerende holdninger til trosbegrebet meget.

Diskussionerne kan vel koges ned til det meget enkle spørgsmål: Er tro en menneskelig præstation (som der var en tendens til at mene i herlighedsteologien) eller menneskets tillidsfulde hengivelse til Gud? Meget andet kunne siges og ikke alle, der er blevet forbundet med trosbevægelsen, ville kunne identificere sig med de ovennævnte punkter, men det var de spørgsmål, der fyldte i de læremæssige debatter.

Kvindelig tjeneste

En af de mest markante udviklinger i kirkens lære inden for de seneste år med praktiske konsekvenser har været holdningen til kvindeligt lederskab i menigheden, hvor man har bevæget sig fra ikke at kunne acceptere kvinder i ledende funktioner i menigheden, f.eks. som præst, til en accept af det. I Apostolsk Kirkes første år i Danmark var kirkens kendteste medlem uden tvivl skuespillerinden Anna Larsen Bjørner, som både var gift med kirkens leder på landsplan, Sigurd Bjørner, og som selv havde en meget markant prædikantvirksomhed i såvel Danmark som andre lande. Grundholdningen var imidlertid, at de ledende funktioner i menigheden var forbeholdt mænd, hvad der også blev efterlevet i praksis; markante kvindelige ledere så man primært uden for Danmark, på missionsmarken.

Dette har man ændret holdning til inden for det seneste tiår, idet man nu vil anerkende kvindeligt lederskab på alle niveauer af Apostolsk Kirke. Dette skete som konsekvens af et længere teologisk arbejde, som udmøntede sig i en bog af Anders Bartholdy, Mand og kvinde – Det mandlige og det kvindelige i Guds frelsesplan. Denne læremæssige udvikling har kun i begrænset omfang ført til kvindelige præster i Apostolsk Kirke, mens der er kvinder i mange andre ledelsesfunktioner. På dette som på mange andre områder kan der imidlertid være en del forskelle fra menighed til menighed.

Israel

Et sidste kontroversielt område, hvor der inden for de seneste par år er sket en teologisk markering i Apostolsk Kirke, er forholdet til Israel. Apostolsk Kirke har traditionelt taget afstand fra erstatningsteologien. Erstatningsteologien repræsenterer en læsning af Bibelen, hvor kirken fuldstændig erstatter Israel. Erstatningsteologer anerkender altså den særlige rolle som det jødiske folk havde i det Gamle Testaments tid, men mener, at denne særlige rolle er ophørt med menighedens komme. Modsætningen til erstatningsteologien, som man

eksempelvis kunne benævne bekræftelsesteologien, vil fastholde og bekræfte de løfter, Gud har givet til Israel, og man ser dem ikke alle og udelukkende som opfyldt med kirkens komme. Dette førte i 1998 til en udtalelse på Apostolsk Kirkes landstævne med en klar teologisk markering imod erstatningsteologien og for bekræftelsesteologien. Denne udtalelse betegner ikke et teologisk nybrud, idet en afstandtagen til erstatningsteologien altid har været grundholdningen i Apostolsk Kirke; udtalelsen har dermed primært karakter af en præcisering af Apostolsk Kirkes holdning.

Opsummering

Opsummerende har der i Apostolsk Kirke i de sidste tiår været en læremæssig udvikling hen imod større teologisk enhed og enighed med andre kirkesamfund af karismatisk observans, hvad der både skyldes en udvikling internt i Apostolsk Kirke og en generel tendens i den frikirkelig-karismatiske del af kristenheden.

10

Af Anders Bartholdy

Kvinders tjeneste i kirken

fra midten af 70-erne til nu

Alt, undtagen ledelse og forkyndelse

I slutningen af '70'erne' og begyndelsen af '80'erne' havde kvinderne i Apostolsk Kirke stor frihed til at tjene med bøn, vidnesbyrd, mission, forbøn, i diakontjeneste, i børnearbejdet – ja, kort sagt på alle områder af menighedslivet. Dog kunne kvinder ikke deltage på ledelsesplan. Tjenesten som forstander og ældste var forbeholdt mænd, ligesom forkyndelsen og uddeling af nadver kun blev varetaget af mænd.

Kvindesynet under pres

I løbet af '80'erne' kom dette syn imidlertid under pres, da menighederne i denne periode begyndte at få besøg af kvindelige prædikanter fra udlandet. En af de første af dem var Anita Pearce fra Canada, som på en naturlig og afbalanceret måde forkyndte et klart evangelisk budskab og sang sine country-prægede lovsange med en sådan salvelse og smittende charme, at selv de største modstandere af kvindelige forkyndere måtte overgive sig, og andre udenlandske kvindelige forkyndere fulgte – nogle af dem med en stærk bekræftet tjeneste bag sig som apostle. Det efterlod kirken i en noget ambivalent situation. På den ene side oplevede de fleste det som en positiv fornyelse at have kvindelig forkyndelse. På den anden side efterlod det et læremæssigt vakuum. Det førte mange debatter med sig om, hvor grænserne for kvindelig tjeneste var. Hvad måtte kvinder tjene med, og hvad måtte de ikke?

Kvinder i forkyndelsen

I de næste år blev det mere og mere almindeligt at bruge kvinder som mødeledere og prædikanter i menighederne – især i løbet af '90'erne'. Det blev særligt læren om "mandligt dække", som blev brugt til at legitimere det. Hvis blot kvinderne tjente i underordnelse af nogle mænd, kunne de bevæge sig ud i ethvert aspekt af tjenesten. Det gav kvinderne nogle muligheder, de ikke havde haft tidligere, og selvom det ikke var overvældende mange, der trådte frem, så blev det dog mere og mere almindeligt og acceptabelt at bruge kvinder – endog i lederskab. Det førte naturligvis nogle modreaktioner med sig, som kulminerede med Johnny Noers bog, "Når Kvinder Bryder Brødet", som forsøgte at genindføre ordningen med mandlig ledelse og forkyndelse.

Læreudvalget dannes

I 1995 dannedes "Læreudvalget", hvor kirkens lærerkræfter blev samlet for at finde frem til og formulere vores lære på de områder, hvor vores hidtidige forståelse var kommet under pres. Læreudvalget bestod fra begyndelsen af: Bent Bjerring-Nielsen, Jørgen Mortensen, Johannes Hansen, Bent Christiansen, Theo Lachat, Kenneth Skov og Anders Bartholdy. Senere kom også Arne Damkjær med. De forskellige læremæssige emner blev fordelt imellem deltagerne, så man skrev om hvert sit emne, som så blev bearbejdet i fællesskab ved læreudvalgets møder.

Det mandlige og kvindelige i Guds frelsesplan

Jeg fik opgaven at skrive om kvinders tjeneste, men blev hurtigt klar over, at det ikke er muligt at forstå kvinders tjeneste isoleret. Derfor blev arbejdstitlen "Det mandlige og kvindelige i Guds frelsesplan". Det blev et spændende arbejde, som i løbet af de tre år, det stod på, flyttede os alle – ikke mindst mig – meget i vores forståelse af kvindens plads i tjenesten. Ud over læreudvalget trak vi på Ivar Larsens ekspertise som bibeloversætter og lærer, men meget typisk for den tid gik de første to år, inden vi kom i tanker om at invitere nogle kvinder med ind i samtalerne og diskussionerne. Det blev dog gjort, og vi mødtes med Annelise Mortensen, Gudrun Toldam, Inger Chercka, Marie Bastholm, Anne Marie Jensen og Bente Holmgaard, som gav deres input både der og senere skriftligt og mundtligt.

Ny lære

Arbejdet mandede ud i bogen: "Mand og Kvinde", som blev udgivet på forlaget Scandinavia i sommeren 1999. Den blev gjort til vores officielle lære omkring synet på kvinder i tjeneste og har betydet, at kvinder i dag kan tjene på alle områder af menighedslivet.

Jeg vil her kort give et resumé af to af de vigtige afsnit af bogen.

Underordnelse

- Kvindens stilling, som den beskrives i 1. Mos. 3 efter syndefaldet, har intet med underordnelse at gøre. Gud introducerer ikke et guddommeligt princip her, men forkynder blot, hvad resultatet af syndefaldet vil komme til at betyde for Adam og Eva.
- Underordnelse er et guddommeligt princip, som hører Guds rige til. Hos guddommen selv er der en klar underordnelse, men det er ikke et udtryk for et hierarki.
- **Underordnelsen er altid frivillig.** Af egen fri vilje og ved eget valg bøjer vi os under Gud i underordnelse, og af egen fri vilje underordner vi os under hinanden. Hvor underordnelse er et krav, en lov, som håndhæves af den, som man underordner sig, er den et magtredskab.
- Underordnelsen er et gensvar på Guds kærlighed og omsorg. Den er en del af kærligheden selv. At elske og at underordne sig er to sider af samme sag.
- **Underordnelse i praksis:**
Jesus bøjede sig under os, tog vores skyld på sig. Den naturlige reaktion på det er, at vi bøjer os under ham og underordner os ham. Når vi gør det, løfter han os op og sætter os ved sin side, for at vi skal regere sammen med ham på samme plan som ham. Den naturlige følge af det er, at vi giver ham ære, hvilket igen fører til, at han overøser os med gode ord og velsignelser. Sådan har Gud bestemt, at kærligheden skal fungere, og sådan vil han, at den skal fungere i ægteskabet. På den måde bliver underordnelse et redskab til at løfte os i tjenesten i stedet for at begrænse os.
- Det naturlige gensvar på, at vi bliver betjent af nogle mennesker er, at vi underordner os.
Derved stiller vi os i en position, hvor vi kan modtage det, Gud giver igennem dem. Uden underordnelse kan kærligheden ikke flyde, og vi lukker af for det gode, der kommer fra det andet menneske.
- Det er vigtigt at skelne mellem den guddommelige underordnelse og underordnelsen, som omtales i f.eks. 1. Pet. 3,1-2 og Tit. 2,5 – hvor det sker ”af hensyn til verden”.

Forkyndelse/undervisning

- **Er 1. Tim. 2,11-15 et forbud mod kvindelig forkyndelse?**
Spørgsmålet er, om dette er et generelt forbud mod al kvindelig undervisning, eller om forbudet kun er rettet imod bestemte situationer eller områder af tjeneste? Der er flere ting, der peger på det sidste.
- For det første har vi allerede set, er det ikke er almindelig undervisning, der er tale om, men om en selvbestaltet position som lærer, og det tilmed som vranglærer.
- For det andet er det Paulus, der giver forbuddet. ”Jeg tillader ikke en kvinde ...,” siger han. Paulus har en klar skelnen imellem det, der er påbud fra

Herren, og det, der er påbud fra Paulus. Vi ser det meget tydeligt i 1. Kor. 7,10-12.

- Vers 15 i kap. 2 viser os, at der er en stærk parallel mellem påbudene i 5,14 og påbudene i 2,11-15. Paulus ordinerer samme "medicin" som modgift mod forførelsen som i 5,14, nemlig ægteskab og børn, men ingen kunne drømme om at gøre 5,14 til en generel regel i menigheden.
- **Hvordan skal vi forstå 1. Tim. 2,11-15?**
Det er en stærk advarsel imod at misbruge den frihed, vi har fået i Kristus, til at gøre oprør imod den orden, Gud har givet både i menigheden og i hjemmet. Ingen kan tilrane sig noget i Guds rige. Alt bliver givet os af nåde og må modtages i ydmyghed og i sagtmodighed. Især lærertjenesten skal vi være meget forsigtige med. Jakob advarer os i sit brev mod at stræbe efter lærertjenesten, fordi læreren får en særlig hård dom.
- Vi skal altså alle være forsigtige med lærertjenesten, men kvinderne skal være særligt påpasselige. Når Paulus i 1. Tim. 2,14 gør opmærksom på, at kvinden (Eva) lod sig forlede, er det ikke tilfældigt. Han vil vise, at kvinden i sin natur er lettere at forføre. Fordi kvinden er skabt mere intuitiv, er det farligt, når hun begynder at optræde som lærer. Det er farligt både for mænd og for kvinder, men kvinden er særligt udsat.

Tjeneste og autoritet

Er 1. Kor. 11,3-16 et udtryk for, at kvinder ikke kan tjene med den samme autoritet som mænd? For at forstå det, må vi forstå to af de begreber, der omtales i afsnittet, nemlig "hoved" og "afglans".

Hoved

- At være hoved (på græsk: "kephale") betyder at have ansvar – at stå først.
- "Hoved" betyder at have ansvar for at opfylde den andens behov. Det kan aldrig være en position, men et ansvar, man til enhver tid må tage på sig!
- Mændene har derfor et særligt ansvar for at løfte kvinderne i menigheden.

Afglans

- Det græske ord, som her er oversat "afglans" er "doxa", som betyder "ære", "hæder", "herlighed", "glans", "stråleglans" eller "majestæt".
- Ordet bruges mest i NT til at betegne Guds herlighed, men kan også beskrive det, der giver ære og herlighed til mennesker. To gange bruges "doxa" i flertal om himmelske magter: Jud. 8 og 2. Pet. 2,10.
- "Doxa" betegner altså mere end blot en afspejling. Herlighed/ære har her også at gøre med Guds frelsende magt, med hans autoritet og kraft.
- Manden er Guds herlighed i forståelsen "magt og autoritet", mens kvinden er mandens herlighed i forståelsen "magt og autoritet".

- Denne magt og autoritet kommer af, at vi ligner Gud – at vi er ”hans billede”. Vi ser den samme tanke beskrevet i 2. Kor. 4,4, som taler om Kristi herlighed (magt og autoritet) i evangeliet, som synonym for, at han er Guds billede.
- Tanken er altså, at vi har fået del i Guds autoritet og kraft, fordi vi er hans ”billede”.
- Manden, som er skabt ved og til Kristus er hans billede, og har derfor autoritet i den åndelige verden, hvis han da står i et rigtigt forhold til Gud. Hvis han ikke vedkender sig at være mand, vanærer han sit hoved, Kristus, og mister dermed sin autoritet, for han har frasagt sig sin Guds-lighed som mand, skabt ved og til Kristus. Derfor må han ikke tildække sit hoved, når han beder eller profeterer.
- Kvinden er også skabt i Guds billede, men hun er det som kvinde, skabt ved og til manden. Hvis hun vil vedkende sig dette og ikke forsøger at fremtræde som mand, eller tjene på hans præmisser, har hun den samme autoritet, som Gud har givet manden. Hvis kvinden ikke vil acceptere, at hun er skabt ved og til manden, bryder hun den orden, som gør hende til et menneske skabt i Guds billede. Hun vanærer sit hoved, manden, og frasiger sig dermed sin Guds-lighed og står alene i forhold til den åndelige verden. Derved mister hun sin autoritet.
- Manden har fået autoriteten betroet, men kan ikke udføre hvervet uden kvinden. Hun er på en måde hans magt og autoritet. Ligesom Gud har gjort sig afhængig af mennesket, har han gjort manden afhængig af kvinden. Hvor hun supplerer ham, afspejler de Guds kærligheds væsen og evner at regere, styre og lede.
- **Myndighedstegnet**
Myndighedstegnet handler da om, at kvinden vedkender sig, at hun er kvinde. På Paulus’ tid var tørklædet og det lange hår et tegn på, at kvinden vedkendte sig sin kvindelighed og dermed sin afhængighed af manden. I dag er det ikke de samme ydre ting, som viser denne indstilling, men den må være i kvindens hjerte, for at hun kan tjene med autoritet.

7 teser

Vi formulerede i læreudvalget og derefter i Tjenesterådet 7 teser, som skulle udtrykke vores syn på forholdet mellem mandlig og kvindelig tjeneste:

1. Det mandlige og kvindelige er skabt af Gud og må virke sammen, for at vi har den fulde evne til at lede og styre.
2. Skriften fastholder, at der er forskel på mand og kvinde, og at vi ikke må forsøge at fjerne den.
3. Skriften giver mulighed for, at en kvinde kan tjene i alle nådegaver, tjenester eller funktioner i menigheden/kirken.

4. Mænd og kvinder kan, uanset om de er gifte eller ugifte, i henhold til Skriften bære ledelsesmæssigt og åndeligt ansvar på samme niveau.
5. En menigheds/kirkes ledelse udgør et team og må normalt bestå af både mænd og kvinder, så der kan blive en sund balance imellem de forskellige sider af tjenesten, og for at den mangfoldighed og rigdom, som er i Gud, må kunne udfolde sig frit i menigheden/kirken.
6. Manden er fra skabelsen udrustet til på en særlig måde at bære ansvar på forskellige niveauer. Derfor er det naturligt ud fra en skriftsmæssig forståelse, at der er flere mænd i en ledelse end kvinder, men det er ikke en regel.
7. Det endelige ansvar i en menigheds/kirkes ledelse bæres som oftest af en mand, men Skriften giver mulighed for, at det kan være en kvinde.

11

Af Eva Ravn Mønbak

Kirken og Israel

Apostolsk Kirke i Danmark har en lang og grundfæstet tradition for forståelse og interesse for Israel. Alligevel står Kolding-stævnet i 1998 som en milepæl i kirkens holdning til Israel. Ved en speciel højtidelig fællessamling oplæste landsleder Johannes Hansen en erklæring, der giver udtryk for Apostolsk Kirkes syn på Israel.

Erklæringen

I anledning af 50-året for staten Israels genoprettelse fremsætter vi som Apostolsk Kirke i Danmark følgende erklæring:

Ved Jesus Kristus vor Herre og Israels Messias, som menneske kommet af Davids slægt (Rom. 1,3), er vi som kristne åndeligt forbundne med det jødiske folk. I sin søn, Jesus Kristus, har Israels Gud åbenbaret sin evige kærlighed. Jesus, som er vor fred, har ved sin forsoningsdød skabt grundlaget for forsoningen mellem jøder og kristne (Ef. 2,11-18), og han skal vende tilbage til denne jord og fuldt ud genoprette alt (Ap.g. 3,20-22).

Gud, som er verdens skaber og historiens Herre, har gennem en evig pagt udvalgt Israel til at være sit ejendomsfolk og vidne om Guds frelsesplan for verden (1. Mos. 17,7; 5. Mos. 14,2; Es. 43,10-12). Målet med Israels udvælgelse er at bringe velsignelse til alle jordens folkeslag (1. Mos. 12,3). Guds udvælgelse af Israel har alene sin grund i Guds nåde, den skyldes ikke Israels fortjeneste

(5. Mos. 7,6-7). Eftersom Gud ikke fortryder sine nådegaver og sit kald, forbliver det jødiske folk til alle tider elskede af Gud (Rom. 11, 28-29). Skriftens vidnesbyrd er, at hele Israel skal frelses (Rom. 11,25-27) ved tro på Kristus.

Jesu komme som Israels Messias fornyr og bekræfter Guds løfter til Israel (Rom. 15,8; Rom. 11,28). Konsekvensen heraf er, at den kristne menighed ikke erstatter Israel i Guds frelsesplan. Guds pagtstroskab over for Israel har betydning for Kristi menighed. Vi er med apostlen Paulus' ord indpodede i det ægte oliventræ, som er Israel (Rom. 11,17-18). Ved at se på Israel vil vi som kristne få en dybere forståelse af, at Gud er med sin menighed, fordi han er med Israel.

I Guds nådespagt med Israel står landløftet centralt (1. Mos. 17,8). I dag er vi vidner til, at Gud fører sit folk tilbage til landet Israel, som Gud har givet det jødiske folk til evig ejendom (Jer. 16, 14-15). Vi tror, at staten Israels genoprettelse i vor tid og det jødiske folks fortsatte tilbagevenden hertil er en opfyldelse af bibelske profetier, som til sidst vil lede til fred og velsignelse for alle folkeslag (Es. 65, 17-25).

Vi er taknemmelige over den åndelige arv, som vi har modtaget gennem det jødiske folk (Rom. 9,4-5). De fik Guds ord betroet (Rom. 3,2) og har bevaret det.

Vores anerkendelse af Israel er ikke nødvendigvis identisk med en uforbeholden accept af alle staten Israels beslutninger og handlinger.

Vi tror, at Gud også ønsker velsignelse og frelse for det arabiske folk og står ved sine løfter til Ismael (1. Mos. 16,10; 1. Mos. 17,20-21).

Vi må aldrig glemme de rædsler, som det jødiske folk har gennemlevet i det, der skulle være et kristent Europa. Vi bekender, at der i kristenheden i århundreder har været en antijudaistisk teologi, som har været med til at skabe et jødehad. Vi tager afstand fra enhver form for antisemitisme og opfordrer alle kristne til at besinde sig på Holocaust, hvor 6 millioner jøder blev dræbt.

På grund af den helt unikke forbindelse, vi som kristne har til det jødiske folk, opfordrer vi alle kristne til at bede for Israel og yde omsorg og støtte (Salm. 122,6; Es. 49,22).

Særstilling

Denne officielle erklæring fra Apostolsk Kirke i Danmark udtrykker klart, hvad der er kirkens forståelse af og holdning til det jødiske folk og Israel. Med denne erklæring indtager Apostolsk Kirke en absolut særstilling blandt de danske kirkesamfund. Med undtagelse af Det Lutherske Verdensforbund, der i 1964 i Løgumkloster udsendte en fordømmelse af antisemitisme, er Apostolsk Kirke den eneste protestantiske kirke i Danmark, der har en officiel holdning til Israel.

Erklæringens overordnede teologiske temaer

Erklæringen er grundfæstet i kristologien, og tager derfor sit udgangspunkt i Jesus "kommet af Davids slægt", gennem hvem alle kristne er bragt i en tæt forbindelse til det jødiske folk. Erklæringen indledes med en understregning af det unikke bånd mellem kristne og jøder, og der udtrykkes taknemmelighed over denne åndelige arv. Dernæst understreger erklæringen, at det jødiske folk er Guds pagtsfolk med en åndelig tjeneste for Gud, og dermed tages der klart afstand fra erstatningsteologien. Det jødiske folk lever i dag i en pagtsrelation med Gud. Gud har ikke forkastet sit folk, som Paulus understreger. Frelsehistorien grunder sig i Guds pagtsroskab, og Israels fortsatte udvælgelse bekræftes, hvilket ifølge Skriften skal have som resultat, at "hele Israel frelses ved tro på Kristus".

Centralt i erklæringen står landløftet. Det er vigtigt, at erklæringens omtale af landløftet ikke kun formuleres i teologiske termer. Landløftet betyder i dag helt konkret en anerkendelse af staten Israels genoprettelse som en opfyldelse af Guds løfter. Men erklæringens teologiske anerkendelse af staten Israel har selvsagt intet at gøre med en accept af alt, hvad der foregår i Israel. Israel er dog som folk og land det tydeligste referencepunkt for en forståelse af, hvordan Gud handler i historien. Som Gud er trofast over for Israel, er han trofast over for sin menighed.

Gud er trofast over for alle sine løfter, også den velsignelse som er lovet Ismaels børn, araberne.

Erklæringen rummer en klar afstandtagen fra antisemitisme og en besindelse på Holocaust. Kristenheden har i århundreder været med til at skabe et jødehad, som den moderne antisemitisme kan støtte sig til og bygge videre på, derfor er det betydningsfuldt, at erklæringen eksplicit omtaler den traditionelle antijudaiske teologi og dens lange og smertelige virkningshistorie.

Erklæringen afsluttes med en understregning af det unikke bånd mellem Israel og den kristne menighed. Med intet andet af jordens folk har menigheden en sådan åndelig forbindelse. Heraf følger menighedens forpligtelse til forbøn for Israel samt omsorg og støtte.

Erklæringen i et kirkehistorisk perspektiv

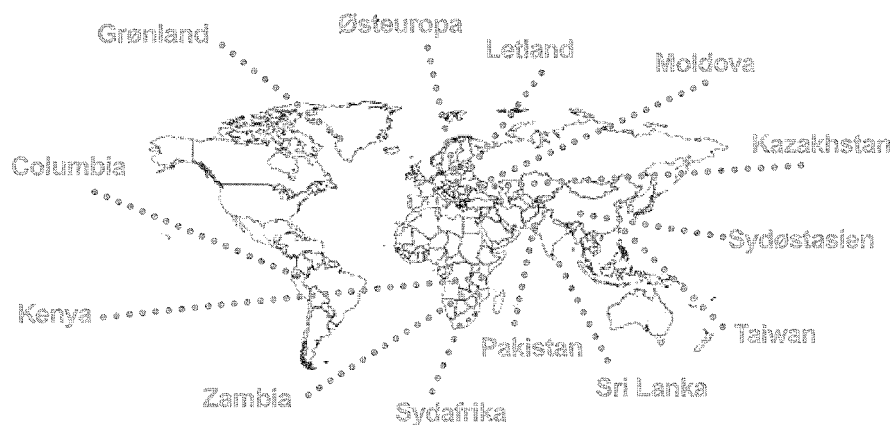
Selv om Apostolsk Kirke med sin Israel-erklæring indtager en særstilling på nationalt plan, gør den det dog ikke internationalt set. Siden 2. Verdenskrig er der fra Den katolske Kirke og mange forskellige protestantiske kirkesamfund kommet officielle erklæringer om disse kirkers Israel-syn.

Udviklingen i forholdet mellem kristne og jøder siden anden Verdenskrig er en af den nyere kirkehistories mest betydningsfulde begivenheder. To store rystelser gik gennem den kristne verden efter anden Verdenskrig. Først chokket over Holocausts rædsler. Det faktum, at 6 millioner jøder blev udryddet i et Europa, der i århundreder havde været under kristendommens påvirkning, fremkaldte selvransagelse og en erkendelse af medansvar. Dernæst er der det, man kan kalde det teologiske chok, som mange kristne oplevede ved staten Israels oprettelse i 1948. Kirkerne havde i århundreder troet, at det jødiske folk var dømt af Gud til at leve i evigt eksil. Mange kristne havde derfor for længst åndeliggjort termerne Israel, Zion og Jerusalem. Påstanden om, at den kristne kirke er det nye, sande, åndelige Israel, fremføres første gang af kirkefaderen Justin i det 2. årh. Jøderne kom til at stå som et forkastet folk, og denne anklage har fulgt jøderne i århundreder. Den epokegørende nyorientering i nogle kirkers forhold til det jødiske folk og Israel efter anden Verdenskrig gør klart, at når Bibelen taler om Israel, Zion og Jerusalem, så drejer det sig om nogle konkrete, geografiske og nationale størrelser i Mellemøsten. Staten Israels genoprettelse i vor tid viser, at Guds ord skal tages for pålydende. Mange kirker kan gå langt i deres anerkendelse af det jødiske folk, men ud af en repræsentativ gruppe på 40 kirkelige erklæringer er der kun 6, og Apostolsk Kirke er en af dem, der klart tilkendegiver en anerkendelse af staten Israels genoprettelse og det jødiske folks tilbagevenden hertil som en opfyldelse af bibelske profetier.

De kirkelige erklæringer rummer revolutionerende tale. Ikke på noget tidspunkt, siden Paulus skrev Romerbrevet 9-11, har kristne kirker talt så tydeligt og så bibelsk sandt om det jødiske folk og Israel som netop i vores tid.

Det er i sandhed værd at fejre ved dette 80-års jubilæum, at Apostolsk Kirke i Danmark også i forholdet til Israel ”kan høre, hvad Ånden siger til menighederne”!

– det handler om at række ud ...

Du kan være med til at støtte missionsarbejdet rundt om i verden ved at indbetale et gavebeløb enten via din egen menighed eller direkte på AKM's girokonto: 205 6666

www.apostolic.dk

Apostolsk Efterskole - Kildevæld

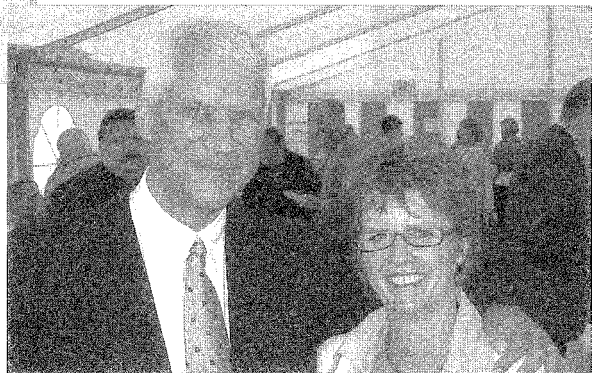
Grethe og Verner Jensen pionerede Den Apostolske Efterskole, som først havde til huse på Højskolen. 'Den nye skole' blev indviet 1981. Grethe og Verner Jensen var leder for skolen i 23 år, fra 1956 til 1984.

Birthe og Bent Christiansen blev den 14. juli 1984 indsat som nye ledere for Apostolsk Efterskole. De kom fra en forstandergerning i Brønderslev. Bent Christiansen havde desuden i en årrække været leder for Apostolsk Kirkes Ungdomsudvalg.

I 1991 blev Marie og Henning Nisgaard indsat som nyt skolelederpar. De kom fra en skolegerning i Herning. Året efter startes Euroclass som 11. klasse. Der er stor søgning til skolen, som udvides så der er plads til 94 elever. Tankerne om en ungdomsskole på Sjælland opstår og realiseres i 1996.

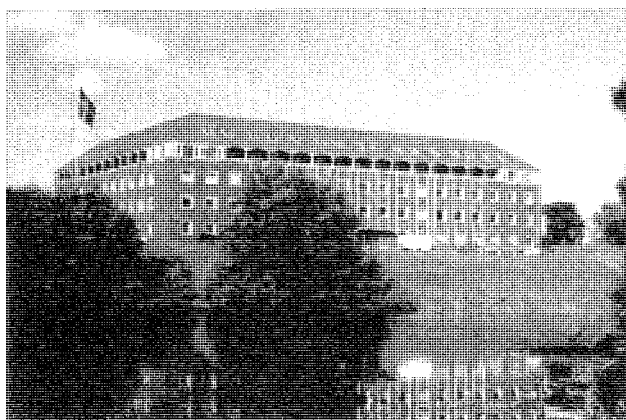

I 1999 blev Helle og Erling Thyde indsat som forstanderpar efter Marie og Henning Nisgård. Skolen, som nu hedder Kildevæld, efter et naturskønt område nær skolen, bliver en juridisk selvstændig enhed helt adskilt fra Højskolen. Søgningen til skolen er stadig stor, og man påbegynder endnu en større udbygning i 2006.

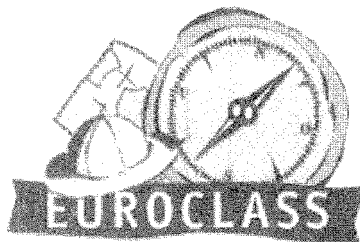

Kate og Jan Dufke startede, i 1996 'Skovbo Efterskole' med omkring 80 elever.

Højskolen begyndte i 1939 på gården 'Kristinesminde' med 27 elever. I 1946 påbegyndtes udgravningen til 'den nye skole', der som anerkendt folkehøjskole indvies 1955 med Sigfrid Beck som forstander. 1991 bliver Bent Christiansen ny forstander. 'International Apostolsk Højskole' (IAH), har omkring hundrede elever fra mange nationer. Skole tilbyder både grundlæggende bibelske, såvel som specielle linefag: Rådgivning, Medie, Drama, lederline, musik og et Bachelorprogram.

1992 åbnede Inge og Jørgen Fuch dørene for 'Euroclass' - et 11. skoleår, der fungerer som en ungdomsbibelskole. Med godt 25 elever rejser de i Europa, Asien, Sydamerika og Afrika 10 uger af året.

12

Af Gudrun Toldam

Kvinder i Apostolsk Kirke

Dette afsnit af vores jubilæumsbog skal omhandle den udvikling, der er sket inden for de sidste 30 år på området omkring kvindelig tjeneste.

Der har i Apostolsk Kirke i Danmark altid været tradition for, at rigtig mange kvinder var medlemmer, og mange af dem har igennem årene været meget aktive på mange forskellige områder: som missionærer, som søndagsskoleledere, som medarbejdere, som dem der holdt mange af trådene i hånden på det praktiske område, som korledere og som lejrledere o.m.a.

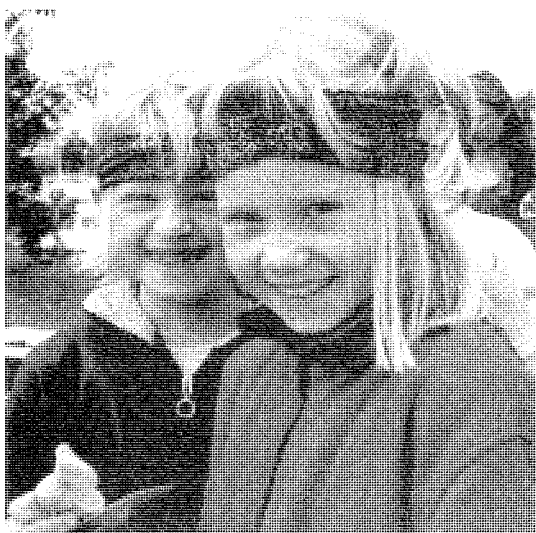
I kirkens første år

I kirkens første mange år – lige efter den store vækkelse i Wales, som vores kirke udsprang af – var der flere meget markante, kvindelige personligheder, som var med til at tjene i og lede kirken. Der var Anna Larssen Bjørner, den meget kendte og feterede skuespillerinde, som forlod scenen og rejste landet rundt og grundlagde nye menigheder sammen med sin mand Sigurd Bjørner. Der var Ruth Gram Hansen, som sammen med sin mand Axel Gram Hansen, var en frontfigur i menigheden i København og gik ind i et stort socialt arbejde ud fra kirken under og efter anden verdenskrig. Der var evangelisten Mercedes Jensen, som rejste land og rige rundt med sin guitar (på trods af manglende fingre) og som evangelist fik mange mennesker til at finde en personlig tro på Jesus. Men alt det ligger en generation længere tilbage end det, dette jubilæumsskrift skal skildre.

Undervisningen og forkyndelsen om kvinders tjeneste

Da jeg kom ind i kirken i 1964 som ung pige med baggrund i folkekirken, så jeg mig om i fællesskabet og konstaterede, at der på det tidspunkt ikke var mange synlige kvinder i de offentlige gudstjenester og møder rundt om i landet. Hvad mon der var sket fra Anna Larsen Bjørners tid og til da?

Det kan der være flere forklaringer på. Men en af de væsentligste årsager har nok været den undervisning og forkyndelse, som blev givet i den tidsperiode. Alle kirker og kristne forsamlinger, som bekender sig som bibeltro, vil til alle tider være meget optaget af, hvad Bibelen, Guds ord, siger om liv og lære. Og i den periode blev vi undervist i, at når Paulus skrev i sine breve at ”kvinderne skal tie i menighedsforsamlingen”, og ”at optræde som lærer tillader jeg ikke en kvinde”, så måtte vi tage det alvorligt.

Samtidig var der også i løbet af årene kommet strenge religiøse regler om, at kvinderne ikke måtte klippe deres hår, skulle gå sømmeligt klædt, have tørklæde på når de bad, og hvis de skulle tjene med noget offentligt, skulle det være under ”dække” af en mand – altså forstået på den måde, at manden skulle være den endeligt ansvarlige for det, hun gjorde eller sagde. Det lagde jo helt klart en stor dæmper på, hvad man så kunne forestille sig som kvinde at kunne bidrage med i den apostolske familie. Dette var ikke enestående for vores kirke, men var generelt regler og forskrifter, som man så i de frikirkelige forsamlinger på den tid.

Måske er det lidt typisk, når en kirkelig retning går fra at have været en meget levende vækkelsesbevægelse til at blive mere etableret og institutionaliseret. Her tager mændene over og får lagt nogle linjer, og ganske umærkeligt, uden at nogen har haft onde bagtanker, så bliver den kvindelige del af livet og tjenesten undertrykt og sat på plads.

Skaberen skabte dem...

Vi tror jo på, at Gud skabte mennesket i sit billede, som mand og kvinde. Dvs., at i Skaberen selv findes der det maskuline og det feminine, og Gud har ønsket, at vi skal give udtryk for hans væsen, både mænd og kvinder. Der står i skabelsesberetningen, hvordan Gud indsatte dem begge – Adam og Eva – til at herske over jorden. Ved den store katastrofe, syndefaldet, gik den plan i stykker, og allerede dér blev manden og kvinden skilt ad.

Ved genoprettelsen, da Jesus kom og forsonede os med Gud igen, tror jeg, at mennesket – manden og kvinden – blev genindsat i den samme, oprindelige

funktion: at vi sammen skal herske over jorden og over det onde. Det gør vi bedst i fællesskab. Så det er den egentlige begrundelse for at skulle tro på, at kvinder også skal tjene i vores kirke.

Læreudvalgets arbejde i 1990'erne

Da vi i Apostolsk Kirke i Danmark, i det der kaldes Læreudvalget, midt i halvfemserne tog spørgsmålet om kvinders tjeneste op til revurdering, var vi en gruppe kvinder, der på et tidspunkt blev inviteret med ind i det udvalg for at bidrage med input til debatten. Det var interessant at tale om de ting, og på grundlag af Læreudvalgets arbejde skrev Anders Bartholdy bogen: "Mand og Kvinde – det mandlige og det kvindelige i Guds frelsesplan".

Den bog fik stor betydning for den kvindelige tjeneste i vores kirke. Igennem de studier, som blev gjort, fandt man ud af, i hvilken kontekst Paulus havde sagt de før omtalte citater, at det skal forstås i den sammenhæng og i den kultur, det er sagt i, og at man aldrig kan danne lære ud fra et enkelt skriftsted i Bibelen, men at summen af det skrevne er sandheden, dvs., ting skal være beskrevet mere end ét sted i Bibelen, for at man kan konkludere, at det er "Guds Ord".

Konklusionen på dette store stykke arbejde blev: at der ikke er noget tjenesteområde i Apostolsk Kirke, som ikke kan varetages af en kvinde.

Det blev en kæmpe stor forløsning for mig personligt, og jeg tror også for mange andre kvinder i vores kirke. Jeg kunne næsten mærke det som en fysisk lettelse, da det blev besluttet og nedfældet på papir. Det var følelsen af, at noget omsider blev rigtigt.

Kvinder i tjeneste i andre verdensdele

Den proces, vi gennemlevede her i Danmark, kom på et tidspunkt, hvor man også andre steder i verden havde været i gang med en lignende proces. Som tolk i forskellige sammenhænge har det været til meget stor inspiration for mig at møde – og tolke for – markante kvindelige prædikanter fra bl.a. Sydafrika og USA, som med den største selvfølgelighed har tjent med stor åndelig autoritet. Det var også en meget stor oplevelse for mig for nogle år siden at få lov til at være med til en stor konference i Sydney, Australien, og der kunne tilbringe et par timer i samtale med Marie Cartledge, enke efter nyligt afdøde David Cartledge. Hun fortalte om, hvordan hun og hendes mand – specielt hendes mand – havde kæmpet for, at kvinderne i Assemblies of God (og andre kirkesamfund) i Australien skulle blive sat fri til at kunne tjene på lige fod med mænd. Hun mener selv, at det er en af de faktorer, der har været medvirkende til den store vækst i frikirkerne i Australien. David Cartledge skriver i sin bog "The Apostolic Revolution" i konklusionen på det afsnit, han kalder 'Kvinder i tjeneste': "Hvis det er muligt for en kvinde at være profet, (hvilket han lige har begrundet, hvorfor han mener hun kan) kan jeg ikke se nogen grund til, at en kvinde ikke også kan være apostel!"

Women Aglow

I dette afsnit vil jeg blot som en sidebemærkning nævne den store, internationale organisation Women Aglow. Mange kvinder fra Apostolsk Kirke i Danmark har igennem årene modtaget megen god undervisning og fået meget opmuntring og hjælp igennem denne organisations møder og konferencer. Man kan spørge sig selv, om disse parakirkelige organisationer er opstået, fordi kirkerne og menighederne ikke helt har levet op til det, Gud havde villet med dem. Så har Gud "været nødt til" at lade nogle sideskud skyde op på sit træ, menigheden på jorden. I disse år er Women Aglow i Danmark ledet af en kvinde fra Apostolsk Kirke, og der er stadigvæk rigtig mange kvinder, der finder deres personlige tjeneste og funktion igennem Aglow's møder, og derefter kommer "hjem" i deres egne menigheder og kirker og tjener endnu mere helhjertet der.

Situationen i dag

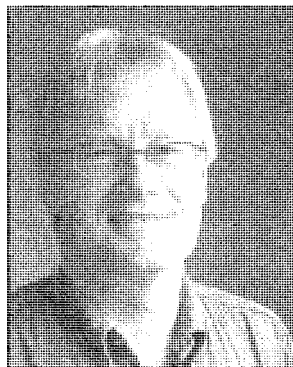
Siden beslutningerne i kirkens tjenesteråd i slutningen af halvfemserne om at kvinder kan fungere i alle former for tjenester i vores kirke, har vi set en begyndende tilgang af kvinder i forskellige tjenester. Vi har haft en kvindelig menighedsforstander, der er kvinder i de fleste ledergrupper og et par kvindelige medforstandere. Det er også blevet mere almindeligt at se kvinder på talerstolen ved vores årlige sommerkonference i Kolding.

Vi mangler stadigvæk at se, at vores ledende råd bliver beriget med kvindelige tjenester, men det vil helt sikkert komme i de kommende år. Det tager tid at ændre ting, som har været så indgroet igennem mange år. Vi skal vænne os til at tænke i begge køn, når vi tænker potentielle nye ledere.

Komme dit rige! Ske din vilje!

Ideen med at få flere kvinder involveret i den synlige tjeneste i kirken er ikke et spørgsmål om kønskvotering eller om, at kvinder skal gøre åndelig karriere på lige fod med mænd, men meget mere et spørgsmål om, at det simpelthen er et bedre udtryk for, hvad Gud vil vise verden. Når vi beder: "Komme dit rige!" så er der i Guds riges udtryk her på jorden ikke et korrekt billede af Skaberen selv og hans rige, hvis ikke en vis del af det feminine kommer til udtryk. Farverne og kreativiteten, omsorgsdelen og oplæringen af unge og nye kristne kommer rigere til udtryk, når der også er kvinder med i alle ledergrupper og funktioner i vores kirke.

Så i de næste 30 år håber jeg, at vi kan få øje på alle de skønne gaver, Gud har givet os - Paulus har jo skrevet i sit brev til menigheden i Efesus at: "Jesus steg op til det høje og gav os gaver". Disse gaver er mennesker, som gerne vil tjene i kirken i dag - også kvinder.

13

Af Jørgen Andersen

Apostolsk Kirkes Børne- og Ungdomsarbejde

Det var ikke en let beslutning for menighederne rundt om i landet at etablere de kommunalanerkendte børne- og ungdomsforeninger. Men i løbet af '70'erne' havde de fleste menigheder gennemført strukturændringen i hele børne- og ungdomsarbejdet. Landsudvalget for Børne- og Ungdomsarbejdet i Apostolsk

Ifølge Danmarks Statistik gik omkring 40.000 danske børn i søndagsskole i begyndelsen af 1900-tallet på en given søndag. I 1939 havde også Apostolsk Kirke et vidtforenet søndagsskolearbejde med 34 søndagsskoler, 112 medarbejdere og 1025 børn i søndagsskole. I 1971 organiserede Apostolsk Kirkes søndagsskoler og juniorklubber sig som "Landsudvalget for Børne- og Ungdomsarbejde" (LFBU). Der registreredes året efter 41 søndagsskoler med 150 medarbejdere og 1985 børn. Billedet ovenfor er fra søndagsskolen i Helsingør 1953.

Kirke LFBU begyndte så at undersøge mulighederne for at blive medlem af Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF). Dette ville give mulighed for at få del i tips- og lottomidler, hvilket så ville være med til at give flere økonomiske muligheder i de forskellige arbejdsgrene. Det tog imidlertid nogle år, inden medlemskabet var i hus, og der begyndte at flyde penge til Apostolsk Kirkes Børne- og Ungdomsbevægelse (AKBU), som vi i mellemtiden havde valgt at kalde os. I den periode, hvor vi arbejdede med ansøgningen til DUF, gjorde vi en del anstrengelser for at lave registreringer af antallet af børn, juniorer, teenager og unge, der kom i vore klubber.

Vi fandt ved de udsendte spørgeskemaer ud af, at der var søndagsskole, eller der blev afholdt børnemøder i alle de byer, hvor der var en menighed. Der var også et juniorarbejde i alle byer og teenagearbejde i stort set alle byer. Ungdomsmøder blev afholdt i ca. 75 % af byerne. Samlet set var der i 1982 et deltagerantal på 1820 i aldersgruppen 0 til 25 år.

Vi foretog denne registrering i 4 år og måtte konstatere, at antallet var svagt faldende. Senere blev der indført årligt medlemsregistrering for foreninger, der var medlem i Dansk Ungdoms Fællesråd.

AKBU havde på daværende tidspunkt en Materialecentral. Det vil sige en mindre samling af undervisningsmaterialer til aldersgruppen 2 til 12 år. Den er med tiden vokset sig meget større, således at vi i dag har den største samling af undervisnings- og aktivitetsmaterialer set med frikirkeøjne. Vi har i dag hen ved 1000 varenumre. De fleste ting kan lånes, men vi sælger også en del og formidler salg af mange slags børnematerialer til frikirker og skoler. Vi arbejder hele tiden med at modernisere disse tilbud.

I 1985 fik AKBU mulighed for at ansætte en børnekonsulent. Det var meningen, at denne børnekonsulent skulle arbejde med at finde nye og egnede materialer og besøge klubberne for at inspirere og hjælpe medarbejderne ude i byerne. Vi har siden 1985 i ubrudt række haft en børnekonsulent ansat til at varetage disse opgaver, som i sit udgangspunkt har været de samme siden '85.

Desværre har vi gennem årene oplevet, at der kommer færre og færre børn i børnearbejdet, til trods for at der bliver gjort et kæmpe arbejde i de forskellige byer. Men vi må samtidig også sige, at vi står stærkt i vort børnearbejde set i forhold til, hvordan hele det kirkelige billede ser ud.

Som landsorganisation har vi fået mulighed for at hjælpe på forskellige måder.

Vi har været med til at udgive forskelligt undervisningsmateriale gennem årene, vi har været med i oversættelse af flere tekstrækker, hvoraf mange sikkert husker Hjerte til Hjerte, som var en stor fælleskirkelig satsning med mange oversættere, og en periode havde man én ansat til at rejse rundt og hjælpe med at komme i gang med materialet.

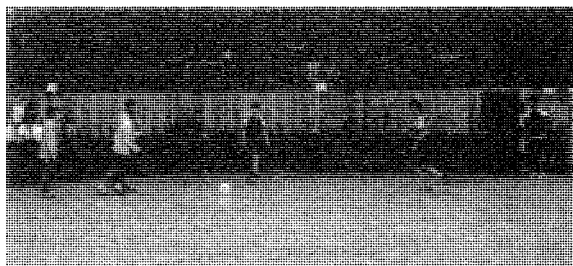
Vi har også i perioder haft økonomisk mulighed for at have en teenage- og ungdomskonsulent ansat til at være inspirator for teenage- og ungdomsarbejdets

medarbejdere. Der blev arrangeret forskellige events, afholdt kurser og ledertræning.

Igennem mange år blev der hvert år afholdt kurser for børne- junior- og teen-agemedarbejdere en gang om året. Her var der inviteret forskellige undervisere, og der blev virkelig skruet op for den kreative hane.

Boldstævner

I 1990 begyndte vi at arrangere børneboldstævne. Efterskolen i Kolding havde igennem flere år haft boldstævner, hvor også junior- og teenageklubberne kunne deltage. Men vi så nødvendigheden af, at der også var noget for de mindre børn, så derfor satsede vi på aldersgruppen 1. klasse til og med 8. klasse. Det blev fra starten en stor succes. Der deltog op mod 300 børn. Disse børneboldstævner foregik i Kolding, men også på Sjælland var der sådanne årlige samlinger, hvor børn og medarbejdere mødtes til fodbold. På Sjælland blev boldstævnerne afholdt i byerne på skift, og det var så den by, stævnet afholdtes i, der stod med det praktiske arrangement. Der blev lejet en skole, og så gik det ellers løs i gymnastiksalen eller i skolens hal. Et år blev det afholdt i Næstved, og der var nogle af børnene, der havde taget papirkonfetti med, hvilket var ganske festligt at se på, når det blev strøet ud over de hold, der spillede. Dog var der lige den detalje, at disse små papirstykker kom til at cirkulere i hallens ventilationsanlæg, som ikke kun betjente hallen, men også andre lokaler. Skolens pedel syntes ikke så godt om dette, og han mente det kunne medføre brandfare, så der forestod lidt af en oprydningsopgave. Men vi havde en rigtig god dag med mange glade børn og en festlig afslutning.

Børnefestivaler

Nogle år senere gik vi i gang med at arrangere børnefestivaler. Tanken er at samle børnene til forskellige events: om foråret til børneboldstævne, om sommeren sommerlejr samt de store arrangementer under landsstævnet, men vi syntes, der manglede noget om efteråret.

En børnefestival består af mange forskellige indslag. Dagen begynder med en samling med masser af sang, børnelovsang samt undervisning. Derefter er der nogle timer, hvor der er tid til at prøve aktiviteterne ved de mange forskellige opstillede boder, som børnene selv har med, eller vi stiller op. Det koster 50 øre at prøve en aktivitet ved en bod. De penge, der kommer ind ved boderne, går hvert år til et af Apostolsk Kirkes missionsprojekter. Opfindsomheden til aktiviteter ved boder er stor: lakridsspising, flødebollekastemaskine, sminkebod, vafler, pandekager, visdomsbod, sømblok, overførings-tato-mærker, popcorn, skattejagt o.m.a. Under festivaler og boldstævner har vi gang i vores mobile

burger/pølsebod og sliksalg, så ingen behøver at sulte. Målet med disse arrangementer er helt klare: børnene får mulighed for at møde venner og kammerater og høre om Jesus. Vi har en årrække afholdt børnefestival hvert år i Jylland i forskellige byer i oktober måned. I år har vi endvidere afholdt en børnefestival på Sjælland i København.

I 1995 ansatte LFBU så en forretningsfører til at varetage de stadigt voksende administrative opgaver. Opgaven er at koordinere de mange arrangementer som LFBU står med. Både kurser og det fælleskirkelige arbejde har været inde i en meget stor udvikling.

Lise Daugaard og May-Britt Hedegaard

Himmelstormer og Ministormer

Under sommerstævnet, Koldingstævnet, har vi i mange år haft ansvaret for, at børn får budskabet om Jesus. Det startede som børnemøder i kirken på Lykkegårdsvej for de mindste børn, og et par år senere ved søen for de lidt større børn, her var alderen 11-13 år. I dag er vi i nærheden af 300 børn og 30 medarbejdere. Et stort telt ved søen samler aldersgruppen 9-13 år. Dem kalder vi Himmelstormerne. Et andet telt på den ene høj samler børn i alderen 4-9 år. Det er Ministormerne. En stor flok medarbejdere laver et spændende program for dem hver

formiddag og en eftermiddag i stævneugen. I flere år har vi deltaget ved formiddagsmødet fredag formiddag. De sidste tre år har vi haft ansvar for fredag formiddag som familiegudstjeneste.

Fælleskirkeligt samarbejde

I rigtig mange år var der fælleskirkeligt børnesamarbejde i to organer, Dansk Søndagsskole Union og Frikirkernes Børneudvalg. Disse samarbejdsorganer har i mange år udgivet tekstrækker og andet undervisningsmateriale til glæde og hjælp for børn og medarbejdere. I 1990 valgte man at nedlægge Dansk Søndagsskole Union.

Nye samarbejdsformer vandt frem. Samarbejdet kom mere til at dreje sig om ”sager”, om arrangementer, og blev også udvidet til teenage- og ungdomsarrangementer.

Refill

I 1992 var der en gruppe frikirker, der begyndte at lave kurser specielt for teenagemedarbejdere. Vi kom med i det, der nu i mere end 10 år har været den

årlige teenage- og ungdomslederkonference under navnet Refill. Deltagerantallet har været på omkring 400 ledere fra de fleste frikirker i landet samt folkekirken. Disse konferencer har bragt meget inspiration og nytænkning med sig. Refill står nu ved en ny skillevej, og det bliver meget spændende at se, hvad der kommer til at ske. Vort teenagearbejde i byerne har i en del år kørt på noget nær vågeblus, og i øjeblikket er der kun aktivt teenagearbejde i 8 -10 byer.

Ungdomsmagasinet TVÆRS

Der blev i starten af 90'erne startet et fælleskirkeligt teenage- ungdomsmagasin Tværs, som vi kom med i et par år efter dets start. Det var et samarbejde, hvor følgende kirkelige børne- og ungdomsorganisationer deltog: Baptisternes Børn og Unge, (BBU) Missionsforbundets Børn og Unge, (MBU) Metodistkirkens Børn og Unge, (MBUF) samt Danmarks Unge Katolikker, (DUK). Et spændende og meget udviklende projekt, med en redaktør og 10-12 "journalister" fra de deltagende organisationer, der skrev til bladet. Bladet blev sendt gratis til teenagere og unge i de deltagende børne- og ungdomsforbund. Bestyrelsen, som tog ansvaret for både artikler og økonomi, bestod af en repræsentant fra de deltagende organisationer. Efter nogle år måtte vi nedlægge bladet, da der ikke var fælles vilje til at vedblive med at bruge penge på projektet.

Børnemedarbejderkonference

I 1999 blev vi i LFBU spurgt, om vi ville være med til at lave en konference for Børnemedarbejdere. Der havde været en lignende konference i England, hvor nogle fra Danmark havde deltaget, og de syntes, vi skulle lave en i Danmark. Vi kastede os ind i projektet og begyndte et samarbejde med alle landets frikirker samt Dansk Oase Bevægelse og Evangelisk Børnemission. Det er blevet til flere års meget frugtbart samarbejde inspireret og beriget af de britiske tjenester til børn, som vi kom i kontakt med. Vi har ofte besøgt lederne af den organisation i England, der hedder Kingsway, Childrens Ministry, et fælleskirkeligt forlag, der laver undervisningsmateriale til børn og en gang om året samler omkring 1500 børnemedarbejdere til konference i Eastbourne i England.

Første konference blev et brag af en succes. Der blev ved med at komme tilmeldinger, så da vi nåede 750 deltagere måtte vi stoppe for tilmelding. Det gav

arbejdsopgaver, der langt oversteg, hvad vi havde forventet, så der var nogle hektiske dage med enkelte ”feberredninger”.

Næste konference fandt sted i marts 2004. Denne gang satte vi et maksimalt deltagerantal på 500, hvilket passede lidt bedre. Konferencerne afholdes på en folkeskole i Odense.

Som optakt til den anden konference besøgte jeg sammen med to af talerne fra England flere byer, hvor vi afholdt 4 møder og talte med præster og menighedsledere om vigtigheden af, at menighederne har et aktivt børnearbejde. Det var en meget spændende og givende tur, og vi mødte mange præster fra forskellige kirker.

Det er spændende at blive enige om indhold og linje i konferencerne. Vores børnekonulent Lise Daugaard har været konferencekoordinator, siden vi afsluttede den første konference. Næste konference er planlagt at skulle afholdes i september 2006.

I AKBU har vi været meget glade for undervisningsmaterialet fra Kingsway, og Apostolsk Kirkes Børne- og Ungdomsbevægelse fik derfor rettighederne til at oversætte materialet til dansk. Det var en kæmpe opgave, som vi nu deler med de andre frikirker i Frikirkernes Børneudvalg på den måde, at de seks frikirker har ansat Lise Daugaard på ¼ tid til at oversætte materialet. AKBU trykker og distribuerer materialet, der sælger godt og bruges i mange frikirker og enkelte folkekirker.

Status i vores børne- og ungdomsarbejde marts 2006 er, at der er børnearbejde i alle 32 menigheder, hvor der samles omkring 240 børn. Juniormøderne kan samle næsten lige så mange, mens teenagere er der omkring 150 af, og ca. 200 unge kommer til ungdomsmøder. Disse tal er udledt af de medlemstal som er opgivet til vores børne- og ungdomssekretariat pr. 30.12.2005.

Af Jan Dufke

Skovbo Efterskole

En af Apostolsk Kirkes Skoler

Som sidste skud på stammen af Apostolsk Kirkes skoler tog Skovbo Efterskole imod sit første elevhold på 56 elever i august 1996.

Historie

Forud var gået en tid med bøn og visionering.

Tanken om en ny efterskole opstod hos Henning Nisgaard, der på det tidspunkt var forstander på Apostolsk Efterskole (Kildevæld).

Han sagde: "Ligesom vi planter menigheder, bør vi plante skoler". Det førte til, at der blev nedsat et skolevækstudvalg bestående af: Henning Nisgaard, Hans Erik Friberg, Verner Larsen, Jens Peder Pedersen, Bente Holmegaard, Finn Ravn Hansen, Anders Bartoldy og John Hyttel.

Gennem tre år mødtes dette vækststudvalg til bøn og samtale. Disse samlinger resulterede i syner og profetier, som har været med til at udstikke mål og retning for Skovbo Efterskole.

I april 1995 blev Kate og Jan Dufke ansat som forstanderpar, og sammen med bestyrelsesformand Finn Ravn Hansen begyndte de at søge efter egnede bygninger. Bestyrelsen besluttede, at skolen skulle ligge på Sjælland - helst i nærheden af Roskilde. Efter at have set på mange forskellige bygninger, der skulle renoveres og ombygges, opdagede vi, at Slimminge Kro i Skovbo kommune måske var til salg.

Vi fandt ud af, at stedet på mange måder var egnet til efterskoledrift og spurgte ejeren, om han havde lyst til at sælge kroen. I løbet af meget kort tid havde vi

købt en kro til 5.000.000, og nu fulgte et langt arbejde med udarbejdelse af lokalplan, tilrettelæggelse af økonomi, udarbejdelse af skoleprofil og ansættelse af lærere.

I januar 1996 overtog vi bygningen, og foråret blev brugt til at indrette stedet til efterskole.

Bestyrelsen var på det tidspunkt: Finn Ravn Hansen (formand), Leif Fuglsang, Karen Margrete Jakobsen, Ann Lis Fuchs, John Hyttel, Claus Baj-Jensen og Michael Møller.

I løbet af foråret blev de sidste lærere ansat, elevholdet blev fyldt helt op, og i august 1996 kunne Skovbo Efterskole indvies efter et stort forarbejde af Finn Ravn Hansen.

Skovbo Efterskoles kristne profil

I august modtog vi så det første elevhold. Vi havde drømt om, at mange elever fra Kildevæld ville være med i det spændende projekt: at lave en helt ny efterskole. Virkeligheden indhentede os dog, og vi gjorde den erfaring, at mange teenagere er tryghedssøgende og lidt konservative. Det endte med, at der i vores elevflok kun var tre elever fra Kildevæld. Derudover var der vel en 10–12 stykker fra kristne hjem på Sjælland, resten af vores elever kom med kirkefremmed baggrund.

Det var en udfordring, og det skabte problemer. Vi gjorde den erfaring, at hvis man vil være en kristen skole, så er det vigtigt at tage hensyn til den kontekst, man er skole i.

Det førte til, at vi i 1997 søsatte et pædagogisk udviklingsprojekt, hvor vi prøvede at finde nogle brugbare modeller til at være skole i en blandingskultur af frikirkeunge og ganske almindelige unge.

Projektet resulterede i, at Skovbo Efterskole blev en rummelig, evangelisk/karismatisk efterskole, der ikke havde berøringsangst over for almindelige mennesker.

I udviklingsprojektet havde vi tilknyttet Søren Østergaard fra Baptisternes Ungdomsforbund som konsulent. Det var et givende samarbejde, og hele udviklingsprojektet har været retningsgivende for udviklingen af Skovbo Efterskoles kristne profil:

En skole, hvor vi praktiserer en åben og glad kristendom med hovedet i himlen og benene på jorden.

'Teenevents'

I 1997 blev initiativet så taget til 'teenevents' på Skovbo. En slags fælleskirkelige teenagemøder. Siden 1997 har der været 3–4 'teenevents' om året på Skovbo. De

er præget af, at voksne holder fingrene væk og lader unge tænke stort, få ideer og føre disse ideer ud i livet. Det startede med en 150–200 deltagere i Skovbos foredragssal, men ret hurtigt voksede deltagerantallet så meget, at vi var nødt til at rykke arrangementerne ned i den nybyggede hal. I dag deltager mellem 300–400 hundrede teenagere hver gang, og de kommer fra alle mulige fri- og folkekirkelige sammenhænge.

Teenevent styres i dag af en gruppe af elever, tidligere elever, lærere og ungdomsledere fra forskellige kirker.

Lederlinjen

I august 1999 så Skovbo Efterskoles lederlinje dagens lys. Lederlinjen var en 11. klasse, hvor der var fokus på personlig udvikling. Lederlinjen faldt godt i tråd med skolens ønske om at udfordre unge til at tage ansvar og leve deres drømme ud.

Hvert år havde lederlinjen to studieture. En til Østeuropa, hvor danske unge stiftede bekendtskab med kulturer, der lå meget langt fra deres egen, og en til England, hvor man hentede inspiration fra forskellige ungdomskirker og fik personlige autografer af Delirius.

I de første år havde Jakob Vagner ansvaret for lederlinjen. Dette blev så senere overtaget af Martin Højgaard. I 2005 valgte vi at afvikle lederlinjen og satse mere på 8. og 9. klasse.

Bygningsmæssig udvikling

- 1995 Køb af kro
- 1996 Indvielse af skole
- 1996 Køb af ekstra jord og anlæg af fodboldbane
- 1998 Nedlæggelse af to lejligheder, udvidelse af elevtallet
- 1998 Bygning af forstanderbolig
- 2000 Bygning af idrætshal
- 2003 Bygning af lærerbolig
- 2003–2006 Renovering af skolen både indvendigt og udvendigt

I den tid Skovbo Efterskole har eksisteret, har der hele tiden været bygningsmæssig udvikling. Elevtallet har været stigende, og i dag er der plads til 90 elever.

Skolen er hvert år fyldt op til næste skoleår i begyndelsen af foråret.

I løbet af kort tid går man i gang med at bygge en ny værelses- og administrationsfløj.

Fløjen skal erstatte tre pavilloner med elevværelser.

Skovbo Efterskoles bagland

Finn Ravn Hansen var skolens første bestyrelsesformand. Derefter fulgte Thomas Larsen. De sidste år har Rene Trost Tryck været formand.

Skolens repræsentantskab og bestyrelse udpeges af kirkens tjenesteråd og

Apostolsk Kirkes menigheder på Sjælland. I de år skolen har eksisteret, er der kommet mange nye ansigter i bestyrelse og repræsentantskab fra andre kirkelige sammenhænge. Det har været med til at give Skovbo Efterskole et bredere bagland end Apostolsk Kirke.

Apostolsk Kirkes åbenhed og tillid til andre kristne har været med til at give Skovbo Efterskole identitet som en bred, rummelig evangelisk/karismatisk skole.

Samtidig har Apostolsk Kirke hele tiden stået bag skolen, og en af årsagerne til den hurtige udvikling af skolen skal findes i, at der fra Apostolsk Kirke har været stor opbakning til skolen - både økonomisk og åndeligt. Apostolsk Kirke er en god familie at være en del af.

Værdigrundlag og skovbospiritualitet

I en tid, hvor værdier ændres med en hast, der ikke tidligere er set, og det eneste sikre synes at være forandringen, er det vigtigt ikke at blive fastlåst som skole, men at kunne navigere og tilpasse sig det samfund, vi som skole er en del af.

I den senere tid er der dukket tre skolenavne frem:

Strudseskole – skole mod tiden

En strudseskole er en fastlåst skole, der ser tilbage på ”gamle dage” og ikke ændrer sig for at imødegå tidens udfordringer. Skolen vil let kunne komme til at være et andet sted end de elever, der søger skolen, og der vil ikke være nogen kulturel bro til fremtiden.

Kænguruskole – skole med tiden

En kænguruskole er en skole, der er fokuseret på øjeblikket og springer fra trend til trend og hele tiden prøver at være med på den sidste nye pædagogiske modelle.

En sådan skole bliver let historieløs uden nogen kulturel bro til fortiden.

Skole i tiden

Skovbo Efterskole ønsker at være en skole i tiden. En skole, hvor vi er bevidste om vores rødder. En skole hvor vi ved, hvor vi kommer fra, men samtidig implementerer i vores pædagogik og virke, at vi lever i 2006.

Det betyder:

- At vi hele tiden er opmærksomme på, hvor ungdomskulturen er på vej hen.
- At vi prøver at forstå, hvorfor unge går med piercinger uden nødvendigvis selv at gå med piercinger.
- At vi prøver at forstå de unges kludetæppespiritualitet, hvor de sammensætter tilsyneladende uforenelige ting på en kreativ måde.
- At vi hele tiden leder efter kontaktpunkter for tro i mødet med den unge.
- At vi bevidst skræller formen af vores tro og prøver at identificere kerneindholdet i kristendommen sammen med de unge.
- At vi betragter de unge som rejsefæller på vej gennem livet. Der er mange spørgsmål at stille, og ikke alle har et enkelt svar.
- At det er vigtigt for os at fastholde:
- At der er noget, der er større end os selv.

Når vi sammen leder efter dette, finder vi nogle gange Gud og Jesus. Vi finder en åndelig dimension, som mange unge længes efter.

Mange unge har efter et ophold på Skovbo en eller anden form for kristen tro. Denne tro skal i spil i det gymnasium eller den tekniske skole, de efterfølgende kommer på. Nogle holder sammen i netværk. I forskellige byer opstår der ”Skovbonetværk”, unge, der har noget fælles menneskeligt, socialt og åndeligt gods med.

Man mødes til forskellige events og ungdomskirker og SMS'er flittigt sammen. I Apostolsk Kirke i Slagelse er der opstået et sådant netværk, og i baptistkirken i Roskilde er et lignende netværk (Waterwalk) opstået.

Som en hjælp til at navigere i en kompleks virkelighed kom der i 2002 en lov, der påbød alle efterskoler at lave deres eget selvvalgte værdigrundlag. For Skovbo Efterskole blev det en god mulighed for at få en identitetsafklaring. Værdigrundlaget er et nyttigt arbejdsredskab i arbejdet på Skovbo, og hvert år evaluerer vi dele af værdigrundlaget.

Dannelse

Muligheden for at lave en statsstøttet fri skole med dens eget selvvalgte værdigrundlag er en fantastisk mulighed, vi har i Danmark.

Muligheden skyldes folkeoplysningsarven fra Grundtvig og Christen Kold.

Den frie skole er værd at værne om. Den er et smukt barn af et rummeligt samfund.

Et efterskoleophold er ikke bare et år, hvor kompetencerne i dansk og matematik opgraderes. Det er et dannelsesprojekt.

Mange postmoderne teenagere lever et ensomt liv. Værelset er udstyret med tv, video, dvd og computer. Mobiltelefonen opgraderes hele tiden til det sidste nye. Spisetiderne varierer. Man spiser, når man har lyst i den moderne familie. Nogle vil sige, at den postmoderne teenager er egoistisk. Vi plejer at sige, at de er individuelle.

Et efterskoleophold bidrager til dannelsen ved at sætte fællesskabet på dagsordenen.

- Den enkelte elev oplever at spise sammen med andre.
Vi mener faktisk, at måltidet næsten er gudstjeneste - Gud elsker, når mennesker har fællesskab med hinanden.
- Den enkelte elev oplever at bo sammen med andre og oplever at betyde noget i et fællesskab.
- Den enkelte elev oplever fortællingen og sangen sammen med andre.
- Den enkelte elev oplever vigtigheden af rummelighed og tolerance i fællesskabet.

Et fællesskab af voksne og teenagere, der er sammen døgnet rundt på godt og ondt, kvalificerer og danner til livet.

Rødder og vinger

“I hate my self – I want to die,” udtalte Curt Cobain fra Nirvana i 90'erne.

For mange unge er han et ikon, et forbillede, fordi han gav håbløsheden krop. Hans billede hænger på mange unges værelser.

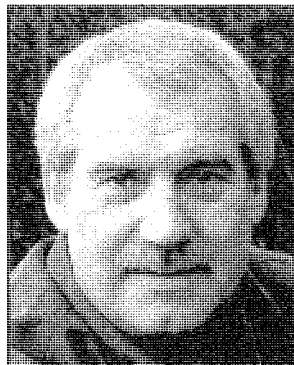
Unge uden håb drives mod øjeblikket. Det er den øjeblikkelige tilfredsstillelse, der er vigtig.

Vi vil gerne være med til at give de unge, der går på Skovbo, et håb og en fremtidshorisont, der er fuld af mening.

Der venter mange gode og meningsfulde oplevelser derude i livet.

- en sød kæreste
- en dejlig uddannelse
- en god familie
- en Gud, der bryder sig om én

I bund og grund handler vores arbejde om at give unge håb for, mod på og tiltro til livet.

15

Af Jørgen Mortensen

Fra Strengekor til Lovsangsgruppe

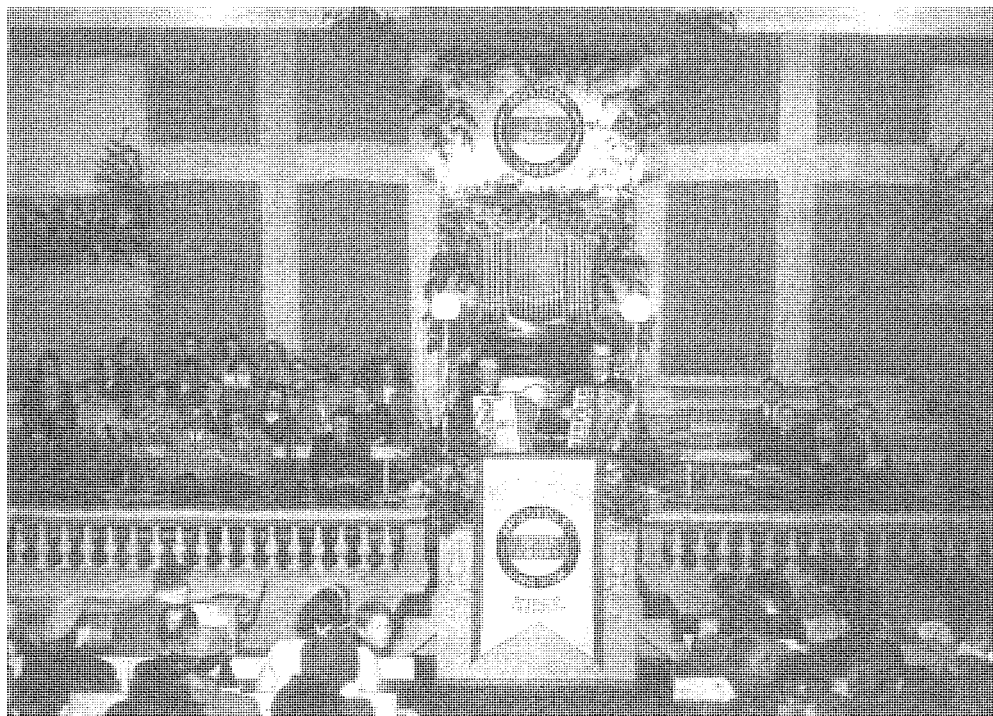
Fra Apostolsk Kirkes tidlige begyndelse til i dag har sangen og musikken haft en væsentlig plads i menighedslivet. De fleste, som har halvtreds år bag sig, vil nok huske sangene og musikken fra deres yngre dage som helt specielle. Musik har altid været en meget vigtig bærer af følelser, budskaber og kultur. Ser man musikkulturen fra tyverne til halvtredserne i en bredere sammenhæng, så er

sangene og musikken i frikirkerne ikke så specielt kristen. Den er faktisk næsten identisk med, hvad man kunne opleve i det øvrige samfund. Sangaftener var almindelig kendt i samfundet (f.eks. i fagforeninger, ved politiske møder og på nationale mærkedage), og både stilen og instrumenteringen var den samme, som man kendte fra private og større folkelige sammenkomster. Guitar, klaver, mandolin og harmonika var blandt de foretrukne, men man kunne også høre violin, kontrabas og sågar sav som musikalsk akkompagnement i en apostolsk menighed.

Det var ikke ualmindeligt, at man sang i hjemmene. Et anstændigt hjem havde klaver, og man sang både fællessange og f.eks. 'godnatsang' med børnene (se f.eks. det forholdsvis store udbud af sange med et åndeligt indhold i 'De Små Synger').

Ole Drejer. Leder af lovsangslinjen på Apostolsk Højskole, Kolding

En sangaften i Evangeliehuset omkring 1950 på Blegdamsvej 31 ved Triangelen.

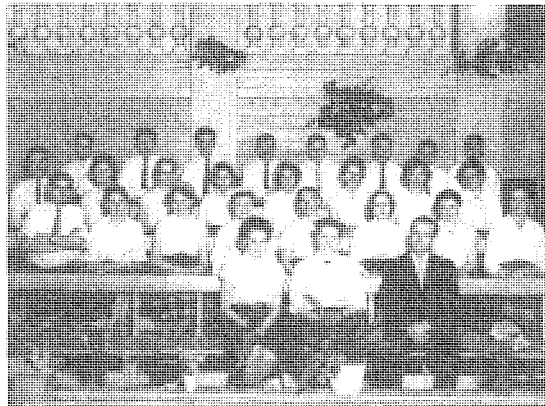
Salmer har siden urkirkeens tid været bærere af kristne dogmer og er indgået i liturgien som anvendt forkyndelse og lovprisning. Fra senere pietistiske vækkelser blev de også anvendt som private andagtstekster til forskellige anledninger i livet, såvel som ord til trøst eller repetition af kristne grundsandheder og bibelske beretninger. Altså en slags hjemmeprædiken og gerne med udenadslærens genkendelighed. I skolerne lærte børn salmevers udenad.

Frelsens Hær er en af de frikirker, hvor musikken har spillet en altafgørende rolle fra begyndelsen i England. 'Hæren' tog kendte slagere og gav dem ny tekst med evangelisk indhold (Martin Luther gjorde for øvrigt det samme under reformationen). Det havde den fordel, at folk kendte melodien, og teksten ville nemmere kunne læses. 'Hærens' instrumentering var præget af en populær klang, rytmisk musik og dertil dikteret af, at det skulle være noget, man kunne marcher med i gaderne. Blæserinstrumenter har man kunnet høre i mange frikirker, men ingen steder har hele hornorkesteret være så integreret en del af 'det evangeliske møde' som i Frelsens Hær.

Fra omkring århundredskiftet kom en ny bølge af vækkelsessange ind over Danmark fra pentekostale vækkelser hovedsageligt i USA, via Norge, Wales og

Sverige til Danmark. Som tidligere vækkelser har haft deres særegne sange således også denne. Sange om sejr over synden, helbredelse, om den nyfundne frelse ved troen på Jesus, og det personlige forhold til ham m.m. Sange som: 'Du, som bryder lænker, løser trælles bånd' eller 'Hvilken ven vi har i Jesus', bar også nye teologiske aspekter med sig og gav identitet til den ny vækkelseskultur. Sangenes indhold var personligt, inderligt og fortalte en historie, man kunne identificere sig med - ofte med et element af kald til frelse og omvendelse. Flere af sangene fik slagerstatus ved stort anlagte sangstævner.

Det var reglen snarere end undtagelsen, at apostolske menigheder havde et strengekor – dvs. en gruppe sangere, hvoraf flere spillede et stregeinstrument, eller de blev akkompagneret af flere instrumenter. De var placeret foran i menighedssalen vendt mod forsamlingen ofte på en trappestigende forhøjning, som man kendte fra Frelsens Hær. Samme kor- og instrumentsammensætning kunne man opleve ved Luthersk Missions Forenings møder og pinsemenigheder. De indgik i mødernes og gudstjenesternes program med flere sange. Mange af sangene havde et omkvæd eller et 'kor', som det kaldtes, der blev gentaget mellem hvert vers, og ved visse anledninger blev man opfordret til at synge med på omkvædet.

Strengekoret på plads ved gudstjenesten. ca. 1957

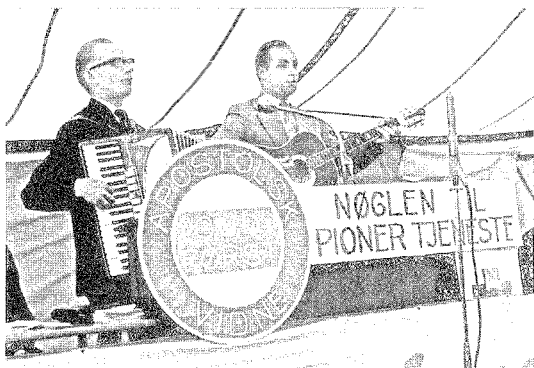
Der kunne også forekomme soloer, duetter, kvartetter o.l. ved de såkaldte evangeliske møder (ofte søndag aften), ligesom man havde decideret sangaftener og sangstævner. En af Apostolsk Kirkes tidlige ledere, skuespillerinden Anna Larsen Bjørner, sang selv solo og spillede guitar til. Der blev både komponeret og udgivet sange med noder, og man oversatte engelske, norske og svenske sange. Især den svenske pinsevækkelse udviklede en meget omfattende og kvalificeret musiktradition.

I halvtredserne kom stålbandsoptageren og senere magnetbandsoptageren, som gjorde lydoptagelser mulige. Lydteknik, mikrofoner og forstærkere hjalp sangen og musikken til en større udbredelse på grammofonplader.

Perioden fra 50'erne til 70'erne var skelsættende. Musikken i de kristne sammenhænge blev mere 'swingende', og kvartetter og solister fra USA, England, Sverige og Norge påvirkede musikken i danske frikirker. Bl.a. Billy Grahams stort anlagte fælleskirkelige kampagner (som også Danmark har haft to af) var et af de steder, hvor musikken fik en prominent plads. Musik blev mere interna-

tional, og både jazz, country og western, blues og senere 'rock and roll' smittede af på den 'kristne musik'.

Et lille stykke plastik – plekteret til brug for guitarister, og nye greb (barrégreb) på guitaren kom med den rytmiske musik. Det fik nogle steder alvorlige konsekvenser, idet man dømte det ukristent. Med amerikanske Negro Spirituals, Elvis Presley og engelske Tommy Steel var der åbnet for nye moderne toner, som snart ramte kirkerne. Og Apostolsk Kirke gik ikke ram forbi. Sangevangelist Ove

Preben Brohus og Ove Dufke var en kendt og elsket duo, her ved 'Koldingstævnet' i teltet.

Dufke brugte både plekter, barrégreb og spillede jazzet på sin guitar, noget der absolut henrykkede de fleste, men bekymrede en del. Mandskoret fra Odense var banebrydende med up-beat sange (guitar og kontrabas), og de klassiske strengekor blev snart set på som lidt gammeldags. De forsvandt langsomt i halvfjerds- og firserne og med dem en sangtradition, der både havde involveret mange i menighederne, været musikalske lærepladser og udfoldelsessteder for mange. Den gamle sangtradition havde et evangelisk indhold, der havde tjent som et redskab ved 'eftermøder'. Kaldet i sangene blev ofte benyttet ved det, man

kaldte 'alter kaldet' eller 'eftermødet' som en forlængelse af evangelistiske prædikener, hvor man kaldte tilhørerne til indvielse eller overgivelse ved bodsbænke. Denne praksis er arvegods fra metodismen via Frelsens Hær til de pentekostale vækkelser i begyndelsen af det tyvende århundrede.

Musikstilen udviklede sig snart igen. Hvor de evangeliske sange, som man kendte fra Evangeliesangbogen var fortællende og forkyndende med et budskab til tilhørerne, så begyndte der i 80'erne at udvikle sig en ny lovsangstradition inspireret fra en fornyelsesbevægelse, man i USA kaldte Sildigregnsbevægelsen, i Danmark mest kendt fra bevægelsen Maranata. Det nye tilsnit var små sange, som blev kaldt 'kor'. I Apostolsk Kirke blev sangen atter fornyet. Det var især Christian Glardon, en schweizisk teolog, der som mangeårig lærer på Bibelskolen i

Kolding, både skrev sådanne kor, lavede musik og arrangementer til dem, såvel som samlede og oversatte eksisterende kor og udgav dem i små hæfter. Disse 'korhæfter' fik meget stor betydning i menighederne. Indholdet havde ikke det tunge læremæssige indhold, man kendte fra salmerne, heller ikke det forkyndende, som man kendte fra de evangeliske sange, men mere engageret, glad lovsang og hengivende tilbedelse, der ofte henvendte sig mere til Gud end til mennesker. Det vi senere kom til at kende som lovsange med den kortfattede form, der ofte gentages flere gange, blev fast punkt i hver menigheds gudstjeneste.

Fra 80'erne og fremefter udviklede lovsangen sig til en egentlig genre. Instrumenteringen blev mere avanceret, sangerne dygtigere og elektronikken mere udbredt. Udviklingen gik i retning af, at hver menighed med respekt for sig selv havde en 'lovsangsgruppe', sådan som det i dag kan opleves i de fleste frikirker. En sådan lovsangsgruppe leder forsamlingen i lovsang i halvdelen eller en tredjedel af gudstjenesten. Det kom til at betyde forandringer på flere områder: Mere hengi-

Gospel har fået en stor betydning. Her Amy Bech, Julie Lindell og Lisbet Hedelund Juul.

vende og inderlig musik og sang. Den centrale placering, mødelederen havde tidligere, er overtaget af lovsangslederen, og da 'det evangeliske' (søgervenlige) aftensmøde stort set forsvandt i løbet af denne periode, betød det, at eventuelle kirkefremmede blev direkte inddraget i den 'kristne spiritualitet'. Efterhånden kom der flere varianter af lovsang til, noget mere rytmisk eller rocket, andet mere følsomt og stille. Indholdet har vekslet mellem taksigelse og kampsange, tredelte sange, som henvendte sig til treenigheden eller bønner, som havde den enkeltes behov i centrum. I dag er de musikalske variationer yderligere i udvikling med et enormt udbud af lovsange på dvd og cd fra stort anlagte lovsangskoncerter til keltisk- eller Taizeinspireret kontemplativ tilbedelse.

Til sidst skal nævnes gospelmusikken. En genre, der voksede ud af den amerikanske 'negro spirituals-tradition'. Gospelsangens oprindelse tilskrives Thomas Dorsey (1899-1993), som i forbindelse med sin kones og babys død i barselsengen, skrev sangen 'Take my Hand, Precious Lord'. I slutningen af halvfemserne mente de fleste nok, at interessen for gospel i Danmark havde toppet, men det modsatte har været tilfældet. Endnu flere gospelkor er skudt op, kendte enter-

tainere synger gospel, og en film om et gospelkor så dagens lys i 2005. Stilen er medrivende og engagerende, budskabet evangelisk og gudhengivende, med lidt af tidligere genres fortællende stil. For mange danskere er det måske en kærligkommen anledning til at 'opleve' kristendom, føle den og mærke glæden frem for kun at høre om den.

16

Af Birgit Tind og Jørgen Mortensen

Kirke, sjælesorg, rådgivning og terapi

Menighedens rolle som formidler af Guds kærlighed, nåde og tilgivelse indbefatter både konkret og personlig hjælp til modtagelse og tilegnelse for det enkelte menneske. Sjælesorg og rådgivning har fra den kristne kirkes begyndelse været en del af menighedslivet. Skriften kalder i Esajas (9,5) Jesus for: ”Underfuld Rådgiver”.

Der har været divergerende opfattelser af metoder, form og indhold, men den hyrdemæssige dimension har altid været der. I perioder har hovedvægten ligget på undervisningen, og til andre tider har det været samtale og bøn. Grundlæggende kan man se på sjælesorg og rådgivning som naturlige processer i menneskets vandring med Gud. Det kan være et udtryk for hjælp i discipelskabsprocessen eller det kan være mere krisebetonet, når det omfatter livskriser og anfægtelser. Det, Bibelen kalder ’synd’, er et grundvilkår for alle mennesker her på jorden. Det oprindelige ’syndefald’ fik konsekvenser for hele skaberværket og for hvert enkelt individ. Synd sætter smertelige spor i alle menneskers liv, og uanset om konsekvenserne er selvforskyldt eller forårsaget af andre, så er det en virkelighed, vi må forholde os til. Og det er kun frelsen ved Jesus, syndernes forladelse, der kan løse det problemet. Det må ethvert menneske forholde sig til, også i sjælesorg, rådgivning og terapi.

Apostolsk Kirke har siden sin start også gennemlevet forskellige aspekter på disse områder. Der har været perioder, hvor omvendelse og bekendelse af synd ansås for den væsentligste nøgle til sjælesorgeriske problemer. I sådanne tider

blev begrebet 'synd' mere tingsliggjort end set på som holdningere, motiver eller værdier. Man stillede heller ikke spørgsmålet: "Hvorfor drikker Jeppe?" Men fra 70'erne og et par årtier frem oplevede Apostolsk Kirke også den bølge af psykologisering, som den øvrige verden oplevede. Der blev udgivet mange kristne bøger om menneskers følelsesmæssige trivsel. Noget var godt, noget var skidt. Det mindre gode var ofte karakteriseret ved, at det tog udgangspunkt i en psykologisk teori. Den fremstillede man så i en lettilgængelig form garneret med skriftsteder, og det kom således til at se kristent ud!

Andre bølger skyllede ind over landegrænserne med vægtlægning på dæmoner, udfrielse og åndelig krigsførelse. Igen kom der nye strømninger, der med følsomhed og hengivenhed til 'åndens helbredende kraft' bragte 'indre lægedom'. Nogle fokuserede på 'healing of the memories', andre på at 'ligge i blød i Helligånden' og opleve genoprettelse ved 'Guds Faderhjerte'.

Til tider har forkyndelsen af Evangeliet været distanceret fra menneskers praktiske liv uden relevans for deres hverdag. I andre perioder har menigheder været presset, langt ud over hvad de har magtet, til at fungere som terapeutisk værksted, fordi behovene for og forventningerne til menighed, præst og medarbejdere om omsorg var enorme.

Men kan næsten 'læse' samfundets 'ømme punkter' genspejlet i den enkeltes behov: ensomhed, rodløshed, identitetssøgen, selvoptagethed og generelt 'ondt i sjælen'.

Evangeliet kalder os til personlig forandring og vækst, men også til omsorg for hinanden. Jesu ord er et klart kald til en vandring 'i lære' hos Mesteren, hjulpet og formidlet af andre kristne: "... gør dem til .. idet I lærer dem at holde alt, hvad jeg har befalet jer.." Matt. 28,20.

Ny Testamente viser os denne vej f.eks. i Gal. 6,2 "Bær hinandens byrder, således opfylder I Kristi 'lov'". Og det er som om målet fastsættes i vers 5: "Enhver skal bære sin egen byrde". Der er både et personligt ansvar og et kald til at bære næstens byrde. Den samme tanke går igen i 2 Kor. 1.4 "Vi får trøst af Gud i vore trængsler". Hvorfor? For at "vi kan trøste dem, der er i trængsel med den trøst, vi selv trøstes med af Gud".

Den personlige tilegnelse af Jesus Ord er ikke blot at lytte til en prædiken. Det skal omsættes og leves ud i hverdagen med det klare sigte at efterfølge Jesu eksempel. Paulus udtrykker det således i Kol. 1,28 "Ham (Kristus) forkynder vi, og vi formaner enhver og belærer enhver med al visdom for at føre ethvert menneske frem som fuldkomment i Kristus". Her indgår både forkyndelse, formaning, som især betyder opmuntring, og belæring med visdom, for at ethvert menneske må udvikle sig til lighed med Kristus.

Evangelierne viser os, at Jesus havde tid til at lytte til menneskers smerte. Uanset om det var fysisk, familiært, økonomisk, relationelt, seksuelt, om det var sorg

eller vrede, frustrationer, uretfærdigheder eller traumatiske oplevelser, så var Jesus nærværende i personlig kontakt med mennesker.

Udfordringen til menigheden i dag er også at være 'til stede i verden', at lytte til mennesker og hjælpe enhver, gennem hvilke forhindringer, det måtte være ind i et personlige forhold til Jesus.

Så langt som den enkelte kristen selv er blevet undervist, vejledt og lægt, vil man være i stand til at hjælpe andre. Hvis den kristne Kirke ikke selv lever et autentisk kristenliv i efterfølgelse af Jesus, i ærlighed, sandhed og erkendelse af behovet for frelse, så har den ikke så meget at sige. Hvordan skulle man kunne pege 'vejen' ud for andre, hvis man ikke selv går den, endsiges har fundet den?

De sidste 10 år har rådgivning og sjælesorg indtaget en væsentlig plads i kirkens arbejde.

Mange af dem, der søger kirkerne i dag, har et stort behov for hjælp, samtale og forbøn. Men der er også brug for det dybere terapeutiske arbejde.

Behovene har krævet dygtiggørelse, og visse emneområder har krævet speciel ekspertise og etik, når et andet menneske 'blotlægger sit liv'.

Man kan for overblikkets skyld beskrive de forskellige niveauer således:

1) Venner og familierelationer

På dette niveau løses mange problemer med en god snak i køkkenet over opvasken eller en sen aften med et krus te. Manglende venner kan være en smertelig kendsgerning i mange menneskers liv med ensomhed til følge. På dette niveau kan både sport, fritidsaktiviteter, menighed og en venlig arm om skulderen hjælpe gennem svære tider. På dette niveau kan vi alle være med. Paulus tilskriver, at enhver kristen kan være med til at vejlede andre. (Rom. 15,14)

2) Sjælesorg

På dette niveau er hjælpen lidt mere bevidst og målrettet. Her rækker man ud til andre 'for at hjælpe dem'. Ordet beskriver 'omsorg' og kan dække såvel ånd, sjæl og legeme, hvilket alle kristne har som opgave overfor vores næste. Sjælesorg er et af kirkens vigtige ansvarsområder og omfatter det hyrdemæssigt ansvar. Det er næstekærlighed i funktion (Matt. 22,36-40 og 7,1-5, 3 Joh. 2, 1 Kor. 12,25 m.fl.) og knytter sig til kirkens brede opgave med at betjene mennesker i undervisning og vejledning i betydningen, Paulus omtaler i 2 Kor. 5,17-21 – en forligelsestjeneste. Det kan være mellem Gud og mennesket og mennesker imellem.

Livserfaring og Guds ord går hånd i hånd i sjælesorgen og kan udøves af enhver medarbejder i kirken, som har kendskab til Bibelen og livserfaring

med en levende tro, som den kommer til udtryk gennem samtale, bøn og forbøn.

3) Rådgivning

Kristen rådgivning udføres inden for de samme rammer som sjælesorgen og inden for en kristen forståelse af omsorg, moral og etik. Den kristne rådgivning tager de bibelske principper for givet som autoritet og søger at holde for øje, hvad der er sundt og ærer Gud, eller som anvisningen til Timotheus sigter på: ”Kærlighed af et rent hjerte, af en god samvitighed og af en oprigtig tro”. Åndens gaver er vigtige, og deres brug kan bringe megen lægedom og frihed.

Den kristne rådgivning forudsætter udover sjælesorgen også kendskab til psykologiske aspekter af menneskelivet. Disse kan være tilegnet gennem kortere uddannelser eller længere kurser. Rådgiveren forventes at kunne bevæge sig inden for begge områder, og evnen til at bedømme udvikles gennem brugen, hvad der er åndelige problemer, som ikke bør psykologiseres, og hvad der er psykologiske problemer, som ikke bør åndeliggøres. Væsentligt for rådgiveren er også at fornemme, hvornår man skal søge yderligere hjælp.

4) Terapi

I terapi arbejder man terapeutisk med problemstillinger, der primært har sit udspring i problemer, der knytter sig til menneskers adfærd og relationer, og som ofte har karakter af eksistentielle problemer.

Der er mange forskellige terapeutiske retninger af forskellig psykologisk observans, men ens for dem alle er, at mennesket er i centrum, og behandlingen søger at skabe forandring i menneskets liv. Terapeutiske temaer kan være: sorg, tab og traumeoplevelser, sociale forhold, konflikter og visse udviklingspsykologiske emner. Det er vigtigt at være opmærksom på, at f.eks. sorg og konflikter også kan knytte an til åndelige temaer og derfor bør henføres til sjælesorg.

Forud for terapeutens virke ligger der en længere uddannelse. Titlen er dog ikke beskyttet og kan derfor dække over en mangfoldighed af mere eller mindre velfunderede metoder.

5) Læge, psykiater, psykolog

Her taler vi om alvorlige psykiske problemer, hvor lægeligt og psykologisk tilsyn er påkrævet. Det kan være i tilfælde med depression, selvmordstanke og psykiske sygdomme m.m. Sådanne forhold kan kræve professionel døgnpleje, medicinering og måske indlæggelse. For både sjælesørgeren, den kristne rådgiver og terapeuten er det vigtig at vide, hvornår man skal hen-

vise til lægefaglig behandling.

På alle niveauer er det visdom at kende sin begrænsning og have tillid til, at Gud også kan hjælpe gennem andre.

Til slut et ord om teori. Det kristne 'menneskesyn' har ofte været begrænset til konstateringen i 2. Thess. 5,23 – at mennesket består af ”ånd, sjæl og legeme”. Så sandt det end kan være så siger det ikke meget. Hvad med de ord Bibelen bruger om sindet, tankerne, 'kødet', 'hertets tanker' etc.?

Med psykoanalysen fra 1930'erne fik verden et nyt sprog og en skitse for sjælens anatomi. Mange kristne tog afstand fra disse tanker, måske på grund af den stærke vægtlægning på seksuelle drifter og determinisme. Andre anerkendte pointen i teorierne: at trods oplysthed og disciplin, så er 'jeg'et ikke herre i eget hus. Der er andre kræfter, der spiller ind. Mange intradynamiske varianter af psykoanalysen har set dagens lys siden, foruden uoverskueligt mange andre teorier – nogle mere mekaniske, andre mere samfundsorienterede og atter andre adfærdsorienterede. Tilbage står spørgsmålet: Er der en kristen teori, som kan redegøre for de processer, vi oplever i: psyken, sjælen, sindet, personligheden, følelserne etc. og samtidig tager højde for synden, kødet og 'den onde'? Den kan ikke udledes direkte af Bibelen, og det er heller ikke Bibelens anliggende. Men alligevel kan man i Skriften fornemme visse sammenhænge. De sidste tyve års såkaldte kognitive teoridannelser kunne nok anses for at være noget, der kommer tæt på de bibelske vendinger om 'det nye menneske', sindet, jeg/mig, sindets ånd og osv. Anvisninger i Biblen (se f.eks. Rom 12,2. Efs 3,23. Rom 8,5. Fil 4,8 Efs 4,17-23) om vækst, udvikling og forandringer med omvendelse og dermed sundhed og lægedom for sjæl og sind indikerer noget dynamisk.

Kildeanvendelse:

Roser vokser i dale, Rita Nielsen og Mogens Kaasgaard, 997

Grundlæggende sjælesorg, Gunner Elstad, 2001

Gitte Jacobsen, cand. scient.soc., Undervisningsnoter, 1995-2005

B. T. C 1 og 2, Barnabas Training Consortium, Dansk oversæt. Intern.

Apostolsk Højskole, DK

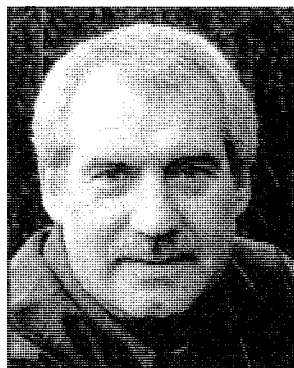
Larry Crabb, Basic Principles of Biblical Counseling, 1975, Effective Biblical Counseling, 1977, Understanding People, Zondervan

Dallas Willard, The Spirit of the Disciplines, 1988, Hodder & Stoughton

Birgit Tind

Familieterapeut og leder af Rådgivningsskolen på International Apostolsk Højskole, Kolding

Jørgen Mortensen, præst

17

Af Jørgen Mortensen

100 år med Helligånden

I disse dage for hundrede år siden i en lagerbygning på Azusa Street i Los Angeles skete der noget, som kom til at forandre verden. Det, vi senere kom til at kende som Pinsebevægelsen (pentecostal), blev født. Ingen i den lille forsamling, som kaldte sig Apostolic Faith Movement, ledt af den uskoledede sorte prædikant, William Joseph Seymour, anede, hvilke dønninger denne åndelige rørelse ville sende ud over den ganske verden. I dag er det den hurtigst voksende og den største ikke-katolske gruppe kristne.

Af forskellige årsager er viden om denne gren af kristenheden meget ringe eller behæftet med mistænkeliggørelse, som i alvorlig grad slører kendsgerningerne. Det er en rimelig antagelse, at en bevægelse, som har eksisteret i hundrede år, ikke er en døgnflue. Det er også en vis opmærksomhed værd, at statistikken viser, at godt en halv milliard mennesker (525 mill. år 2000 svarende til 28 % af verdens kristne og 8,65 af jordens befolkning), udtrykker deres kristne tro på en måde, der kan identificeres som pinse-karismatisk. Denne gruppe er ikke en homogen størrelse, der er ingen pave, der kan udtale sig på bevægelsens vegne, der er ikke noget hovedkvarter, der giver retningslinjer, formulerer dogmer eller udsteder dekretter. Ikke desto mindre vokser det og har gjort det i hundrede år og har dog stærke fællestræk og værdier.

Historikeren Philip Jenkins fra Oxford skriver i sin bog *Next Christendom* fra 2002, at fremtidens udformning af kristendommen vil blive radikalt pluralistisk, ikke et center, men med mange centre verden over i f.eks. Seoul, Lagos og Sao Paulo. 'The Next Christendom' vil være styret af nye bevægelser blandt pinsefolk og, antyder Jenkins, i den Romersk Katolske kirke. Han peger på en stigende

tiltrækning til 'pentecostal' religion: frelse forstået specielt som helbredelse og konkret spirituel oplevelse, som også introducerer et verdensomspændende fællesskab.

Amos Yong, professor i Teologi ved Regent University, siger om Pinsebevægelsens bidrag til den samlede kristenhed: "Det er ikke inden for Systematisk Teologi, at pinse/karismatikere har bidraget med noget som f.eks. filosofiske nyopdagelser om guddommens væsen eller kødets opstandelse. Men at mangle en udviklet tradition er ikke det samme som ikke at have en teologisk tradition. Det er i en enkel og konkret erfaring af guds nærvær ved Helligånden, at pentecostal teologi har bidraget med fornyelse. Når pinsefolk taler om Helligånden, er det ikke for at reducere Kristus som det absolut centrale i Guds frelsesværk, men fordi pinseteologien er grundlagt på "oplevet erfaring". Den 'forståelse' (åbenbaringen) som oplevelsen giver, må tolkes og forklares (Apg. 2,16 - "Det, der sker her er..."). Det er hermeneutikkens opgave at redegøre for betydningen og sammenhængen af den erhvervede forståelse. Herved opstår en anden tilgang, end den klassiske teologi benytter. Her begynder man med de filosofiske redegørelser af klassiske temaer i teologien. Pinseteologien har en pneumatologisk (åndelig) tilgang, dvs., det begynder med Helligånden, som åbenbarer Kristus, åbner Skrifterne, leder til erkendelse af behov for frelse og giver konkret erfaring deraf etc. Til denne pneumatologiske tilgang er pinseteologer verden over ved at udarbejde og levere et stykke gedigent teologisk arbejde til den teologiske dialog med andre kristne.

Begivenhederne i Azusa Street blev et internationalt omdrejningspunkt, skønt historien senere har vist, at det slet ikke var det eneste sted i verden 'pinsekraften' slog igennem. Men ud fra Apostolic Faith i Azusa Street blev der netværket med både Chicago og Toronto, Wales og Norge, Sydafrika og Australien.

Den af Nordisk Råd prisbelønnede svenske forfatter Per Olav Enquist, der i en tidligere bog skildrer fagbevægelsen, skriver i sin bog Lewis Rejse fra 2001, om Pinsebevægelsen i Sverige, at: "... den ikke blot var 1900'tallets største folkebevægelse, men også den største kvindebevægelse".

Betydningen af den missionsiver, som pinse-karismatiske kristne (sammen med andre kristne) har lagt for dagen de sidste hundrede år i tredje verdens lande, kan ikke gøres op i udviklingskroner. Det dækker områder som: skolevirksomhed og generel bekæmpelse af analfabetisme, klinikker, hospitaler, maduddeling og almindelig sundheds-/hygiejneundervisning, flygtningehjælp, vandforsyning, landbrugsprojekter m.m. og selvfølgelig menighedsplantninger. Alene hvad indsatsen af bibeloversættelse har betydet for etniske befolkningsgruppers bevarelse af deres sprog, og ofte første tilblivelse af deres modersmål på tryk,

samt efterfølgende læseundervisning tilskriver Yale Professor Lamin Sanneh en af de vigtigste bærere af etnisk kulturbevidsthed.

Under en udredning i Australien omkring år 2000 af betydningen af frivilliges indsats og arbejdskraft på forskellige områder i samfundet (ældreomsorg, børn/unge, sport, spejder- og fritidsklubber etc.) viste en dokumentation, at det samlede antal engagerede frivillige i alle pinse- karismatiske menigheder var lige så stort som det antal professionelle, der var ansat i stat og kommuner.

Hvad er det så for nogle, de der karismatikere og pinsefolk? Som nævnt er det ikke en ensartet størrelse, og derfor vil man ved nærmere undersøgelse opdage, at indenfor denne gruppe er der klassiske pinsefolk (65 mill.), karismatiske kristne (175 mill.) og neo-pentekostale (296 mill.). Der vil selvfølgelig igen være undergrupper under hver af disse betegnelser.

Hvad er de så er fælles om? Det vil nok ikke være muligt her at lave en definition, som alle ville kunne tilslutte sig, men traditionelt har det samlet sig om nogle forholdsvis få områder: Udgangspunktet er Pinsedag i Jerusalem for 2000 år siden og troen på og oplevelsen i dag af, at Helligånden 'er kommet' til jorden. Troen på og oplevelsen af dette kendetegnes ved en konkret oplevelse af 'modtagelse af Helligånden' ofte ledsaget af 'tungetale' og en følelse af begejstring, som bl.a. kommer til udtryk i sang, musik og bevægelse, en fornemmelse af tilgivelse, lettelse, 'åndelig renhed' og frimodighed. Troen på og bevidstheden om Guds nærvær ved Helligånden kommer ofte til udtryk i form af inspireret tale – profetier og prædikener, der bekræfter Guds kærlighed, omsorg og frelse ved troen på Jesus. Hele grundtonen er fyldt med håb for evigheden og livet bl.a. om helbredelse, som ledsages af konkret bøn for helbredelse ved håndspålæggelse, jf. Jesu anvisninger i Evangelierne.

Tanken om og bevidstheden om at Gud selv ved Helligånden 'tager bolig i et menneske' er jo i sig selv stor. Der er ikke tale om egentlige nye dogmer, blot konkret udlevelse af, hvad det Nye Testamente beskriver. Der er heller ikke tale om tilsidesættelse eller afvisning af klassiske kristne dogmer om Jesu forsonende død og opstandelse, dåb og nadver. Man benytter den samme Bibel som andre kristne og vedkender sig de tre oldkirkelige trosbekendelser.

Her i den vestlige verden har spiritualitet og religion været noget klemmt, siden oplysningstiden indførte en systematisk udryddelse af overtro, myter, hekseri, kvaksalvere og lovede sundhed og fremgang for alle. Og selvfølgelig til gavn for meget. For et års tid siden så jeg en stor gadeplakat i Indien med teksten: 'Diarre er ikke en ånd – husk at vaske dine hænder'. Jeg sendte 'oplysning' en venlig tanke -der er blevet vasket godt og grundigt her i Europa, og megen overtro er blevet vasket ud, tak og lov for det. Men da giftgassens tåger lagde sig over skyttegravene under første verdenskrig, viste fremskridtsdrømmen sig

som døende – 'oplysningen var gået i krigens tjeneste'. 'Det videnskabelige' viste et grumt ansigt. Oplysningen havde lovet afskaffelse af fattigdom, udryddelse af sygdomme, materiel fremgang og fred i verden, men med anden Verdens krigs ingeniør- og lægetilrettelagte udryddelseslejligheder døde håbet. 'Oplysningens' dødsstrammer fortsatte med efterfølgende selvansagende rapporter om overgreb på kvinder og børn og oprindelige folkeslag verden over og fra slavehandel til udryddelse af indianske stammer. Oplysning og viden alene havde ikke forædlet menneskesindet. Med murens fald og indsigt i det sovjetiske projekt, med Tjernobyls nedsmeltning, hiv-/aids epidemi (og senere andre) var troen på videnskaben, fornuften og menneskets ypperlighed afkræftet. Sociologen Peter Bergers siger: 'Når en livsanskuelse ikke længere bliver troet på af folk med rimelig overbevisning, så smuldrer den og forsvinder, og en ny vil vinde frem. Mennesker oplever, at de vedtagne forklaringsmodeller (sandsynlighedsstrukturer) ikke er gyldige længere, og en afgrund af rådvildhed og håbløshed åbner sig'.

Vi fik lært at vaske hænder og skabe samfund med passende hygiejne, men i rengøringen røg barnet ud med badevandet. Troen og det kristne grundlag for vort samfund var fordrevet til periferien. Den tyske filosof Nietzsche lagde i slutningen af 1800-tallet sine ord i munden på Zarathustra, som deklamerer: "Gud er død". Jeg husker fra de første år på universitet, en lærer forsikrede os: "Bare vent, om tyve år vil religion stort set være uddød. Det vil ikke være nødvendigt mere, vi vil have nået en sådan grad af bevidsthed og erkendelse, at religion vil være uvæsentlig". Men noget helt andet skete.

Den 8. april 1966 lød overskriften på det internationale blad TIME således: Is God Dead?

Øget interesse for religion, mystik og spirituelle værdier forvirrede fremtidsanalytikere og forskere. De traditionelle kirker forventede man ikke svar fra, de var kørt ud på et sidespor.

Var de nye sandsynlighedsstrukturer på vej? Hvad var der ved at ske?

Vi har siden slutningen 60'erne været vidne til en stor åbenhed og åndelig søgen her i Vesten, med mange nyreligiøse bevægelers tilbud fra yoga, TM over Scientology og Moon-bevægelse til healing, auralæsning og spøgelseskanalisering som f.eks. vist i tv-udsendelserne Åndernes Magt. Måske er disse bevægelser forsøg på nye forklaringsmodeller på områder, naturvidenskaberne ikke giver svar på?

Det er i det århundrede, siden 1906, at pentecostal kristendom vokser frem.

I 1995 udgav den amerikanske Harvard-professor, teologen Harvey Cox, bogen 'Fire From Heaven', som for øvrigt blev New York Times 'Notable Book of the Year'. Han redegør selv for, at han ikke har nogen baggrund i hverken pinse- eller karismatisk tradition. Han er ganske enkelt blevet nysgerrig over den vækst, han kan konstatere verden over i disse 'pinse grupper'. Undertitlen på

bogen er 'The Rise of Pentecostal Spirituality and the Reshaping of Religion in the Twenty-First Century'. Han undersøger kun den klassiske pinsetradition. Cox fortæller i første kapitel om fire opdagelser, han gjorde, da han satte sig for at undersøge fænomenet. Han rejste jorden rundt, besøgte små menigheder i hjem eller i skure i landområder og mega-kirker i verdens storbyer. Han siger:

- 1) Jeg opdagede, at jeg måtte gøre min egne studier. Mit eget universitet Harvard f.eks., hvor en studerede kunne tage kurser i Sufisme eller tibetansk Buddisme, ja, endog et kursus om hinduistiske gudinder, ikke så meget som tilbød en studiegruppe i 'pentecostalism'.
- 2) Det var interessant at opdage, at pinsebevægelsen verden over hovedsagelig er et byfænomen og ikke en 'bondeknoldsreligion', som mange tror. Ofte er sådanne menigheder den eneste trivselsskabende faktor i slumbyer af tagpap og papkasser.
- 3) Jeg lærte også, at det er en seriøs fejltagelse at ligestille pinsefolk med fundamentalister. De er ikke det samme. Fundamentalister, som fastholder en striks autoritet i tekstens verbale inspiration, er faktisk lidt smånervøse i selskab med pinsefolk. Det betyder ikke, at pinseteologi ikke omfatter et komplekst sæt af religiøse ideer og forståelse, men det er ikke beskrevet i et formelt (filosofisk) teologisk system, men snarere i vidnesbyrd, inspireret tale, sang og musik og kropslige udfoldelser. Men det er teologi, et fuldvoksent religiøst kosmos, som kan svare på de evige spørgsmål om menneskelivets mening og værdi.
- 4) Det var også en stor overraskelse for mig at opdage, at som jeg sang og bad med pinsefolk i forskellige dele af verden, så viste det sig, at deres gudstjeneste udgjorde en slags kompendium af mønstre og praksiser fra stort set enhver kristen tradition, jeg kendte til. Pinsetraditionen, som måske af mange udefra kan ligne en snæver kult, er faktisk en slags økumenisk bevægelse, en højst succesfuld syntese af elementer fra mange kilder. Deres udgangspunkt var også et racemæssigt inkluderende, åndeligt fællesskab, hvor diskrimination på grund af race og køn stort set forsvandt.

På vore hjemlige breddegrader blev begivenhederne i Los Angeles introduceret af en norsk metodistpræst, T.B. Barratt. Han havde besøgt 'vækkelsen' i Los Angeles og blev kort efter i 1907 inviteret til Danmark for at tale i et par metodistkirker i København (Golgatakirken og Markuskirken). På det tidspunkt havde der været en del vækkelsesrøre i København. De to svogre, folkekirkepræsterne H. J. Mygind, Gethsemanekirken og H. P. Møllerup, grundlæggeren af Kirkens Korshær i Frihavnskirken på Østerbro, stod i spidsen for en fornyelse, som samlede fulde huse i flere københavnske kirker igennem flere år. Hjemlige bedemøder, hvor man søgte 'åndsdaab' var udbredt. En Volmer Krohn, som var stærkt optaget af mission blandt 'Syriens muhamedanere', mente nok at begivenhederne ved bedemøderne, hvor man oftest havde bedt for missionen, udvik-

lede sig lidt for heftig. Folk faldt om, kom i ekstase og var nærmest berusede i Helligånden. Han ophørte med at gå til disse bedemøder, men skrev senere: "Hungeren i min sjæl efter at blive en aandsfyldt Kristen kunne jeg ikke flytte fra". Ved nytårstid 1897 fik også han et nyt åndeligt gennembrud. Elith Olesen fortæller, at den lutherske teologi kom under pres fra, hvad mange ønskede at betegne som amerikanske/britiske strømninger. Man kaldte bevægelsen for 'frigørelsesbevægelsen', idet en væsentlig del af forkyndelsen i den nye strømning var, i modsætning til klassisk luthersk teologi, at man ved 'åndsdåb' blev fuldstændig rensset for synd og kunne leve i sejr over synden. Der er tegn på, at nogle endog svingede helt over i 'syndfrihedslære'. Men H.J. Mygind ser dog ikke ud til at have været med i den fløj.

Jorden var således gødet, da T.B. Barratt ankom fra Norge i juni 1907 med budskabet om Helligåndens fylde og kraft. Der blev holdt møder forskellige steder bl.a. i kirker, i private hjem og Koncertpalæet (senere Odd Fellow Palæet i Bredgade).

Bredden i disse arrangementer i Kbh. må have været stor, for både Folkekirker, Metodistkirker, Frelsens Hær, diakonisser og Baptister deltog. Der blev holdt møder hos grev A. Moltke i Snekkersten og for Th. Plums fabriksarbejdere i Kbh. Mygind havde sikkert allerede i 1886 under et ophold i England oplevet 'de nye Helligåndsdimensioner' med 'baptism with the Holy Ghost'. Folk strømmede til hans gudstjenester, for der var noget nyt i hans prædikener, som mange længtes efter at kende.

Der var altså røre i det københavnske kirkeliv allerede fra slutningen af 1800-tallet. Der berettes om møder i Koncertpalæet med så mange mennesker, at sporgvognene pakket til bristepunktet duvede gennem gaderne, mens folk stod op og sang vækkelsessange. Et udsagn lyder, at svajerne i det københavnske gadebillede byttede de gamle tilråb ud med nye, og at der ofte blev råbt 'halleluja' i gaderne. Indtil dette tidspunkt havde pressen ikke ofret meget opmærksomhed på disse hændelser, og egentlige uroligheder, som i vore nabolande, havde møderne heller ikke forårsaget.

Men med den feterede skuespillerinde Anna Larssens åndsdåb sidst på året i 1908 fik vækkelsen stor opmærksomhed. Anna Larssen, som af flere er blevet betegnet som den største skuespillerinde i sin samtid, gik ikke stille med dørene. Hun tog til genmæle i en artikel i Politiken og klandrede avisen for måden, den havde bragt en reportage om T.B. Barratt. Her var sensationen: en feteret skuespillerinde og en tungetalende norsk metodistpræst!

Anna Larssen, som en kort tid havde været forlovet med Gustav Wied, havde tilbragt det meste af sin barndom på scenen. Hendes far var skuespiller, og hun havde spillet stort set alle de barneroller, der var. Under Herman Bangs kyn-dige instruktion udviklede hun sig senere til en anerkendt karakterskuespiller med fast tilknytning til Dagmar Teateret ved Rådhuspladsen og Folketeateret i

Nørregade. Men livet havde også andre sider. Hun blev senere gift med forfatteren Otto Larssen og fik en søn. De blev skilt efter få år, og hun måtte senere acceptere, at andre måtte tage sig af drengen.

Anna havde i flere år fulgt med sin mor til pastor Myginds gudstjenester i Gethsemanekirken og deltaget i hjemmebedemøder. Nørgaard Pedersen beretter fra et sådant bedemøde: ”Det talte nok til mange, da vi saa den navnkundige skuespillerinde knæle sammen med os andre”. Godt et år efter Anna Larssen var trådt offentlig frem og bekendte sin tro, og en skuespilkollega Anna Lewini også sluttede sig til, var de i gang med regelmæssige møder med Mygind og Barratt. Godt et år efter besluttede Anna Larssen sig for at forlade teateret.

Anna Lassens beslutning om at forlade teateret skabte stor furor. Det betød et kontraktbrud, som ville koste hende 20.000 kroner til Dagmartheateret. Direktør Maritinius var sikker på, at Fru Larssen var sindsforvirret og tilbød hende indlæggelse til observation på professor Daniel Jacobsens Nerveklinik på Frederiksberg. ”Hvis det der kunne konstateres, at jeg var ved mine fuld fem,” skriver Anna Larssen i sin erindringer, ”så skulle jeg betale, hvis ikke skulle jeg slippe”.

Hun kom ikke ud af sine ’religiøse griller’, men fik en stærk tiltrængt hvilepause på et par måneder. Slutresultatet blev, at teateret eftergav hende de 20.000, men uden job og med blikket rettet mod, hvad hun betegnede som sit kald, var der ingen indtægter. Hun måtte sælge sit hus på Amalievej på Frederiksberg og flyttede i en treværelses. Hun fortsatte en tid med foredragsvirksomhed og oplæsning af litterære værker, men hendes væsentligste mål var nu at fortælle om sin frelse. Hun blev prædikant. På en af sine rejser rundt om i landet mødte hun i Helsingør KFUM-sekretær Sigurd Bjørner. Dette bekendtskab udviklede sig således, at Bjørner, som også havde oplevet åndelig fornyelse, blev introduceret til Barratt og blev en del af kredsen omkring ham.

I 1912 blev Anna Larssen gift med Sigurd Bjørner, som også havde modtaget sin åndsdåb. Bjørner forlod KFUM, og Anna og Sigurd Bjørner rejste nu landet rundt med en sigøjnervogn og et mødetelt. Med inspiration fra menighedsdannelse i Sverige blev der også dannet menigheder i Danmark. Efter tilskyndelse fra de svenske ledere, strukturerede man disse efter baptistiske retningslinjer som selvstændige pinsemenigheder. Den første var i Lyngby nord for København.

I Vinteren 1919 blev teltet for koldt, og man flyttede ind i Zinsgade nr. 5. Møderne holdt man dog regelmæssigt i Teknologisk Instituts store sal, men man ville gerne have sin egen kirke. Der, hvor de først teltmøder blev afholdt, på pladsen ved indgangen til Fælledparken ved Trianglen på Østerbro, ønskede

man at købe grunden af kommunen. Det var kommunen dog ikke villig til, men man fik lov at leje grunden, et lejemål, der fortsatte helt frem til 1960'erne. Pinedag 1922 indviede den ca. 2000 medlemmer store forsamling så 'Evangeliethuset', der var blevet bygget for den anseelige sum af 110.000 kr. indsamlet ved 'små og store gaver af menigheden til største forundring for byens præster'.

Ved indvielsen og med den ledelse, menigheden de efterfølgende år havde, kan man fornemme, at personkredsen omkring denne vækkelse og menighedsdannelse bestod af en del af Københavns betydningsfulde og indflydelsesrige personligheder. Ved indvielsen deltog selvfølgelig T.B. Barratt, men fra Stockholm også den svenske pinsebevægelse Lewi Pethrus' højre hånd, den tidligere meget feterede og flamboyante forfatter Svend Lidmann, som var en af hovedtalerne på dagen. Fra Bjørners tid i Helsingør havde han en lille kapital med, skænket af Tobaksfabrikant Obel. Hans ven fra ungdomstiden cand. teol. Carl Næser, som var fra etatsrådsfamilien Næser, der havde ejerskabet af Berlingske Tidende, skuespillerinde Anna Lewini, flådekommandør Victor Lorck, pastor Mygind og H.P. Mollerup, begge fremtrædende præster i København. Senere optegnelser viser, at også humoristen Storm P. frekventerede møderne på Trianglen. Med menighedsdannelsen i 1919 skete der dog en udskillelse. Pastor Mygind forblev i Gethsemanekirken og H.P. Mollerup vendte sig mod en mere socialt betonet missionsvirksomhed med dannelsen af Kirkens Korshær ud fra Frihavnskirken på Østerbro.

En del af den ledelse, som tog beslutning om at tilslutte sig Apostolic Church i Storbritanien 1924. I midten Anna Larssen Bjørner. På hendes højre side, hendes mand Sigurd Bjørner. På hendes venstre side Daniel Powell Williams, fra Wales. Bagerste række i midten Sigfrid Beck.

Hvad betydning har denne vækkelse for 100 år siden så haft for Danmark?

I Danmark udviklede Pinsebevægelsen sig i to retninger. Bjørners og Næser kom 1923 i kontakt med Apostolic Church i Wales, en udløber af vækkelsen der, og introducerede dermed en anderledes 'pentecostal' ledelsesform for menigheden på Trianglen, som ved afstemning valgte at tilslutte sig denne bevægelse. Hermed kom Apostolic Church til Danmark, 6. feb. 1924. Men andre pinsemenigheder i landet valgte ikke at tilslutte sig, hvorved to 'pinseretninger' udviklede sig. De første årtier forårsagede denne adskillelse megen forbitrelse, og først ved to forsoningsmøder i 1998 på de to bevægelsers sommerstævner var tiden nu moden til genforening og forligelse efter næsten 80 år. Pinsebevægelsen og Apostolsk Kirke blev ikke lagt sammen, men en tilnærmelse blev påbegyndt, som det i dag ikke er til at forudsige graden. I begge lejre er der åbenhed og velvilje. Deres teologi, mission og menighedsliv har så meget tilfælles, at samarbejdet i dag omfatter lederudvikling, fælles menighedsvirke og tæller blandt aktiverne to højskoler, fire efterskoler, en del friskoler og et antal børnelejre. Man driver mission i tredje verdenslande med budgetter på 4-5 mill. hver om året, hvilket omfatter omkring hundrede udsendinge fra Danmark.

I 1970'erne, oplevede verden en 'pentecostal fornyelse' kendt som 'den karismatiske fornyelse', der påvirkede luthersk, reformerte og katolske kristne samt stort set alle evangelikale grupperinger verden over. De engang så særegne 'pinsefænomener' som tungetale, levende lovsang, profeti og bøn for syge med håndspåleggelse var nu ikke længere et særkendetegn for 'pinsefolk', det kunne nu opleves i de fleste kristne sammenhænge. I 70'erne stod pavetro Maria-dyrkere side om side med ærkelutherske protestanter, apostolere, pinsefolk og baptister i Roskilde Domkirke og sang 'i ånden', noget ingen i reformationens tradition havde kunnet forestille sig. Mange formelle kirkeskel blev brudt ned, og de karismatiske (pinse-) dimensioner i gudstjenesten kan i dag opleves over hele det kirkelige spektrum.

Den seneste udvikling er et netværk af pinse-/apostolske og karismatiske menigheder i Danmark kaldet Frikirkenet. Det tæller knapt hundrede menigheder og vel godt 12.000 medlemmer.

Disse menigheders virkefelter er omfattende og inkluderer både spirituelle, sociale og akademiske facetter som:

- Børneklubber og spejderarbejde

- Friskoler med høj faglig kvalitet såvel som fokus på kreative, dramatiske og samfundsmæssige færdigheder. Herunder også 11. klasser med vægt lægning på internationale relationer.

- Udbredt musikvirksomhed, som udgiver cd'er og nodemateriale

- Korvirksomhed, hvor Gospelmusik, rock og klassisk er på repertoiret

Højskolevirksomhed under Højskoleordningen, hvor også de musiske og kreative elementer indgår, såvel som et bredt internationalt klientel. Menigheder, som er direkte engageret i integrationsarbejde blandt nydanskere, både i form af klubber for unge og dannelse af etniske menigheder. Der er i Danmark i dag omkring 50 etniske menigheder. Kirkernes Integrations Tjeneste (KIT) har en stor berøringsflade blandt etniske danskere både i direkte hjælp til etniske menigheder, såvel som kontakt mellem myndigheder og etniske minoriteter i Danmark. KIT har desuden taget flere initiativer til dialog og religionsmøde med etniske grupper i Danmark.

Den familiestyrkende del af menighedernes arbejde omfatter ikke kun børn, juniorer, teenagere og unge, men også direkte ægteskabsudviklende tjenester og rådgivning.

Ældreklubber med spisefællesskab, kulturelle aktiviteter, såvel som udflugter og højskolekurser, er en udbredt aktivitet, såvel som besøgstjenester der rækker ud til ældre, der er sengeliggende eller bevægelses hæmmede.

Flere menigheder er engageret i mad- og tøjuddeling til hjemløse mænd og kvinder. En menighed har haft denne tjeneste i over 50 år hver fredag i vinterhalvåret.

Hjælpecentre for misbrugere af alkohol, narkotika o.l. findes der flere af, med bl.a. et kontaktcenter ved Halmtorvet i København.

Sommerlejre for tusinder af børn afholdes hver sommer rundt om i landet af hundrede af frivillige medarbejdere.

Kurser og mødeaktiviteter, der sigter på oplysning, uddannelse og personlighedsudvikling, indgår som en del af menighedernes aktiviteter, såvel som 12-trinsprogrammer og kurser af mere meditativ karakter.

Amos Yong mener, at det lovende ved og udfordringen for pentecostal-teologi i den globale sammenhæng fremover vil være at indstille fokus skarpere på tre områder: 1) det økumeniske, 2) forholdet mellem religioner og 3) forholdet mellem religion og videnskab. Når han nævner disse tre områder, er det ikke, fordi han mener, der er aktiviteter, man burde lukke ned, men fordi han mener, at der virkelig er noget at bidrage med, som vil gøre en væsentlig forskel. Der hvor pinse-karismatikere har været mere handlingorienterede, vil udviklingen modne bevægelsen yderligere til også at bidrage til kristen enhed blandt de mange kirkesamfund og til forsoning i religionsmødet med andre religioner. Hans gennemgang af ordet '*ånd*' i Koranen, har en spændende missional vinkel som indgang til kristen mission blandt muslimer, et aspekt, der nok kan få øjenbrynene til at hæve sig. Den tredje udfordring, mener han, ligger i den voksende erkendelse af det videnskabelige projekts subjektivitet og den deraf underliggende usikkerhed. Videnskab svarer kun på spørgsmål, der kan undersøges

empirisk; den kan ikke fortælle os noget om, hvad der er værd at undersøge, hvad vi kan håbe på og hvad, der i sidste ende betyder noget her i livet’.

Kilder:

Philip Jenkins, *Next Christendom*, Oxford Uni. Press, 2002,

Amos Yong, *The Spirit Poured out on All Flesh*, Baker Academic, 2005

Statestik, *Global Statistics*, NIDPCM, part 2

Per Olav Enquist, *Lewis Rejse*, Samleren, 2001

Middelton and Welsh, *Truth is Stranger than it Use to Be*

Harvey Cox, *'Fire From Heaven'*, 1995, Addison Wesley Publish. Comp.

Bent Bjerring-Nielsen, boganmeldelse i KD Harvey Cox

Elith Olesen, *De Frigjorte og Trællefolket*, Anis 1996

David Cartledge, *The Apostolic Revolution*, Paraclete Institute, 2000

Anna Larssen Bjørner, *Teater og Tempel*, Hirschsprungs Forlag 1935

I over halvtreds år har en gruppe frivillige i Apostolsk Kirke i København hver fredag i vinterhalvåret serveret mad for 60-80 mennesker. 'Redningsmissionen' blev startet for hjemløse af chokoladeimportør Otto Harding.

Apostolsk Kirke 1924 – 74 – 2006

Kirken er ofte blevet sammenlignet med et skib, og kirkens historie beretningen om den rejse skibet er på. Et Jubilæum er en markering, hvor minder og begivenheder fra rejsen bliver taget frem til fejring eller besindelse. Fra tidligt i Guds folks tid siger Herren: "Pas godt på, at du ikke glemmer, hvad du selv har oplevet; det må ikke gå dig af minde, så længe du lever. Fortæl det til dine sønner og dine sønnesønner, fortæl om dengang ... (5 Mos 4,9). Men et jubilæum er ikke kun en anledning til at dvæle ved fortiden. Før flere af de store begivenheder i Guds folks historie minder Herren dem om, hvordan han med 'stæk arm' gjorde mægtige gerninger for sit folk. Historien bliver således en kilde til trosinspiration, - hvad Gud har gjort før, kan han gøre igen! Hvad han gjorde for dem, kan han gøre for os! Han kan endog gøre ting vi aldrig har hørt om!

Vi tror udsagnet er sandt, at det folk, der glemmer sin fortid har ingen fremtid. Med denne jubilæumsbog søger vi at fastholde og forfriske erindringer fra de sidste 30 års begivenheder i Apostolsk Kirke, siden sidste jubilæumsbog i 1974. For først gang er her f.eks. en samlet oversigt over Apostolsk Kirkes mission fra den tidlige start i 1920-erne.

Bogen indeholder bl.a. kapitler om:

Os og de andre, Leif Rasmussen
Fra skrivemaskine til computer, Ove Dufke
Mission – Søren Viftrup
Fra Landssekretariat til Servicecenter
Mission i 80 år, Jens Erik Jacobsen
Menighedsplantninger, Johannes Hansen
Kirkens Lære Bent Bjerring-Nielsen
Kvindes tjeneste, Anders Bartholdy
Kirken og Israel, Eva Ravn Møenbak
Kvinder i tjeneste, Gudrun Toldam
Skovbo Efterskole, Jan Dufke
Fra strengekor til Lovsangsgruppe, Jørgen Mortensen
Sjælesorg og rådgivning, Birgit Tind
m.m.